

Avgifter för intyg

Förslag inför 2022		Skillnad mot 2021	Kommentar
<i>Avgifterna för intyg ingår inte i högkostnadsskyddet och frikort gäller inte. Även barn och ungdom under 20 år och personer som fyllt 85 år betalar dessa avgifter. Besöksavgift tillkommer för personer mellan 20 och 85 år om ett besök krävs för att intyget ska kunna utfärdas</i>		Oförändrat	
		Oförändrat	
		Oförändrat	
Intyg på grund av sjukdom eller funktionshinder	470	0	
Intyg vid sjukdom för ansökan om körkortstillstånd	470	-470	
Övriga intyg	470	-470	
Friskintyg för hobbyverksamhet	1 880	0	Ändrat till att enbart gälla friskintyg. För övriga intyg för hobbyverksamhet gäller avgifterna ovan, vilket innebär en sänkning med 1 410 kronor
Intyg vid missbruk för ansökan om körkortstillstånd eller för att återfå körkort (inklusive besök och provtagning)			
Alkohol	5 000	0	
Narkotika/Övriga droger	5 500	0	
Intyg för alkohol (villkorligt körkortstillstånd)	2 815	0	

Avgiftsbefriade intyg för privatpersoner

Intyg med anledning av arbetsskadeförsäkringslagen	Oförändrat
Intyg för god man och förvaltarskap	Oförändrat
Dödsbevis och dödsorsaksintyg	Oförändrat
LSS-intyg utfärdade av Habiliteringen på begäran av kommunen i deras myndighetsutövning avseende persongrupp 1 och 2 samt i viss mån persongrupp 3.	Oförändrat
Intyg med anledning av patientskadeförsäkringen (LÖF)	Oförändrat
Intyg för intagning vid psykiatrisk tvångsvård när anhörig begär intyget	Oförändrat
Intyg om sterilisering	Oförändrat
Intyg för tandvårdsstöd till personer med vissa sjukdomar och funktionsnedsättningar	Oförändrat
Intyg som patient behöver för ansökan till Försäkringskassan	Oförändrat
Enkelt intyg om erhållen vård vid försörjningsstöd	Oförändrat

Intyg vid ansökan till Region Örebro läns sociala fonder

Oförändrat

Intyg som betalas av juridiska personer

Myndigheter, privata bolag, försäkringsbolag och andra juridiska personer ska för intyg betala 470 kronor kronor per påbörjad kvart, oavsett vilket intyg som utfärdas. Kostnader för eventuell medicinsk service, provtagning och laboratorieanalys tillkommer.

Oförändrat

Vaccin mot:	Patientavgift 2021 (per dos)	Förslag till patientavgift 2022	Skillnad mellan förslag 2022 och 2021
Bältros (Zostavax)	1 420	1 420	0
Bältros (Shingrix)		3 200	Nytt vaccin
Difteri	330	340	10
Difteri och stelkramp	330	340	10
Difteri, stelkramp, kikhosta	350	350	0
Difteri, stelkramp, kikhosta, polio	440	440	0
Gammaglobulin	410	410	0
Gula febern	530	640	110
Hepatit A (vuxendos)	440	440	0
Hepatit A (barndos)	390	390	0
Hepatit B (vuxendos)	340	340	0
Hepatit B (barndos)	330	330	0
Hepatit A och B (vuxendos)	650	600	-50
Hepatit A och B (barndos)	490	480	-10
HPV	600	600, avgiftsfritt för kvinnor födda 1996-1998 i samband med screening	sänkning med 600 för kvinnor födda 1996-1998 i samband med screening
Influensa (avgiftsfritt för människor som är 65 år och äldre + särskilda riskgrupper)	180	180	0
Japansk hjärnhinneinflammation	1 050	1 050	0
Kikhosta (till gravida)	165	150	-15
Meningokock (vaccin mot serogrupp B)	1 170	1 170	0
Meningokock (vaccin mot A, C, W-135 och Y)	570	650	80
Pneumokock (avgiftsfritt för människor som är 70 år och äldre + särskilda riskgrupper)	250	250	0
Polio	350	440	90
Rabies	710	740	30
TBE - fästingburen hjärnhinneinflammation (vuxen)	270	270	0
TBE - fästingburen hjärnhinneinflammation (barn)	250	250	0
Tuberkulos	500	620	120
Tuberkulintest (PPD)	470	490	20
Tuberkulos inklusive Tuberkulintest (PPD)	770	910	140
Tyfoidinjektion	420	420	0
Vattkoppor	620	620	0
			Höjning med 50 kronor eller mer
			Sänkning med 50 kronor eller mer

Förslag till avgiftsbefriade vaccinationer 2022

- Vaccinationer inom allmänna och särskilda nationella vaccinationsprogram.
- Vaccination mot pneumokock för människor som fyllt 70 år, samt för människor som tillhör specifika riskgrupper
- Vaccination mot HPV för kvinnor födda 1996-1998 i samband med screening
- Vaccinationer till riskgrupper och andra grupper enligt följande rekommendationer från Folkhälsomyndigheten:
 - * Influensa: Personer 65 år och äldre, gravida efter graviditetsvecka 16 under höst/vinterperiod samt vuxna och barn från 6 månaders ålder som tillhör medicinskt definierade riskgrupper.
 - * Tuberkulos: Barn under 10 år (annan åldersgräns jämfört med Folkhälsomyndighetens rekommendationer) i riskgrupp för tuberkulos i enlighet med Folkhälsomyndighetens definitioner.
 - * Hepatit B: Alla spädbarn samt definierade grupper med ökad risk att smittas eller drabbas av allvarlig sjukdom till följd av hepatit B.
- Kombinerad hepatit A och B-vaccination till personer som injicerar droger och män som har sex med män
- Vaccination mot mässling (vaccin mot mässling, påssjuka och röda hund) till grupper med osäker immunitet. De som kan få kostnadsfri MPR-vaccination är de som vistas varaktigt i Örebro län, är födda 1960 eller senare, och som av någon anledning inte har skydd mot mässling, det vill säga inte haft säkerställd sjukdom eller vaccinerats med minst två doser.
- Grundvaccination mot polio, stelkramp och difteri för de som vistas varaktigt i Örebro län och som saknar vaccinationskydd
- Vaccinationer till patienter enligt smittskyddsföreskrifter eller enligt smittskyddslagen.
- Vaccinationer som krävs för att förebygga smittrisker på arbetsplatser i enlighet med Arbetsmiljöverkets föreskrifter (AFS 2005:1) är kostnadsfritt för individen. Kostnaden belastar arbetsplatsen.
- Stelkramp i samband med skada
- Vaccinering mot röda hund för icke-immuna kvinnor i fertil ålder (vaccin mot mässling, påssjuka och röda hund).
- All vaccination som i lokala vårdprogram rekommenderas i anslutning till en viss medicinsk behandling eller kirurgisk åtgärd ska vara kostnadsfri för patienten de första 24 månaderna efter åtgärden.
- Avgiftsfrihet för vaccinationer i övrigt tillämpas endast i sådana fall vaccinationsansvarig och/eller verksamhetschef lämnat rekommendation för särskilda riskgrupper.

Primärvård

Läkare

Avgift	Region
300	Jämtland/Härjedalen
250	Jönköping
200	Dalarna
	Gotland
	Gävleborg
	Halland
	Kalmar
	Norrboten
	Skåne
	Sörmland
	Stockholm
	Uppsala
	Värmland
	Västerbotten
	Västernorrland
	Örebro
170	Västmanland
150	Blekinge
140	Kronoberg
100	Västra Götaland

Nationell median

Avgift RÖL
 Nationell median
 Sjukvårds-regional median

200
 200
 200

Sjukvårdande behandling

Avgift	Region
300	Jämtland/Härjedalen
250	Jönköping
200	Uppsala
	Östergötland
	Kalmar
	Skåne
	Värmland
	Örebro
	Gävleborg
	Västernorrland
	Västerbotten
	Norrboten
	Gotland
	Sörmland
170	Västmanland
150	Dalarna
100	Stockholm
	Kronoberg
	Blekinge
	Halland
50	Västra Götaland

200
 200
 200

Specialistvård

Läkare

Avgift	Region
400	Sörmland
400	Stockholm
350	Dalarna
340	Västmanland
300	Blekinge
	Gotland
	Halland
	Jämtland/Härjedalen
	Kronoberg
	Örebro
	Västra Götaland
	Skåne
260	Uppsala
250	Jönköping
200	Gävleborg
	Kalmar
	Norrboten
	Värmland
	Västerbotten
	Västernorrland
	Östergötland

300
 300
 300

Sjukvårdande behandling

Avgift	Region
400	Sörmland
340	Västmanland
300	Jämtland/Härjedalen
260	Uppsala
250	Jönköping
200	Östergötland
	Kalmar
	Skåne
	Värmland
	Örebro
	Västernorrland
	Gävleborg
	Västerbotten
	Norrboten
	Gotland
150	Dalarna
100	Stockholm
	Kronoberg
	Blekinge
	Halland
	Västra Götaland

200
 200
 200

|

|

|

|

2021-11-23

Vänsterpartiet region Örebro län

Regionstyrelsen 20211123, ärende 17

Diarienummer: 21RS7812

Särskilt yrkande över avgifter för patienter inom hälso- och sjukvården 2022

Vänsterpartiets inställning till olika avgifter inom sjukvården är att de skall vara så låga som möjligt så att inte någon av ekonomiska skäl ställs utanför en nödvändig sjukvård.

Många tvekar idag att vända sig till vården på grund av de höjda patientavgifter som majoriteten införde under 2020-2021. Därför avvisar vi bestämt majoritetens förslag om fortsatt höjda avgifter för besök, undersökningar, behandlingar, slutenvård och vaccinering samt höjning av högkostnadsskyddet för öppenvård under en tolv månadsperiod. Vi vill även avskaffa de orättvisa avgifterna på hjälpmedel för personer med funktionsnedsättning.

Vänsterpartiet föreslår regionstyrelsen besluta:

- 1- att alla patientavgifter för besök, undersökningar, behandlingar, öppen och slutenvård ska återställas till samma nivåer som var under år 2019.
- 2- att högkostnadsskyddet för öppenvård under en tolv månadsperiod ska vara oförändrat.
- 3- att alla abonnemangsavgifter på hjälpmedel för personer med funktionsnedsättning avskaffas.
- 4- att Regionen inför avgiftsfritt TBE-vaccin för barn och unga upp till 19 år.
- 5- att slopa och sänka avgifterna för vaccinering i enlighet med de föreslagna ändringarna.
- 6- att samtliga förslag ska träda i kraft och justeras i Avgiftshandboken från och med 15 januari 2022.

För Vänsterpartiet i regionstyrelsen

Jihad Menhem

Jihad Menhem, Oppositionsregionråd

Skriftligt yrkande - Punktlista

Ärende: 17

Diarienummer: 21RS7812

Datum: 2021-11-23

Avgifter för patienter inom hälso- och sjukvården 2022.

Rörande förslag om att höja avgifterna för högkostnadsskyddet från 1150 kronor till 1200 kronor anser Sverigedemokraterna att nuvarande summa för högkostnadsskyddet ska kvarstå för personer över 65 år.

Förslag till beslut:

Regionstyrelsen beslutar:

Som tillägg till att- sats 1 beslutar att nuvarande summa för högkostnadsskyddet ska kvarstå för personer över 65 år.

För Sverigedemokraterna i regionstyrelsen:

Patrik Nyström (SD)

Elin Jensen (SD)

17

**Prislista för allmäntandvård,
specialisttandvård och
frisktandvård år 2022**

21RS6544

Förslag prislista Folk tandvården Region Örebro län 2022-01-15

Ref.pris: Referenspris FTV pris: Folk tandvårdens pris

Specialistpris:

Ref.pris specialist: Referenspris för specialisttandvård

Pris för patient remitterad till specialist

Nya referenspriser och förslag nya priser

Åtgärds kod	Typ av behandling	Ref.pris	FTV pris	Ref.pris specialist	Specialist pris	Ref.pris	FTV pris	Ref.pris specialist	Specialist pris
100 Undersökningsåtgärder, riskbedömning och hälsofrämjande åtgärder									
101	Basundersökning, tandläkare	885	960			900	990		
101n	Basundersökning, tandläkare, nyinflyttad	885	740			900	740		
101u	Basundersökning, tandläkare, student	885	740			900	740		
101x	Basundersökning, tandläkare (kampanj)	885	740			900	740		
103	Kompletterande eller akut undersökning, tandläkare	385	590	490	715	390	590	500	715
103e	Kompletterande eller akut undersökning, tandläkare, enkel	385	280	490	380	390	290	500	390
107	Omfattande undersökning, tandläkare	1 090	1 165	1 645	2 080	1 110	1 190	1 670	2 110
108	Utredning inklusive undersökning, tandläkare	1 775	2 090	2 630	3 080	1 805	2 090	2 665	3 080
111	Basundersökning, tandhygienist	675	760			690	775		
111u	Basundersökning, tandhygienist, student	675	600			690	600		
112	Basundersökning med fullständig parodontal undersökning, tandhygienist	875	950			895	970		
112u	Basundersökning med fullständig parodontal undersökning, thyg, student	875	700			895	700		
113	Akut eller annan undersökning, tandhygienist	285	325			290	330		
114	Fullständig parodontal undersökning eller fördjupad kariesutredning,	535	665			550	670		
115	Konsultation specialisttandvård			utförs endast hos specialist	965	1 130		utförs endast hos specialist	980
116	Konsultation specialisttandvård, omfattande			utförs endast hos specialist	1 875	2 450		utförs endast hos specialist	1 900
Åtgärder för berättigad röntgenundersökning									
121	Röntgenundersökning, en bild, eller flera bilder av en tandposition	60	90	100	120	60	90	100	120
123	Röntgenundersökning, helstatus	835	880	1 280	1 440	850	895	1 300	1 455
124	Panoramaröntgenundersökning	540	680	865	1 095	550	690	875	1 105
125	Röntgenundersökning, extraoral	530	530	1 000	1 080	540	540	1 015	1 095
126	Röntgenundersökning, omfattande	1 020	1 020	1 695	1 740	1 035	1 035	1 720	1 765
127	Röntgenundersökning, delstatus	200	285	350	405	205	290	355	410
128	Röntgenundersökning, större delstatus	345	455	525	625	350	460	535	635
Åtgärder för berättigad tomografiundersökning									
131	Tomografiundersökning, en kvadrant eller tandposition 3-3	1 020		utförs endast hos specialist	1 290	2 255	1 035	utförs endast hos specialist	1 310
132	Tomografiundersökning, två kvadranter eller sinus	1 310		utförs endast hos specialist	1 745	2 510	1 335	utförs endast hos specialist	1 770
133	Tomografiundersökning, tre kvadranter eller käkleder	1 605		utförs endast hos specialist	2 380	2 770	1 635	utförs endast hos specialist	2 415
134	Tomografiundersökning, fyra kvadranter	1 900		utförs endast hos specialist	2 805	2 940	1 935	utförs endast hos specialist	2 845
Övriga åtgärder vid undersökning och diagnostik									
141	Analoga studiemodeller för behandlingsplanering	605	890			615	890		
142	Digitala studiemodeller för behandlingsplanering -NY ÅTGÄRD					445	790		
161	Salivsekretionsmätning	640	640			655	655		
162	Laboratoriekostnader vid mikrobiologisk undersökning	400	400			400	400		
163	Biopsi	1 080	1 090	1 320	1 330	1 100	1 110	1 340	1 350
164	Laboratoriekostnader vid patologanatomisk diagnostik (PAD)	610	610			675	675		
200 Sjukdomsförebyggande åtgärder									
201	Information eller instruktion vid risk för munhälsorelaterade sjukdomar eller problem	440	460			450	470		
204	Profylaxskena, per skena	830	1 135			845	1 150		
205	Fluorbehandling, kortare behandlingstid	180	250			185	250		
206	Fluorbehandling	360	420			365	425		
207	Mekaniskt avlägsnande av supragingival tandsten	285	305			290	310		
208	Mekaniskt avlägsnande av supragingival tandsten, omfattande	545	605			555	615		
209	Mekaniskt avlägsnande av supragingival tandsten, särskilt tidskrävande	840	880			865	905		
300 Sjukdomsbehandlande åtgärder									
301	Sjukdoms- eller smärtbehandling, mindre omfattande	420	535	530	650	425	540	535	655
302	Sjukdoms- eller smärtbehandling	785	845	1 005	1 125	800	860	1 015	1 140
303	Sjukdoms- eller smärtbehandling, omfattande	1 160	1 340	1 490	1 590	1 180	1 360	1 510	1 620
304	Sjukdoms- eller smärtbehandling, särskilt tidskrävande	1 735	1 835	2 225	2 330	1 765	1 865	2 255	2 360
311	Information eller instruktion vid munhälsorelaterade sjukdomar eller problem	440	475			450	485		
312	Uppföljande information eller instruktion vid munhälsorelaterade sjukdomar eller problem	175	200			180	205		
313	Beteendemedicinsk behandling, 60 minuter eller mer	1 100	1 150	2 265	2 280	1 125	1 170	2 295	2 315
314	Beteendemedicinsk behandling	505	580	1 045	1 045	520	590	1 060	1 070
321	Icke-operativ behandling av kariessjukdom	440	585			455	585		
322	Stegvis exkavering	1 155	1 190			1 175	1 210		
341	Behandling av parodontal sjukdom eller periimplantit, mindre omfattande	545	715	745	990	555	725	755	1 000
342	Behandling av parodontal sjukdom eller periimplantit, omfattande	1 055	1 130	1 910	1 910	1 085	1 160	1 935	1 960
343	Behandling av parodontal sjukdom eller periimplantit, särskilt tidskrävande	1 595	1 645	4 230	4 230	1 630	1 695	4 290	4 320
362	Lustgassedering, per gång	850	1 045			865	1 060		
400 Kirurgiska åtgärder									
401	Tanduttagning, en tand	1 055	1 170	1 360	1 390	1 115	1 230	1 420	1 460
402	Tanduttagning, när separation eller friläggning krävs, en tand	1 570	1 910	2 005	2 240	1 585	1 925	2 025	2 300

Atgärds kod	Typ av behandling	Ref.pris	FTV pris	Ref.pris specialist	Specialist pris	Ref.pris	FTV pris	Ref.pris specialist	Specialist pris
403	Tanduttagning, enkel	190	230	245	265	445	450	565	570
404	Kirurgiskt avlägsnande av en eller flera tänder i samma kvadrant och/eller annan vävnad	3 220	3 515	4 040	4 235	3 275	3 570	4 100	4 330
405	Omfattande dentoalveolär kirurgi	4 300	5 000	5 390	5 715	4 370	5 000	5 470	5 835
406	Tanduttagning, övertalig tand	1 055	1 055	1 360	1 360	1 115	1 115	1 420	1 475
407	Övrig kirurgi eller plastik	2 125	2 140	2 615	3 140	2 160	2 185	2 650	3 140
408	Preprotetisk friläggning med lambå, omfattande	4 295	4 375	5 440	5 540	4 370	4 470	5 520	5 790
409	Kirurgiskt avlägsnande av tand i annan kvadrant i samband med parodontalkirurgiska åtgärder, tilläggsåtgärd	1 575	1 595	2 010	2 035	1 605	1 625	2 040	2 090
410	Tanduttagning, ytterligare när flera tanduttagningar utförs under samma dag eller i samband med lambåoperation, tilläggsåtgärd - NY ATGÄRD					870	890	1 140	1 160
Implantatkirurgiska åtgärder									
420	Implantat, per styck, tilläggsåtgärd	2 900	2 900	2 900	2 900	2 945	2 945	2 945	2 945
421	Operation avseende käkbensförankrade implantat, ett implantat	3 240	4 275	4 010	6 600	3 295	4 275	4 070	6 600
422	Kirurgisk friläggning av ett implantat vid tvåstegsteknik	1 555	1 605	1 880	2 325	1 580	1 640	1 905	2 365
423	Operation avseende käkbensförankrade implantat, två eller tre implantat	4 720	5 200	5 850	7 450	4 795	5 280	5 935	7 450
424	Kirurgisk friläggning av två eller tre implantat vid tvåstegsteknik	1 745	1 805	2 125	2 745	1 770	1 850	2 155	2 775
425	Operation avseende käkbensförankrade implantat, fyra eller fler implantat	6 525	7 310	7 895	9 410	6 635	7 480	8 015	9 600
426	Kirurgisk friläggning av fyra eller fler implantat vid tvåstegsteknik	2 330	2 415	2 875	3 370	2 365	2 460	2 915	3 450
427	Benaugmentation med egen vävnad i en kvadrant	4 105	4 120	5 095	5 110	4 175	4 300	5 170	5 400
428	Benaugmentation med benersättningsmaterial i en kvadrant	4 960	5 580	5 840	7 325	5 040	5 695	5 925	7 325
429	Kirurgiskt avlägsnande av implantat	4 050	4 190	5 030	5 065	4 115	4 250	5 105	5 250
430	Benaugmentation med egen vävnad i en kvadrant i samband med benaugmentation i annan kvadrant eller implantatoperation i samma kvadrant, per kvadrant, tilläggsåtgärd	1 560	1 560	2 000	2 000	1 590	1 600	2 030	2 200
431	Benaugmentation med benersättningsmaterial i samband med benaugmentation eller implantatoperation i annan kvadrant, per kvadrant, tilläggsåtgärd	2 610	2 575	3 045	3 060	2 650	2 650	3 090	3 150
432	Benaugmentation med benersättningsmaterial i samband med implantatinstallation, per kvadrant, tilläggsåtgärd	1 945	1 970	2 270	2 300	1 975	2 000	2 305	2 350
435	Avlägsnande av ett implantat	1 055	1 070	1 360	1 385	1 075	1 090	1 380	1 415
436	Avlägsnande av ett implantat, enkel	190	215	245	325	195	220	250	330
Parodontalkirurgiska åtgärder									
446	Rekonstruktiv behandling med membran (GTR) eller emaljmatrixprotein, tilläggsåtgärd	1 870	2 020	2 030	2 235	1 900	2 060	2 060	2 280
447	Rekonstruktiv behandling med benersättningsmaterial, tilläggsåtgärd	1 260	1 435	1 370	1 655	1 280	1 455	1 390	1 675
448	Fritt bindvävstransplantat vid lambåoperation, tilläggsåtgärd	770	775	990	1 145	785	790	1 005	1 170
451	Parodontalkirurgi i en kvadrant eller inom tandposition 3-3	3 355	3 410	4 460	4 835	3 410	3 480	4 525	4 935
452	Parodontalkirurgi i flera kvadranter eller omfattande parodontalkirurgi i en kvadrant inom tandposition 3-3	4 635	4 705	6 120	6 525	4 715	4 805	6 210	6 660
453	Kirurgisk behandling av periimplantit och i förekommande fall tänder med parodontit i en kvadrant eller inom tandposition 3-3	3 530	3 585	4 690	5 015	3 590	3 660	4 760	5 120
454	Kirurgisk behandling av periimplantit och i förekommande fall tänder med parodontit i flera kvadranter eller omfattande kirurgisk behandling i en kvadrant eller inom tandposition 3-3	4 635	4 705	6 120	6 525	4 715	4 805	6 210	6 660
480	Sjukvårdskontakt för att säkerställa koagulation, tilläggsåtgärd	335	335	335	335	340	340	340	340
500 Rotbehandlingsåtgärder									
Rotbehandling									
501	Rensning och rotfyllning, en rotkanal	3 505	3 990	4 310	4 980	3 565	4 050	4 360	5 030
502	Rensning och rotfyllning, två rotkanaler	4 225	4 600	5 215	5 525	4 295	4 670	5 275	5 585
503	Rensning och rotfyllning, tre rotkanaler	5 300	5 800	6 565	7 150	5 390	5 890	6 645	7 230
504	Rensning och rotfyllning, fyra eller fler rotkanaler	5 780	6 275	7 150	7 765	5 875	6 370	7 235	7 850
520	Akut endodontisk behandling, annan behandlare	935	1 215	1 175	1 390	950	1 230	1 190	1 405
521	Akut trepanation och kavumextirpation	825	1 195	1 045	1 255	840	1 210	1 055	1 265
522	Komplicerad kanallokalisering	830	1 065	1 045	1 435	845	1 080	1 060	1 450
523	Stiftborttagning	1 210	1 275	1 535	1 650	1 230	1 295	1 555	1 670
Apikalkirurgisk behandling									
541	Apikalkirurgisk behandling	3 775	4 295	4 755	5 425	3 840	4 360	4 820	5 490
542	Apikalkirurgisk behandling, ytterligare en tand vid samma operationstillfälle, tilläggsåtgärd	1 065	1 105	1 335	1 500	1 080	1 120	1 350	1 515
600 Bettfysiologiska åtgärder									
601	Bettskena i hård akrylat i överkäken, utförd på bettfysiologisk indikation, per skena	3 615	4 135	4 925	5 395	3 675	4 195	5 000	5 500
602	Bettskena i hård akrylat i underkäken, utförd på bettfysiologisk indikation, per skena	3 615	4 135	4 925	5 395	3 675	4 195	5 000	5 500
603	Reponeringsskena, per skena	5 750	5 750	6 890	6 890	5 845	5 845	6 990	7 230
604	Mjukplastskena, laboratoriefremställd, utförd på bettfysiologisk indikation, per skena	2 170	2 485	2 605	2 915	2 205	2 520	2 640	2 975
606	Motorisk aktivering	535	645	655	900	550	660	665	920
607	Bettslipning för oklusal stabilisering	770	795	990	1 120	785	810	1 005	1 195
700 Reparativa åtgärder									
701	Fyllning av en yta på framtand eller hörntand	625	815			635	820		
701e	Fyllning av en yta på framtand eller hörntand, tre eller fler vid samma beh. tillf.	625	450			635	455		
702	Fyllning av två ytor på framtand eller hörntand	990	1 180			1 010	1 190		
703	Fyllning av tre eller flera ytor på framtand eller hörntand	1 215	1 460			1 240	1 475		
704	Fyllning av en yta på molar eller premolar	800	1 075			815	1 080		
705	Fyllning av två ytor på molar eller premolar	1 175	1 495			1 195	1 500		
706	Fyllning av tre eller flera ytor på molar eller premolar	1 565	1 870			1 595	1 895		
707	Krona i plastiskt material, klinikframställd	1 780	2 060			1 810	2 080		
708	Stiftförankring i rotkanal vid fyllningsterapi, tilläggsåtgärd	565	615			575	620		

Atgärds kod	Typ av behandling	Ref.pris	FTV pris	Ref.pris specialist	Specialist pris	Ref.pris	FTV pris	Ref.pris specialist	Specialist pris
800 Protetiska åtgärder									
Tandstött protetik									
800	Permanent tandstött krona, en per käke	5 910	6 975	7 025	8 130	6 005	7 000	7 130	8 500
801	Permanent tandstött krona, flera i samma käke	4 590	6 595	5 465	7 975	4 665	6 595	5 545	7 995
802	Laboratoriefremställd pelare med intradikulärt stift	3 240	4 105	3 895	5 235	3 290	4 105	3 950	5 235
802k	Laboratoriefremställd pelare med intradikulärt stift, ädelmetall	3 240	4 105	3 895	5 235	3 290	4 105	3 950	5 235
803	Klinikframställd pelare med intradikulärt stift	1 555	1 605	1 935	1 965	1 580	1 640	1 965	2 010
804	Hängande led vid tandstött protetik, per led	2 250	2 485	2 470	3 005	2 285	2 535	2 505	3 070
805	Emaljreinerad konstruktion, laboratoriefremställd, per stöd	1 925	2 620	2 250	3 480	1 955	2 675	2 285	3 550
806	Radikulärförankring vid avtagbar protes	3 515	3 960	4 170	5 070	3 575	4 040	4 235	5 175
806k	Radikulärförankring vid avtagbar protes, ädelmetall	3 515	3 960	4 170	5 070	3 575	4 040	4 235	5 175
807	Semipermanent krona eller hängande led, per led	2 515	2 500	2 895	2 905	2 555	2 555	2 940	2 970
808	Innerkrona för teleskop- och konuskonstruktioner	3 450	3 550	4 100	4 200	3 505	3 625	4 165	4 290
808k	Innerkrona för teleskop- och konuskonstruktioner, ädelmetall	3 450	3 550	4 100	4 200	3 505	3 635	4 165	4 290
809	Långtidstemporär laboratoriefremställd krona eller hängande led, per led	1 075	1 270	1 235	1 550	1 090	1 295	1 255	1 580
Reparation av tandstött protetik									
811	Cementering av lossnad tandstött eller implantatstött protetisk konstruktion, per stöd	595	675	760	780	605	690	770	796
811o	Cementering av lossnad tandstött protetisk konstruktion med bondad teknik, per stöd	595	1 265	760	1 360	605	1 290	770	1 389
812	Reparation av krona eller bro, utan tandteknisk insats	1 520	1 520	1 955	1 955	1 545	1 550	1 985	1 996
813	Broreparation med tandteknisk insats	4 620	4 515	5 710	5 380	4 695	4 695	5 795	5 795
813k	Broreparation med tandteknisk insats, ädelmetall	4 620	4 515	5 710	5 380	4 695	4 695	5 795	5 795
814	Broreparation med tandteknisk insats, omfattande	7 980	7 795	9 725	9 180	8 115	8 115	9 865	9 865
814k	Broreparation med tandteknisk insats, omfattande, ädelmetall	7 980	7 795	9 725	9 180	8 115	8 115	9 865	9 865
815	Sadelkrona	5 330	5 385	6 310	6 560	5 420	5 500	6 405	6 700
815k	Sadelkrona, ädelmetall/porslin	5 330	5 385	6 310	6 560	5 420	5 500	6 405	6 700
Avtagbar protetik									
822	Partiell protes, utan metallskelett eller för temporärt bruk, en till tre tänder	3 755	4 340	4 410	5 030	3 815	4 385	4 475	5 080
823	Partiell protes, utan metallskelett eller för temporärt bruk, fyra eller fler tänder	5 285	6 265	6 155	7 160	5 370	6 330	6 245	7 230
824	Partiell protes med metallskelett, klammerförankrad	11 200	11 880	12 725	13 545	11 380	12 000	12 915	13 680
825	Komplicerad partiell protes med metallskelett som förankras med stöd av urtagskrona, innerkrona eller attachments	12 675	13 110	15 235	15 325	12 880	13 240	15 460	15 700
826	Attachments, per styck	100	100	100	100	100	100	100	100
827	Hel underkäksprotes	9 510	10 990	11 825	13 930	9 665	11 100	12 000	14 070
828	Hel överkäksprotes	9 510	10 740	11 825	13 300	9 665	10 850	12 000	13 430
829	Immediatprotes, hel käke	7 120	8 470	8 315	10 565	7 235	8 555	8 440	10 670
Reparation av avtagbar protes									
831	Justering av avtagbar protes	385	460	495	525	395	465	505	535
832	Lagning av protes eller tillsättning av protestand	1 285	1 570	1 505	1 890	1 305	1 600	1 525	1 930
833	Rebasering av protes	2 625	2 955	3 115	3 535	2 665	2 985	3 160	3 610
834	Lagning av protes där avtryck krävs	2 000	2 450	2 325	2 805	2 030	2 475	2 360	2 865
834k	Lagning av protes där avtryck krävs, ädelmetall	2 000	2 450	2 325	2 805	2 030	2 475	2 360	2 865
835	Rebasering och lagning av protes	3 115	3 525	3 655	4 045	3 165	3 560	3 710	4 130
835k	Rebasering och lagning av protes, ädelmetall	3 115	3 525	3 655	4 045	3 165	3 560	3 710	4 130
836	Komplicerad lagning av protes	3 900	4 340	4 445	5 185	3 960	4 383	4 510	5 295
836k	Komplicerad lagning av protes, ädelmetall	3 900	4 340	4 445	5 185	3 960	4 383	4 510	5 295
837	Komplicerad lagning av protes där uppbyggnad och gjutning av ny del utförs vilken svetsas till befintlig protes	6 735	6 735	7 710	7 710	6 840	6 840	7 825	7 825
839	Inmontering av förankringselement, per käke	3 065	3 150	3 605	3 650	3 115	3 180	3 660	3 730
Övriga åtgärder i samband med protetisk behandling									
845	Ocklusionskorrigerande bettslipning	1 990	2 065	2 425	2 480	2 025	2 110	2 465	2 535
846	Skena, hel eller cementerad i sektioner, för vertikal platsberedning eller bettstabilisering	4 540	5 450	5 300	6 110	4 585	5 520	5 350	6 230
847	Klammerplåt	4 065	4 065	4 825	4 825	4 130	4 150	4 895	4 925
848	Bethöjning eller uppbyggnad för oklusal stabilisering med fyllningsmaterial, per tandposition	565	630	730	785	575	640	740	800
Implantatprotetiska åtgärder									
850	Implantatstött krona, en per käke	8 310	9 150	9 630	11 205	8 445	9 345	9 770	11 440
850k	Implantatstött krona, en per käke, ädelmetall	8 310	9 150	9 630	11 205	8 445	9 345	9 770	11 440
852	Implantatstött krona, flera i samma käke	6 445	8 865	7 435	10 875	6 550	8 865	7 545	10 875
852k	Implantatstött krona, flera i samma käke, ädelmetall	6 445	8 865	7 435	10 875	6 550	8 865	7 545	10 875
853	Hängande led vid implantatstött bro	2 250	2 435	2 470	2 905	2 285	2 485	2 505	2 975
853k	Hängande led vid implantatstött bro, ädelmetall	2 250	2 435	2 470	2 905	2 285	2 485	2 505	2 975
854	Semipermanent implantatstött krona eller hängande led, per led	2 195	2 195	2 525	2 490	2 230	2 230	2 560	2 560
855	Fästskruv/broskruv och cylinder vid semipermanent implantatstött krona, per implantat	550	550	550	550	560	560	560	560
856	Långtidstemporär laboratoriefremställd implantatstött krona eller hängande led, per led	1 565	1 565	1 780	1 780	1 580	1 580	1 800	1 800
857	Fästskruv/broskruv och cylinder vid långtidstemporär laboratoriefremställd implantatstött krona, per implantat	495	495	495	495	505	505	505	505
858	Distans inklusive distansskruv, per styck	1 295	1 295	1 295	1 295	1 315	1 315	1 315	1 315
859	Integrerad distans/kopplingskomponent vid separat implantatstött krona, per styck, tilläggsåtgärd	1 105	1 105	1 105	1 105	1 120	1 120	1 120	1 120
861	Implantatstött bro, i överkäke, på fyra implantat	32 535	37 675	35 820	44 345	33 045	38 465	36 350	45 300
862	Implantatstött bro, i överkäke, på fem implantat	34 545	39 705	37 830	45 825	35 085	40 540	38 390	46 800
863	Implantatstött bro, i överkäke, på sex eller fler implantat	36 095	41 825	39 380	47 595	36 660	42 700	39 970	48 600
865	Implantatförankrad bro, i underkäke, på fyra eller fler implantat	31 470	35 540	34 425	43 135	31 960	36 385	34 940	44 050

Atgärds kod	Typ av behandling	Ref. pris		FTV pris		Ref. pris specialist		Specialist pris	
		Ref. pris	FTV pris	Ref. pris specialist	Specialist pris	Ref. pris	FTV pris	Ref. pris specialist	Specialist pris
871	Implantatstött täckprotes, i överkäke, på två implantat, eller implantatstött täckprotes, i underkäke på implantat, oavsett antal implantat	17 805	18 305	20 145	22 670	18 085	18 690	20 445	23 150
872	Implantatstött täckprotes, i överkäke, på tre implantat	20 070	20 215	22 410	24 495	20 385	20 640	22 745	25 010
873	Implantatstött täckprotes, i överkäke, på fyra implantat eller fler	22 680	22 825	25 025	27 470	23 040	23 305	25 395	28 050
874	Tillägg för alveolarbar på två implantat	4 495	4 495	4 820	4 820	4 565	4 565	4 895	4 895
874k	Tillägg för alveolarbar på två implantat, ädelmetall	4 495	4 495	4 820	4 820	4 565	4 565	4 895	4 895
875	Tillägg för alveolarbar på tre implantat	5 295	5 295	5 625	5 625	5 380	5 380	5 710	5 710
875k	Tillägg för alveolarbar på tre implantat, ädelmetall	5 295	5 295	5 625	5 625	5 380	5 380	5 710	5 710
876	Tillägg för alveolarbar på fyra implantat	7 055	7 055	7 385	7 385	7 165	7 165	7 495	7 495
876k	Tillägg för alveolarbar på fyra implantat, ädelmetall	7 055	7 055	7 385	7 385	7 165	7 165	7 495	7 495
877	Implantatstött täckprotes, exklusive distanser och förankringselement	14 750	14 860	17 090	17 100	14 985	15 170	17 345	17 500
878	Förankringselement täckprotes, per styck	290	290	290	290	295	295	295	295
Reparation av implantat och implantatstött protetik									
881	Reparation av fast implantatstött konstruktion, mindre omfattande	1 140	1 270	1 465	1 575	1 160	1 300	1 485	1 610
883	Reparation/ombyggnad av fast implantatstött konstruktion med tandteknisk insats	3 075	3 250	3 350	3 480	3 125	3 320	3 400	3 600
883k	Reparation/ombyggnad av fast implantatstött konstruktion med tandteknisk insats, ädelmetall	3 075	3 250	3 350	3 480	3 125	3 320	3 400	3 600
884	Reparation/ombyggnad av implantatstött bro där omfattande tandteknisk insats krävs	7 535	8 380	8 245	9 775	7 655	8 825	8 365	10 300
884k	Reparation/ombyggnad av implantatstött bro där omfattande tandteknisk insats krävs, ädelmetall	7 535	8 380	8 245	9 775	7 655	8 825	8 365	10 300
888	Fästskruv/broskruv, per styck	185	185	185	185	185	185	185	185
889	Distansskruv, per styck	380	380	380	380	385	385	385	385
892	Läkdistan, per styck	340	340	340	340	345	345	345	345
893	Avmontering av implantatstödda konstruktioner på sammanlagt ett till tre implantat	1 100	1 140	1 430	1 490	1 120	1 165	1 450	1 520
894	Återmontering av implantatstödda konstruktioner på sammanlagt ett till tre implantat	1 155	1 205	1 480	1 540	1 175	1 230	1 500	1 575
895	Avmontering av implantatstödda konstruktioner på sammanlagt fyra eller fler implantat	1 455	1 510	1 890	1 960	1 480	1 540	1 920	2 000
896	Återmontering av implantatstödda konstruktioner på sammanlagt fyra eller fler implantat	1 565	1 620	2 000	2 100	1 595	1 655	2 030	2 145
900 Tandreglering och utbytesåtgärder									
Tandreglering									
900	Tandreglering, aktiv behandling högst 6 månader	9 250	9 630	11 785	12 240	9 405	9 840	11 955	12 500
901	Tandreglering, en käke, aktiv behandling 6 månader till 1 år	13 880	14 130	17 695	18 030	14 115	14 430	17 955	18 410
902	Tandreglering, en käke, aktiv behandling 1 år till 1,5 år	17 270	18 020	22 165	23 125	17 560	18 400	22 490	23 610
903	Tandreglering, en käke, aktiv behandling 1,5 år till 2 år	20 345	21 110	26 220	27 205	20 690	21 600	26 605	27 790
904	Tandreglering, en käke, aktiv behandling mer än 2 år	25 205	26 360	32 630	34 135	25 635	26 950	33 105	34 500
905	Tandreglering, båda käkar, aktiv behandling 6 månader till 1 år	19 580	19 875	24 685	27 305	19 910	20 300	25 045	27 500
906	Tandreglering, båda käkar, aktiv behandling 1 år till 1,5 år	22 965	23 350	29 150	30 300	23 355	24 000	29 575	30 930
907	Tandreglering, båda käkar, aktiv behandling 1,5 år till 2 år	26 350	27 015	33 620	36 925	26 795	27 580	34 110	37 400
908	Tandreglering, båda käkar, aktiv behandling mer än 2 år	31 730	33 125	40 700	43 680	32 270	34 100	41 295	44 300
Utbytesåtgärd krona									
921	Utbytesåtgärd. Krona i stället för ersättningsberättigande fyllning, fram- eller hörntand	1 215	Enl kostnadsförslag	1 215	Enl kostnadsförslag	1 240	Enl kostnadsförslag	1 240	Enl kostnadsförslag
921k	Utbytesåtgärd. Krona i stället för ersättningsberättigande fyllning, fram- eller hörntand, ädelmetall	1 215	Enl kostnadsförslag	1 215	Enl kostnadsförslag	1 240	Enl kostnadsförslag	1 240	Enl kostnadsförslag
922	Utbytesåtgärd. Krona i stället för ersättningsberättigande fyllning, molar eller premolar	1 565	Enl kostnadsförslag	1 565	Enl kostnadsförslag	1 595	Enl kostnadsförslag	1 595	Enl kostnadsförslag
922k	Utbytesåtgärd. Krona i stället för ersättningsberättigande fyllning, molar eller premolar, ädelmetall	1 565	Enl kostnadsförslag	1 565	Enl kostnadsförslag	1 595	Enl kostnadsförslag	1 595	Enl kostnadsförslag
Utbytesåtgärder implantat i entandslucka									
925	Utbytesåtgärd. Implantatbehandling i entandslucka istället för ersättningsberättigande tandstött bro, kirurgisk del/implantatoperation	4 590	Enl kostnadsförslag	5 465	Enl kostnadsförslag	4 665	Enl kostnadsförslag	5 545	Enl kostnadsförslag
926	Utbytesåtgärd. Implantatbehandling i entandslucka istället för ersättningsberättigande tandstött bro, protetisk del/implantatstött krona	6 840	Enl kostnadsförslag	7 935	Enl kostnadsförslag	6 950	Enl kostnadsförslag	8 050	Enl kostnadsförslag
928	Utbytesåtgärd. Implantatbehandling i entandslucka istället för ersättningsberättigande tandstött bro när åtgärd 800 eller 801 har utförts inom två år på en eller båda stödtänderna som utbytet beräknas på, kirurgisk del/implantatoperation	2 250	Enl kostnadsförslag	2 470	Enl kostnadsförslag	2 285	Enl kostnadsförslag	2 505	Enl kostnadsförslag
929	Utbytesåtgärd. Implantatbehandling i entandslucka istället för ersättningsberättigande tandstött bro när åtgärd 800 eller 801 har utförts inom två år på en eller båda stödtänderna som utbytet beräknas på, protetisk del/implantatstött krona	4 590	Enl kostnadsförslag	5 465	Enl kostnadsförslag	4 665	Enl kostnadsförslag	5 545	Enl kostnadsförslag
940	Utbytesåtgärd. Ortodontisk slutning av entandslucka istället för ersättningsberättigande tandstött bro	11 430	Enl kostnadsförslag	13 400	Enl kostnadsförslag	11 615	Enl kostnadsförslag	13 595	Enl kostnadsförslag
941	Utbytesåtgärd. Ortodontisk slutning av entandslucka istället för ersättningsberättigande tandstött bro när åtgärd 800 eller 801 har utförts inom två år på en av stödtänderna som utbytet beräknas på	6 840	Enl kostnadsförslag	7 935	Enl kostnadsförslag	6 950	Enl kostnadsförslag	8 050	Enl kostnadsförslag
Övriga åtgärder Region Örebro län									
Patientbesök - besöksavgift									
p600	Telefonkontakt med tandläkare		100				100		
p615	Telefonkontakt med tandhygienist		100				100		
p620	Digitalt besök		100				100		
p701	Tandvård åt asylsökande/tillståndslösa		50				50		

Åtgärds kod	Typ av behandling	Ref.pris	FTV pris	Ref.pris specialist	Specialist pris	Ref.pris	FTV pris	Ref.pris specialist	Specialist pris
Uteblivande									
u110	Uteblivande, barn och unga vuxna t o m 23 år samt patienter med tandvård till hälso- och sjukvårdsavgift, blått och gult kort		300				300		
å110	Sent återbud, barn och unga vuxna t o m 23 år samt patienter med tandvård till hälso- och sjukvårdsavgift, blått och gult kort		200				200		
u210	Uteblivande, vuxna patienter		500				500		
å210	Sent återbud, vuxna patienter		350				350		
u120	Uteblivande narkostandvård, barn och unga vuxna t o m 23 år		900				900		
u220	Uteblivande narkostandvård, vuxna		900				900		
Tandteknik									
t111	Tandteknik		Faktura				Faktura		
Merkostnad									
ö160	Merkostnad implantat		Faktura				Faktura		
ö165	Merkostnad laboratorieundersökningar		Faktura				Faktura		
ö166	Merkostnad material, t ex attachments		Faktura				Faktura		
Patientdokument									
ö202	Intyg		900				915		
ö206	Utfärdande av recept		150				150		
ö207	Journalkopior, avgiftsfritt t o m blad 9, 10 blad 50 kr, därefter 2 kr per blad								
Material									
ö210	Regenereringsmaterial/benersättningsmaterial		Faktura				Faktura		
Övriga behandlingar									
ö211	Fastsättning av tandsmycke, inklusive tandsmycke		1 050				1 070		
ö212	Borttagning av tandsmycke		890				910		
ö370	Sedering med midazolam, per tillfälle		1 130				1 150		
ö371	Sedering i kombination med lustgas, per tillfälle		390				400		
ö372	Sedering med stesolid, per tillfälle		615				625		
ö409	Patientavgift 100 %, implantatbehandling								
ö410	Estetisk tandvård, plus moms (25%), där fyllningar, kronor, broar görs om på estetisk indikation			Enl kostnadsförslag Åtg.pris plus 25% moms			Enl kostnadsförslag Åtg.pris plus 25% moms		
ö411	Blekning av tand, inkl moms		3 390				3 900		
ö412	Blekning av tänder, en käke, inkl moms		2 650				3 050		
ö412e	Blekning av tänder, en käke, exklusive blekskena, inkl moms		750				860		
ö413	Blekning av tänder, båda käkarna, inkl moms		3 595				4 135		
ö413e	Blekning av tänder, båda käkarna, exklusive blekskenor, inkl moms		1 150				1 325		
ö414	Tandskydd		2 625				2 680		
ö416	Microabrasionsbehandling eller avlägsnande av missfärgningar, t ex air-flow		1 335				1 360		
ö701	Utbyggnad diastema per tand, patientavgift 100%		500				1 500		
ö898	Myodynamisk underkäksprotes		Faktura				Faktura		
Tidsdebitering - övrig behandling									
h118a	Tidsdebitering övrig behandling, per timme, särskild behandlingssituation, allmäntandvård (gäller patienter med Nödvändig Tandvård, Tandvård som led i sjukdomsbehandling, Sjukdom och funktionsnedsättning)		2 520				2 520		
h118s	Tidsdebitering övrig behandling, per timme, särskild behandlingssituation, specialistandvård (gäller patienter med Nödvändig Tandvård, Tandvård som led i sjukdomsbehandling, Sjukdom och funktionsnedsättning)		3 120				3 120		
h119a	Tidsdebitering övrig behandling, per timme, allmäntandvård		2 520				2 520		
h119s	Tidsdebitering övrig behandling, per timme, specialistandvård		3 120				3 120		
h120	Akuttandvård, kvällar och helger, per påbörjad halvtimme		650				650		
Apné									
	Patientavgift apnéskena - NY ÅTGÄRD, avgiften beslutas i ärendet om hälso- och sjukvårdens avgifter						400		
a610e	Undersökning för apnéskena, enkel		2 745				2 000		
a610	Undersökning för apnéskena		3 010				3 075		
a611	Apnéskena		9 070				9 260		
a611k	Apnéskena, mono- och biblockskena		11 285				12 785		
a612	Uppföljning av apnéskena		1 510				1 540		
a612e	Efterkontroll av apnéskena, enkel		740				755		
a612k	Efterkontroll av apnéskena, komplicerad		1 375				1 405		
a613	Omgörning av apnéskena		8 015				8 180		
a613k	Omgörning av apnéskena, mono- och biblockskena		9 495				9 695		
a614e	Lagning av apnéskena, enkel		1 250				1 275		
a614	Lagning av apnéskena		1 790				1 830		
a614k	Lagning av apnéskena, komplicerad		2 375				2 425		
Bettfysiologiska åtgärder									
b628	Akupunktur, komplement		1 235				1 260		
b629	Akupunktur, komplett		7 270				7 425		
b631	Intyg		1 500				1 530		
b631k	Intyg, komplicerad		2 625				2 680		
Käkkirurgi									
k97	Intyg		1 500				1 530		
k97k	Intyg, komplicerad		2 625				2 680		
k210	Regenereringsmaterial/benersättningsmaterial		Faktura				Faktura		
Ortodonti									
o991	Retentionskontroll, normal		605				620		
o991k	Retentionskontroll, komplicerad		1 190				1 215		
o992	Borttappad tandställning		Faktura				Faktura		
o993	Brackets, special		Faktura				Faktura		

Åtgärds kod	Typ av behandling	Ref.pris	FTV pris	Ref.pris specialist	Specialist pris	Ref.pris	FTV pris	Ref.pris specialist	Specialist pris
o994	Retentionsskena barn/skena		715				730		
o994k	Retentionsskena vuxen/skena		1 430				1 460		
o995	Patientavgift 100 %, ortodontisk behandling		Enl kostnadsförslag				Enl kostnadsförslag		
o996	Retainer inkl fastsättning		2 140				2 185		
o998	Fastsättning av lossnad retainer eller avlägsnande av retainer		1 420				1 450		
o998e	Fastsättning av lossnad retainer, enkel		505				515		

Frisktvård - pris per år									
	Frisktvård - premiegrupp 1		990				990		
	Frisktvård - premiegrupp 2		1 385				1 404		
	Frisktvård - premiegrupp 3		1 970				2 004		
	Frisktvård - premiegrupp 4		2 670				2 724		
	Frisktvård - premiegrupp 5		3 400				3 480		
	Frisktvård - premiegrupp 6		4 275				4 368		
	Frisktvård - premiegrupp 7		5 410				5 532		
	Frisktvård - premiegrupp 8		6 490				6 636		
	Frisktvård - premiegrupp 9		7 575				7 800		
	Frisktvård - premiegrupp 10		9 590				9 852		

Ett urval av åtgärder för prisjämförelse med andra landsting	Referenspris 2022	Örebro 2022	Medelpris 2021	Örebro 2021	Blekinge 2021	Dalarna 2021	Gotland 2021	Gävleborg 2021	Halland 2021	Jämtland 2021	Jönköping 2021	Kalmar 2021	Kronoberg 2021	Norr-botten 2021	Skåne 2021	Stock-holm 2021	Sörmland 2021	Uppsala 2021	Värmland 2021	Väster-botten 2021	Väster-norrland 2021	Västman-land 2021	Västra Götaland 2021	Östergöt-land 2021
Åtgärd																								
101 Basundersökning, tandäkare	900	990	960	960	1 095	980	1 169	929	920	889	1 025	1 070	900	920	995	885	884	920	957	885	978	885	980	930
111 Basundersökning, tandhygienist	690	775	719	760	715	760	743	709	715	829	740	690	701	715	675	675	813	680	744	675	695	675	700	700
302 Sjukdoms- eller smärtbehandling	800	860	835	845	870	850	1 177	824	825	790	785	817	840	785	850	838	795	814	785	866	785	795	815	815
342 Behandling av parodontal sjukdom, omf	1 085	1 160	1 109	1 130	1 095	1 150	1 161	1 108	1 070	1 198	1 055	1 040	1 052	1 080	1 235	1 085	1 249	1 065	1 207	1 055	1 090	1 055	1 055	1 060
401 Tanduttagning	1 115	1 230	1 161	1 170	1 255	1 140	1 576	1 108	1 120	1 055	1 055	1 220	1 101	1 165	1 370	1 210	1 020	1 145	1 186	1 055	1 135	1 055	1 100	1 140
423 Operation käkbensförankrat implantat	4 795	5 280	5 370	5 200	4 835	5 100	5 198	4 956	5 790	4 720	4 720	5 195	5 580	5 500	4 720	7 270	6 326	4 865	6 604	4 720	6 357	4 720	5 087	5 300
502 Rensning och rotfyllning, två rotkanaler	4 295	4 670	4 432	4 600	4 330	4 650	4 712	4 436	4 465	4 225	4 225	4 280	4 294	4 520	4 225	4 710	4 438	4 400	4 664	4 225	4 655	4 225	4 450	4 350
702 Fyllning av två ytor på framtand/hörntand	1 010	1 190	1 085	1 180	1 095	1 120	1 234	1 040	1 100	990	1 090	1 060	1 025	1 070	990	1 180	1 140	1 080	1 163	990	1 131	990	1 050	1 075
800 Permanent tandstöd krona, en per käke	6 005	7 000	6 687	6 975	7 005	6 500	6 501	6 406	6 165	7 352	6 290	6 370	6 364	6 600	6 935	7 150	7 381	6 850	6 839	6 435	6 578	5 910	6 715	7 100
850 Implantatförankrad krona, en per käke	8 445	9 345	9 344	9 150	9 000	9 000	9 141	8 926	9 025	9 556	9 219	10 370	8 575	10 225	9 412	10 800	10 748	8 470	8 748	10 310	9 936	8 310	8 350	8 950
865 Implantatförankrad bro, uk, fyra impl	31 960	36 385	37 791	35 540	35 620	36 000	34 617	33 044	46 945	53 501	31 470	37 940	36 774	36 225	42 377	45 650	38 464	32 220	39 603	35 470	36 308	31 470	37 875	36 500

Frisktvård - pris per år	Örebro 2022	Medelpris 2021	Örebro 2021	Blekinge 2021	Gotland 2021	Gävleborg 2021	Halland 2021	Jämtland 2021	Jönköping 2021	Kalmar 2021	Kronoberg 2021	Skåne 2021	Stock-holm 2021	Sörmland 2021	Uppsala 2021	Värmland 2021	Väster-botten 2021	Väster-norrland 2021	Västman-land 2020	Västra Götaland 2021	Östergöt-land 2021
Frisktvård - Premierypp 1	990	997	990	1 260	900	1 008	1 050	1 020	974	924	960	1 053	1 010	861	984	1 008	1 020	960	1 044	1 020	900
Frisktvård - Premierypp 2	1 404	1 331	1 385	1 536	1 104	1 332	1 340	1 272	1 302	1 188	1 248	1 336	1 330	1 699	1 296	1 368	1 320	1 346	1 368	1 260	1 260
Frisktvård - Premierypp 3	2 004	1 847	1 970	1 968	1 452	1 824	1 780	1 728	1 693	1 716	1 680	1 852	1 800	3 055	1 800	1 848	1 788	1 840	1 884	1 620	1 800
Frisktvård - Premierypp 4	2 724	2 472	2 670	2 520	1 944	2 448	2 380	2 328	2 275	2 364	2 232	2 454	2 455	4 030	2 400	2 592	2 352	2 451	2 520	2 160	2 400
Frisktvård - Premierypp 5	3 480	3 279	3 400	3 360	2 604	3 132	3 170	3 048	3 122	3 324	2 976	3 246	3 325	5 218	3 192	3 312	3 156	3 297	3 204	3 120	3 100
Frisktvård - Premierypp 6	4 368	4 209	4 275	4 260	3 372	4 428	4 085	3 972	3 938	3 972	3 720	4 148	4 295	6 595	4 080	4 068	4 092	4 284	4 524	4 020	3 850
Frisktvård - Premierypp 7	5 532	5 363	5 410	5 484	4 356	5 904	5 320	5 172	5 007	4 776	4 692	5 391	5 285	7 737	5 232	5 220	5 292	5 556	6 084	4 980	5 000
Frisktvård - Premierypp 8	6 636	6 521	6 490	6 420	5 436	7 104	6 695	6 288	6 197	5 844	5 748	6 624	6 180	9 054	6 408	6 372	6 552	6 900	7 320	6 060	6 200
Frisktvård - Premierypp 9	7 800	7 906	7 575	7 620	6 720	8 964	8 060	7 620	7 825	6 948	6 852	8 032	7 535	10 321	7 764	7 752	7 776	8 222	9 168	8 052	7 400
Frisktvård - Premierypp 10	9 852	9 671	9 590	9 000	8 340	11 376	9 900	8 736	9 698	8 760	7 896	9 807	9 225	12 775	9 396	9 384	8 928	9 427	11 712	10 704	9 100

Vänsterpartiet region Örebro län

2021-10-27

Regionstyrelsen 20211027, ärende 16
Regionfullmäktige 20211207
Diarienummer: 21RS6544

Särskilt yrkande över prislista för allmäntandvård, specialisttandvård och frisktandvård år 2022

Tänderna är en del av kroppen och är viktiga också för det allmänna hälsotillståndet och därför ska tandvården också omfattas av högkostnadsskyddet inom hälso- och sjukvården. Detta är dock en fråga som bäst löses på nationell nivå, vilket Vänsterpartiet föreslår i sitt nationella budgetförslag.

Vår inställning till olika avgifter inom sjukvården är att de skall vara så låga som möjligt så att inte någon av ekonomiska skäl ställs utanför en nödvändig sjukvård.

I majoritetens förslag till ny prislista för år 2022 för bl.a. allmäntandvård, föreslår man en höjning på 2,32 procent. Vi i Vänsterpartiet tycker att priserna för de åtgärder ”101-116” och som berör basundersökning, tandläkare, tandhygienist, förebyggande tandvård och hälsofrämjande åtgärder ska vara oförändrade.

Vänsterpartiet föreslår regionstyrelsen och regionfullmäktige besluta:

- 1- att taxorna inom tandvården för de åtgärderna ”101 - 116” ska vara oförändrade enligt 2021-års taxor.

För Vänsterpartiet i regionstyrelsen

Jihad Menhem

Jihad Menhem, Oppositionsregionråd

18

Revidering av Örebro läns kulturplan inför 2022

21RS5210

Tjänsteställe, handläggare
Kultur och ideell sektor, Lena Adem

Sammanträdesdatum
2021-12-07

FöredragningsPM
Dnr: 21RS5210

Organ
Regionfullmäktige

Revidering av Örebro läns kulturplan inför 2022

Förslag till beslut

Regionfullmäktige beslutar

att Region Örebro läns Kulturplan 2020-2023 revideras enligt redovisat förslag för att gälla från 2022.

Sammanfattning

Örebro läns regionala kulturplan är en plan för utvecklingen av länets kultur 2022-2023 och en handlingsplan till den regionala utvecklingsstrategin. Den är också en viktig del av kultursamverkansmodellen och ligger till grund för fördelningen av statliga och regionala kulturmedel. Kulturplanen ska genomgå en årlig revidering.

Det har varit möjligt att lämna in förslag på revideringar inför 2022 mellan 1 mars och 14 maj 2021. De inkomna förslagen berör uppdrag/utvecklingsmål för Stadra teater, musikfrämjande verksamhet, filmfrämjande verksamhet, regional biblioteksutveckling, litteraturfrämjande verksamhet och främjandeverksamhet bild och form.

Stadra teaters text föreslås revideras för att på ett tydligare sätt beskriva verksamhet, uppdrag och utvecklingsmål 2020-2023. Övriga revideringar föreslås med anledning av den utveckling som har skett inom verksamheterna för musikfrämjande, filmfrämjande, regional biblioteksutveckling, litteraturfrämjande och främjande av bild och form.

Ärendebeskrivning

Örebro läns nuvarande regionala kulturplan (www.regionorebrolan.se/sv/Regional-utveckling/Kultur/Vart-uppdrag1/) är en plan för utvecklingen av länets kultur 2020-2023 och en handlingsplan till den regionala utvecklingsstrategin. Den är också en viktig del av kultursam-

Tjänsteställe, handläggare
Kultur och ideell sektor, Lena Adem

Sammanträdesdatum
2021-12-07

FöredragningsPM
Dnr: 21RS5210

verkansmodellen och ligger till grund för fördelningen av statliga och regionala kulturmedel.

Kulturplanen ska genomgå en årlig revidering. Revideringen gäller i första hand utvecklingsmål och uppdrag och inte bakgrundstexter. Detta förutsatt att inte ändring av bakgrundstexter är nödvändig för fortsatt genomförande av uppdrag i kulturplanen.

Information om revideringen av kulturplanen inför 2021 skickades ut till samtliga aktörer med uppdrag och utvecklingsmål i kulturplanen samt till länets kommuner. Information gavs också på regionens webb och i Område kultur och ideell sektor nyhetsbrev. Revideringsperioden pågick mellan 1 mars och 14 maj med möjlighet att lämna både skriftliga och muntliga förslag.

Ett skriftligt revideringsförslag inkom från Stadra teater. Övriga revideringsförslag kommer från främjandeverksamhet och regional biblioteksutveckling hos Område kultur och ideell sektor, Region Örebro län.

Texten om Stadra teater föreslås revideras för att på ett tydligare sätt beskriva verksamhet, uppdrag och utvecklingsmål 2020-2023. Revideringarna för Region Örebro läns främjandeverksamheter och regionala biblioteksutveckling föreslås utifrån följande pågående utveckling:

- musikfrämjande verksamhet (ny satsning)
- filmfrämjande verksamhet (utökat uppdrag och antal tjänster)
- regional biblioteksutveckling (verksamhetsutveckling)
- litteraturfrämjande verksamhet (projekt övergår till fast verksamhet)
- främjandeverksamhet bild och form (utökad ram).

Beredning

Kulturnämnden behandlade ärendet den 9 september 2021.

Kulturnämnden beslutar att efter redaktionella förändringar föreslå regionstyrelsen föreslå regionfullmäktige besluta att Region Örebro läns Kulturplan 2020-2023 revideras enligt redovisat förslag för att gälla från 2022.

Yrkanden

Torbjörn Ahlin (C) yrkar bifall på förvaltningens förslag med följande ändringsyrkande "att efter redaktionella förändringar föreslå regionstyrelsen föreslå regionfullmäktige besluta".

Tjänsteställe, handläggare
Kultur och ideell sektor, Lena Adem

Sammanträdesdatum
2021-12-07

FöredragningsPM
Dnr: 21RS5210

Propositionsordning

Ordföranden ställer proposition på ändringsyrkandet och finner att kulturnämnden bifaller ändringsyrkandet.

Regionstyrelsen behandlade ärendet den 27 oktober 2021.

Regionstyrelsen föreslår regionfullmäktige besluta att Region Örebro läns Kulturplan 2020-2023 revideras enligt redovisat justerat förslag för att gälla från 2022.

Yrkanden

Torbjörn Ahlin (C) yrkar bifall till förvaltningens förslag.

Regionstyrelsen enades om att göra en redaktionell ändring och stryka år 2021 på sidan 2 i underlaget.

Bedömning

Bedömningen är att de ändringar som föreslås bör genomföras.

Den regionala kulturplanen är en viktig del i ansökan om statliga medel till Statens kulturråd inom kultursamverkansmodellen. De förändringar som föreslås gällande främjandeverksamheten beskriver utveckling som har skett inom modellen, med stöd av utökade medel från Kulturrådet. Det är därför viktigt att Kulturrådet har möjlighet att utläsa hur den reella utvecklingen inom områdena ser ut genom kulturplanen.

När det gäller ändringen av utvecklingsmål för regional biblioteksutveckling beskriver det nya förslaget på ett bättre sätt den utveckling som planeras ske 2022-2023, varför en förändring föreslås.

När det gäller ändringarna som berör Stadra teater förtydligar de Stadra teaters uppdrag, verksamhet och utvecklingsmål.

Konsekvenser för miljö-, barn- och jämställdhetsperspektiven

Barn- och jämställdhetsperspektiven är viktiga utgångspunkter i kulturplanen. Miljöperspektivet finns också med men i mindre omfattning.

Ekonomiska konsekvenser

Kulturplanen bildar utgångspunkt för den finansiering som sker inom samverkansmodellen. Denna finansiering sker inom given budgetram.

Tjänsteställe, handläggare
Kultur och ideell sektor, Lena Adem

Sammanträdesdatum
2021-12-07

FöredragningsPM
Dnr: 21RS5210

Uppföljning

Kulturplanen följs årligen upp nationellt och regionalt genom den nationella kulturdatan och genom verksamhetsberättelser och handlingsplaner. Vid behov genomförs ytterligare regional eller nationell uppföljning.

Beslutsunderlag

FöredragningsPM regionfullmäktige 2021-12-07, Revidering av Örebro läns kulturplan inför 2022

Reviderat Förslag på revidering av Region Örebro läns kulturplan inför 2022.

Skickas till:

Stadra teater

Berörda aktörer inom område kultur och ideell sektor Region Örebro län

Tjänsteställe, handläggare
Område kultur och ideell sektor, Lena Adem

Datum
2021-05-24

Beteckning
Sammanställning

Sammanställning av förslag på revidering av Örebro läns kulturplan 2020-2023 inför 2022

Nedan följer en sammanställning av de ändringar som föreslås genomföras i Region Örebro läns kulturplan 2020-2023 inför år 2022. De ändringar som föreslås berör uppdrag eller utvecklingsmål för Stadra teater, musikfrämjande verksamhet, filmfrämjande verksamhet, regional biblioteksutveckling, litteraturfrämjande verksamhet och främjandeverksamhet bild och form.

Revideringarna föreslås utifrån det utvecklingsarbete som har genomförts inom följande verksamheter hos Region Örebro län:

- musikfrämjande verksamhet (ny satsning)
- filmfrämjande verksamhet (utökat uppdrag och antal tjänster)
- regional biblioteksutveckling (verksamhetsutveckling)
- litteraturfrämjande verksamhet (projekt övergår till fast verksamhet)
- främjandeverksamhet bild och form (utökad ram).

Ändringar föreslås också för Stadra teater eftersom förslagen på nya formuleringar från Stadra teater på ett tydligare sätt beskriver Stadra teater arbete, uppdrag och utvecklingsmål 2020-2023.

Rödmarkeringar innebär förslag på ny text

~~Överstrykningar är nuvarande text i kulturplanen som föreslås strykas~~

Gul överstrykning markerar var i kulturplanen texten finns

Postadress
Region Örebro län
Regionkansliet
Box 1613, 701 16 Örebro
E-post: regionen@regionorebrolan.se

Besöksadress
Eklundavägen 2, Örebro
Tel: 019-602 70 00
Fax: 019-602 70 08

SIDA 27 Stadra Teater (samverkansmodellen)

Stadra Teater¹ är en ideell förening vars huvudscen finns i Stadra, en byggnadsminnesskyddad kulturavsmiljö vid sjön Grecken i Nora kommun. Verksamheten har även en teaterfoajé i Nora. Stadra har även en experimentscen i Teaterfoajén, Nora. Teatern har utvecklats från att vara en sommarscen till att gå mot verksamhet även andra tider på året. Teaterns inriktning är att ge nyskriven svensk dramatik samt att spela kring svenska författarskap. På teatern sker även möten mellan professionell kultur och amatörcultur. Folkbildning, demokrati och historiska perspektiv är viktiga inslag i verksamheten liksom möten över generationsgränser.

Det regionala uppdraget är

- att producera professionell scenkonst på hög konstnärlig nivå i den norra länsdelen.
- att i konstnärlig form diskutera och lyfta fram demokrati och humanistiska värden.

Region Örebro län vill 2020–2023

- att Stadra Teater arbetar för att nya grupper i regionen ska kunna ta del av teatern.
- att Stadra Teater verkar för att ge en äldre målgrupp kulturupplevelser samt verkar för att bredda utbudet genom turné

SIDA 31 under Musik (scenkonst) efter Opera på Skäret, före amatörmusikkonsulent Musikfrämjande verksamhet(samverkansmodellen)

Örebro län har en utvecklingsledare med fokus på att utveckla genbredden inom professionell musik i hela länet i samverkan med relevanta aktörer så som Länsmusiken Örebro län, Musikhögskolan i Örebro, amatörmusikkonsulenten, länets kommuner med flera. Utvecklingsledaren är placerad hos Område kultur och ideell sektor, Region Örebro län tillsammans med övriga utvecklingsledare inom de olika kulturområdena.

Det regionala uppdraget är

- Att 2022 genomföra en kartläggning av hur främjandeuppdraget är organiserat i andra regioner.
- Att 2022 ta fram förslag på uppdragsbeskrivning för det musikfrämjande arbetet i Örebro län.

Region Örebro län vill 2020–2023

- 2022 Skapa en uppdragsbeskrivning för det musikfrämjande uppdraget i Örebro län.

¹ Juridisk organisation: Ideella kulturföreningen Cirkustältet.

Sida 38 Filmfrämjande verksamhet (samverkansmodellen)

Örebro län har två utvecklingsledare med fokus på att utveckla filmkulturell verksamhet i länet. Utvecklingsledarna är placerade hos Område kultur och ideell sektor, Region Örebro län. Verksamheten är medlem i den nationella ideella föreningen Filmregionerna och i Nätverket för regional kulturutveckling. Samverkan sker med flera andra filmresurscentrum, företrädesvis i Mellansverige. Samordningsvinster nås genom samverkan i form av delad ekonomi och arbetsinsatser.

Det regionala uppdraget är

- att stärka den kulturella infrastrukturen inom filmområdet i Örebro län.
- film i skolan – att främja barn och ungas möjlighet att använda film som pedagogiskt instrument, uppleva film som konstform och prova på film som personligt uttrycksmedel.
- ung filmproduktion och talangutveckling – att ge unga och nya filmare möjlighet att på fritiden vidareutveckla sina skapande förmågor inom film genom exempelvis nätverk, fortbildning, tekniktillgång och ekonomiskt stöd.
- biograf och visning – att arbeta för att länets invånare ska ha nära till filmkulturella upplevelser på privata, kommunala och föreningsdrivna biografier och andra platser genom fristående arrangörer.
- **professionell filmproduktion – att främja filmproduktion och professionella filmares förutsättningar att verka i hela länet.**
- att genom omvärldsbevakning, kompetensutveckling samt regionalt och nationellt samarbete främja utvecklingen av film i länet.

Det rörliga mediet är centralt i samhället och viktigt att förstå. Till skillnad från andra län i Sverige finns endast en utvecklingsledare anställd inom filmområdet. Riksgenomsnittet är drygt tre tjänster per län². Det innebär i praktiken att arbetet riktat mot skolan är underutvecklat och begränsar möjligheterna för unga att få tillräckliga kunskaper om filmmediet.

Region Örebro län vill 2020–2023

- utveckla en regional modell för ökat samarbete kring film i skolan och kulturskolan så att kunskaper om filmmediet når alla barn oavsett bakgrund och socioekonomi.
- **utveckla en regional modell för att främja filmproduktion och professionella filmares förutsättningar att verka i länet.**

² Den regionala filmens roll i ett nytt politiskt landskap, Filmregionerna 2017 och Kulturrådets rapport med statistik från den nationella kulturdatan 2016–2017.

Sida 39 Regional biblioteksutveckling (samverkansmodellen)

Region Örebro län vill 2020–2023

- ~~genom den regionala biblioteksverksamheten stärka metoden biblioterapi³ i länet.~~
- att den regionala biblioteksverksamheten i ett postcorona-perspektiv utforskar nya metoder för hållbar utveckling och mänskliga rättigheter inom biblioteksområdet, med särskilt fokus på demokrati, läs- och litteraturfrämjande, digitalisering och relevans.

Sida 40 Litteraturfrämjande verksamhet (samverkansmodellen)

2013 lyftes litteratur in som eget konstområde i samverkansmodellen. Region Örebro län har sedan ~~2018 en projektanställd~~-utvecklingsledare som arbetar ~~75 procent~~ med litteraturfrämjande. Utvecklingsledaren ingår i Nätverket för regional kulturutveckling och i det nationella nätverket för litteraturfrämjande.

De nationella målen för litteratur- och läsfrämjande⁴ säger att: ”Alla i Sverige ska, oavsett bakgrund och med utgångspunkt i vars och ens särskilda förutsättningar, ges möjlighet att utveckla en god läsförmåga och ha tillgång till litteratur av hög kvalitet.”

⁵ Bibliotekslagen anger också att folkbiblioteken ska främja litteraturens ställning. (§2)

Det regionala uppdraget är

- att stärka den litterära kulturella infrastrukturen i Örebro län och synliggöra litteratur och litterära upphovspersoner i länet med syfte att främja litteraturen som konstform.
- att stärka det litterära skapandet bland länets invånare oavsett bakgrund och kön med ett särskilt fokus på unga.
- att genom omvärldsbevakning och kompetensutveckling främja litteraturutvecklingen i länet.
- att genom regionalt och nationellt samarbete främja litteraturutvecklingen i länet.
- att skapa bättre förutsättningar och villkor för författare och andra personer i det litterära ekosystemet att verka i länet, bland annat genom ekonomiskt stöd.

³Biblioterapi, även kallad litteraturterapi, handlar om att läsa och skriva sig till bättre hälsa. Forskningen skiljer mellan klinisk biblioterapi, där läsningen/skrivandet syftar till att förbättra hälsan hos sjuka människor och humanistisk biblioterapi, där fokus snarare ligger på personlig utveckling och ökad självinsikt.

⁴ Läsfrämjande är i Örebro län en del av regionala biblioteksutvecklingens verksamhet.

⁵ Se beslut 2013-12-12:..Läsa för livet Kulturutskottets betänkande 2013/14:KrU4-Riksdagen.

Eftersom tjänsten, när planen skrivs, är ett treårigt projekt som avslutas 2020 är också en viktig del i uppdraget att vara med och arbeta fram en mer varaktig struktur för hur det regionala uppdraget ska utformas från 2021.

Region Örebro län vill 2020–2023

- skapa en hållbar och långsiktig infrastruktur för att främja litteratur i hela länet, i samverkan med fler aktörer.
- Skapa en främjande verksamhet som är relevant för författare och andra personer och funktioner i det litterära ekosystemet.

Sida 42 Främjandeverksamhet bild och form (samverkansmodellen)

Örebro län har en två utvecklingsledare med fokus på att utveckla bild och form i länet. Utvecklingsledarna är placerade hos Område kultur och ideell sektor, Region Örebro län. och arbetar utifrån en handlingsplan som har tagits fram i samverkan med bild- och formområdet i länet. Handlingsplanen kommer att revideras 2020 för arbete i linje med kulturplanen. Utvecklingsledarna ingår i Nätverket för regional kulturutveckling och i olika nätverk för samverkan med andra län, samt är medlem i den nationella föreningen Konstkonsulenterna i Sverige.

Det regionala uppdraget är

- att arbeta strategiskt och långsiktigt för att utveckla och stärka infrastrukturen och samverkan inom bild och form i länet.
- att arbeta för att ge länets invånare och besökare möjlighet att möta bild och form oavsett bakgrund, kunskap, var man bor i länet och andra förutsättningar.
- att utveckla det konstpedagogiska arbetet inom bild och form i länet med ett särskilt fokus på att ge barn och unga möjlighet att uppleva och själva få skapa konst.
- att skapa bättre förutsättningar för konstnärer inom bild och form att verka i länet och utvecklas i sitt yrke, bland annat genom ekonomiskt stöd och kompetensutveckling.
- att genom omvärldsbevakning och kompetensutveckling främja utvecklingen av bild och form i länet.
- att genom regionalt och nationellt samarbete främja utvecklingen av bild och form i länet.

Region Örebro län vill 2020–2023

- fortsätta finna formerna för en stärkt kulturell infrastruktur inom bild och form, exempelvis genom en systematisk och hållbar konstpedagogisk verksamhet i hela länet.

19

Revidering av Biblioteksplan för Region Örebro län 2020- 2023

21RS9023

Tjänsteställe, handläggare
Kultur och ideell sektor, Peter Alsbjer

Sammanträdesdatum
2021-12-07

FöredragningsPM
Dnr: 21RS9023

Organ
Regionfullmäktige

Revidering av Biblioteksplan för Region Örebro än 2020-2023

Förslag till beslut

Regionfullmäktige beslutar

att Biblioteksplan för Region Örebro län revideras enligt redovisat förslag och gäller från 2022.

Sammanfattning

I och med revideringen av Örebro läns kulturplan som beslutades den 8 september 2021 skedde en omformulering av den regionala biblioteksverksamhetens övergripande mål. En liknande revidering av mål och indikatorer föreslås därför ske även för biblioteksplanen för Region Örebro län för den del som berör ”regional biblioteksverksamhet” i §11 bibliotekslagen.

Ärendebeskrivning

Enligt 17§ bibliotekslagen ska regioner anta planer för sin verksamhet på biblioteksområdet (sjukhusbibliotek, folkhögskolebibliotek och den regionala biblioteksverksamhet som beskrivs i 11§). Den innevarande biblioteksplanen för Region Örebro län antogs av regionfullmäktige i juni 2020 och sträcker sig till 2023.

I och med revideringen av Örebro läns kulturplan skedde en omformulering av den regionala biblioteksverksamhetens övergripande mål. En liknande revidering av mål och indikatorer föreslås därför ske även för biblioteksplanen för Region Örebro län med speciellt fokus på uppdrag, utvecklingsmål och indikatorer för den regionala biblioteksverksamheten som beskrivs i § 11 bibliotekslagen.

Tjänsteställe, handläggare
Kultur och ideell sektor, Peter Alsbjer

Sammanträdesdatum
2021-12-07

FöredragningsPM
Dnr: 21RS9023

De föreslagna ändringarna syftar till att mål och indikatorer bli tydligare och lättbegripligare för regionala, nationella och kommunala uppdragsgivare och samverkanspartners. Det föreslås ske genom

- att slå samman nuvarande 11 målområden till 4 övergripande mål för den regionala biblioteksverksamheten.
- att de 49 indikatorernas blir färre, tydligare och enklare att använda.
- att den regionala biblioteksverksamhetens uppdrag får en tydligare koppling till hållbarhetsfrågor i kölvattnet av corona-pandemin.

I samband med översynen har även andra biblioteksverksamheter med Region Örebro län som huvudman tillfrågats om de har behov av ändringar i planen. Detta medför att en korrigerig avseende öppettiderna för det medicinska biblioteket vid Universitetssjukhuset Örebro och en mindre korrigerig avseende Fellingsbro folkhögskola läggs till i biblioteksplanen.

Beredning

Kulturnämnden har vid sitt sammanträde den 29 oktober 2021 behandlat ärendet.

Kulturnämnden föreslår regionstyrelsen föreslå regionfullmäktige besluta att Biblioteksplan för Region Örebro län revideras enligt redovisat förslag och gäller från 2022.

Yrkanden

Martin Hårsmar (M) och Birgitta Borg (L) yrkar bifall till förvaltningens förslag.

Regionstyrelsen har vid sitt sammanträde den 23 november 2021 behandlat ärendet.

Regionstyrelsen föreslår regionfullmäktige besluta att Biblioteksplan för Region Örebro län revideras enligt redovisat förslag och gäller från 2022.

Bedömning

Bedömningen är att de ändringar som föreslås bör genomföras.

När det gäller ändringen av utvecklingsmål för regional biblioteksutveckling beskriver det nya förslaget på ett bättre sätt den utveckling som planeras ske 2022-2023, varför en förändring föreslås.

Tjänsteställe, handläggare
Kultur och ideell sektor, Peter Alsbjer

Sammanträdesdatum
2021-12-07

FöredragningsPM
Dnr: 21RS9023

Konsekvenser för miljö-, barn- och jämställdhetsperspektiven

Barn- och jämställdhetsperspektiven är redan viktiga utgångspunkter i biblioteksplanen. Miljöperspektivet finns också med men i mindre omfattning i och med att hållbarhetsperspektivet och FN:s klimatmål lyfts fram.

Ekonomiska konsekvenser

Finansieringen av åtaganden i biblioteksplanen görs av respektive aktör inom de ekonomiska ramar som verksamheten tilldelats.

Uppföljning

Biblioteksplanen följs årligen upp nationellt och regionalt genom den nationella kulturdatabasen samt genom verksamhetsberättelser och handlingsplaner. Vid behov genomförs ytterligare regional eller nationell uppföljning.

Beslutsunderlag

FöredragningsPM regionfullmäktige 2021-12-07, Revidering av Biblioteksplan för Region Örebro län 2020 – 2023

Sammanställning av förslag på revidering av Biblioteksplan för Region Örebro län 2020 – 2023 inför 2022

Skickas till:

Tjänsteställe, handläggare
Område kultur och ideell sektor, Peter Alsbjer

Datum
2021-09-22

Beteckning
Sammanställning
DNR 21RS9023

Sammanställning av förslag på revidering av Biblioteksplan för Region Örebro län 2020-2023 inför 2022

Nedan följer en sammanställning av de ändringar som föreslås genomföras i Biblioteksplan för Region Örebro 2020-2023 inför år 2022. De ändringar som föreslås berör främst uppdrag, utvecklingsmål och indikatorer för ren regionala biblioteksverksamheten som beskrivs i § 11 bibliotekslagen samt en korrigerande avseende öppetiderna för det medicinska biblioteket vid USÖ och en mindre korrigerande avseende Fellingsbro folkhögskola.

Revideringarna rörande sidorna 12 – 17 föreslås utifrån det utvecklingsarbete som har genomförts inom regional biblioteksutveckling och litteraturfrämjande verksamhet men hänsyn tagen till folkbibliotekens verksamhet efter corona-pandemin.

Rödmarkeringar innebär förslag på ny text

Genomstrykningar är nuvarande text i kulturplanen som föreslås tas bort

Gul överstrykning markerar var i nuvarande biblioteksplan texten finns

Sida 13 Den regionala biblioteksverksamheten i **Kulturplan för Örebro läns kulturplan**

Region Örebro län vill 2020–2023 att den regionala biblioteksverksamheten i ett post corona-perspektiv utforskar nya metoder för hållbar utveckling och mänskliga rättigheter inom biblioteksområdet, med särskilt fokus på demokrati, läs- och litteraturfrämjande, digitalisering och relevans.

Sid 14 -16 Mål

Den regionala biblioteksverksamheten ska

stödja folkbibliotekens arbete med mänskliga rättigheter, hållbarhet och demokrati.

Postadress
Region Örebro län
Regionkansliet
Box 1613, 701 16 Örebro
E-post: regionen@regionorebrolan.se

Besöksadress
Eklundavägen 2, Örebro
Tel: 019-602 70 00
Fax: 019-602 70 08

Delmål: Tillsammans med folkbiblioteken ska den regionala biblioteksverksamheten

- verka för att deltagandet vid allmänna val ökar.
- verka för att mänskliga rättigheter implementeras i folkbiblioteksverksamheterna.
- stärka kunskapen om barnrättsfrågor

Indikatorer

- Antal fortbildningstillfällen som berör målet
- Antal projektbidrag som berör målet
- Antal folkbibliotek som genomför barnrättsprövning/ barnbokslut för sin verksamhet
- Antal kommunala biblioteksplaner eller verksamhetsplaner som beskriver folkbibliotekens arbete med
 - bibliotekslagens prioriterade grupper (personer med funktionsnedsättning, de nationella minoriteterna och personer mrd annat modersmål än svenska)
 - FN:s konvention om barnets rättigheter
 - mänskliga rättigheter
 - demokrat
- Antal kommunala biblioteksplaner eller verksamhetsplaner som beskriver folkbibliotekens arbete med FN:s globala hållbarhetsmål.

1. tillsammans med folkbiblioteken verka för att deltagandet vid allmänna val ökar.

Indikator: Antalet projektbidrag till folkbiblioteken som syftar till att öka deltagandet i allmänna val.

2. tillsammans med folkbiblioteken verka för att mänskliga rättigheter implementeras i folkbiblioteksverksamheterna.

Indikatorer:

–Ett gemensamt regionalt forum för erfarenhetsutbyte i syfte att stärka kunskaperna om delaktighet, inflytande och jämställdhet i samhällsutvecklingen är etablerat mellan den regionala biblioteksverksamheten och folkbiblioteken i hela länet.

–Handlingsplaner för att öka kunskapsnivån hos folkbiblioteken avseende de prioriterade grupperna (personer med funktionsnedsättning, de nationella minoriteterna, personer med annat modersmål än svenska samt barn och unga) är framtagna.

–Antal fortbildningstillfällen av, för och med folkbibliotekspersonal som berör målet.

–Deltagande från samtliga folkbibliotek vid fortbildningar som berör mänskliga rättigheter och de prioriterade grupperna.

–Antal projektbidrag till folkbiblioteken där verksamhet riktad till, av, med och för de prioriterade grupperna är ett kriterium för bidrag.

3. genom fortbildning stärka kunskapen hos folkbibliotekspersonal och verksamhetsansvariga om barnrättsfrågor. FN:s konvention om barnets rättigheter ska implementeras i folkbibliotekens ordinarie verksamhet.

Indikatorer:

- En handlingsplan är framtagen under 2020.
- Antal fortbildningstillfällen av, för och med folkbibliotekspersonal som berör målet.
- Antal folkbibliotek som genomför barnrättsprövning/ barnbokslut för sin verksamhet
- Antal folkbibliotek med barnrättsombud.

stödja folkbibliotekens arbete med **digitaliseringen** effekter.

Delmål Tillsammans med folkbiblioteken ska den regionala biblioteksverksamheten

- verka för ett minskat digitalt utanförskap
- verka för att folkbibliotekens kunskaper ökar när de möter det digitala samhällets utmaningar

Indikatorer

- Antal fortbildningstillfällen som berör målet.
- Antal projektbidrag som berör målet.
- Antalet kommunala biblioteksplaner eller verksamhetsplaner som beskriver hur folkbiblioteken arbetar med digital delaktighet och digital utveckling.

4. tillsammans med folkbiblioteken verka för ett minskat digitalt utanförskap inom ramen för den regionala digitaliseringsstrategin.

Indikatorer:

- En handlingsplan är framtagen under 2021.
- Antal fortbildningstillfällen av, för och med folkbibliotekspersonal som berör målet.
- Antal projektbidrag till folkbiblioteken där verksamhet som syftar till att minska det digitala utanförskapet är ett kriterium för bidrag.

stödja folkbibliotekens arbete med **relevans** för sina kommuninvånare.

Delmål Tillsammans med folkbiblioteken ska den regionala biblioteksverksamheten

- arbeta för att basen för allmänhetens användning av, och deltagande i, folkbibliotekens tjänsteutbud ska bli bredare och kvaliteten ökar.
- utveckla samverkan inom och utanför biblioteksområdet

Indikatorer

- Antal fortbildningstillfällen som berör målet.
- Antal projektbidrag som berör målet.

- Antal kommunala biblioteksplaner eller verksamhetsplaner som beskriver hur folkbiblioteken verkar för att nå befintliga och nya målgrupper efter corona-pandemin.
- Antal kommuner som tillskriver folkbiblioteket rollen som samhällsviktig verksamhet efter corona-pandemin.

5. tillsammans med folkbiblioteken i länet verka för att dessa får en ökad relevans för sina kommuninnevånare. Basen för allmänhetens användning av, och deltagande i, folkbibliotekens tjänsteutbud ska bli bredare.

Indikatorer:

- Antalet meröppna folkbibliotek.
- Antalet folkbibliotek som genomför organiserade dialoger om den egna verksamheten med invånarna.
- En modell för att ta fram nyckeltal och statistik för folkbibliotek kopplat till mänskliga rättigheter är framtagen under planperioden.
- Antalet användare av MTM:s tjänst Legimus i Örebro län.
- Antalet HBTQ-diplomerade och/eller certifierade folkbiblioteksenheter.
- Antalet folkbibliotek som inte tar ut avgifter för försenade utlånade medier och för fjärlån.
- Antal fortbildningstillfällen som syftar till att stärka folkbibliotekens roll som kulturarrangör.

stödja folkbibliotekens arbete med läs- och litteraturfrämjande insatser.

Delmål Tillsammans med folkbiblioteken ska den regionala biblioteksverksamheten

- stimulera och stödja folkbibliotekens läs- och litteraturfrämjande arbete.
- stärka folkbibliotekens och andra aktörers arbete med biblioterapi i Örebro län.

Indikatorer

- Antal fortbildningstillfällen som berör målet
 - Antal projektbidrag som berör målet
 - Antal kommunala biblioteksplaner eller verksamhetsplaner som beskriver hur folkbiblioteken ska främja läsning och tillgången till litteratur
6. stimulera och stödja folkbibliotekens litteraturfrämjande arbete i hela länet.

Indikator:

- En strategi för litteraturfrämjande verksamhet är framtagen tillsammans

med folkbiblioteken.

–Antal projektbidrag till folkbiblioteken där verksamhet som syftar till att stärka litteraturens ställning är ett kriterium för bidrag.

–Antal litteraturfrämjande arrangemang på folkbiblioteken har ökat.

7. verka för att samtliga kommuner i Örebro län ska ha aktuella och formellt antagna biblioteksplaner.

Indikatorer:

–Antalet kommunala biblioteksplaner som beskriver hur arbetet med de prioriterade grupperna ska genomföras.

–Antalet kommunala biblioteksplaner som beskriver hur folkbiblioteken ska vara tillgängliga för alla och anpassade till användarnas behov.

–Antalet kommunala biblioteksplaner som beskriver hur folkbibliotekens utbud av medier och tjänster ska präglas av allsidighet och kvalitet.

–Antalet kommunala biblioteksplaner som beskriver hur folkbiblioteken ska främja läsning och tillgången till litteratur.

–Antalet kommunala biblioteksplaner som beskriver hur folkbiblioteken ska verka för att öka kunskapen om hur informationsteknik kan användas för kunskapsinhämtning, lärande och delaktighet i kulturlivet.

–Antalet kommunala biblioteksplaner som beskriver skolelevers tillgång till skolbibliotek.

8. stimulera och stödja folkbibliotekens läsfrämjande arbete utifrån Kulturrådets handlingsprogram för läsfrämjande¹ samt Läselegationens slutbetänkande².

Indikatorer:

–Ett förslag till handlingsplan är framtagen under planperioden.

–Antal fortbildningstillfällen av, för och med folkbibliotekspersonal som berör målet.

–Antalet projektbidrag till folkbiblioteken där läsfrämjande verksamhet är ett kriterium för bidrag.

–Antal antagna kommunala läsfrämjandeplaner.

–Ökad samverkan mellan den regionala biblioteksverksamheten, folkbiblioteken och andra aktörer med ett språkutvecklande uppdrag inom Bokstart Örebro län.

9. verka för att kunskaperna hos folkbibliotekspersonalen ökar, så att de upplever en större trygghet när folkbiblioteken möter det digitala samhällets utmaningar.

Indikatorer:

¹ <https://www.kulturradet.se/publikationer/handlingsprogram-lasframjande/>

² <https://www.regeringen.se/49f088/contentassets/39759a0eb5234aa08340e7243e371908/barns-och-ungas-lasning-ett-ansvar-for-hela-samhallet-sou-201857.pdf>

- Resultatet från självskattningstest i projektet ”Digitalt först med användaren i fokus” ska vara högre vid projektets slut än vid projektets början.
 - Minst 80% av bibliotekspersonalen på folkbiblioteken ska vid projektet ”Digitalt först med användaren i fokus” slut ha en användarprofil i fortbildningstjänsten Digiteket.
 - Andelen av folkbibliotekens verksamhetsansvariga som uppger att förmågan har stärkts att leda digital förändring efter projektets slut.
 - Antal fortbildningstillfällen av, för och med folkbibliotekspersonal som berör målet.
 - Antal projektbidrag där kunskapen om hur informationsteknik kan användas för kunskapsinhämtning, lärande och delaktighet i kulturlivet är ett kriterium.
 - En handlingsplan för den regionala biblioteksverksamhetens fortsatta arbete med digitalisering är framtagen under perioden.
 - Antalet folkbibliotek som samverkar med Region Örebro län om information till allmänheten om 1177 Vårdguiden.
10. tillsammans med folkbibliotekens verksamhetsansvariga ta fram ett förslag till en modell för utökad samverkan mellan regionen och kommunerna.
- Indikatorer:**
- Antalet stöd tillfällen till folkbibliotekens verksamhetsansvariga.
 - Antalet informationstillfällen till folkbibliotekens ansvariga facknämnder.
 - Antalet besök till folkbiblioteken.
 - En modell för samverkan mellan kommunerna och Region Örebro län inom folkbiblioteksområdet är antagen under planperioden.
 - Antal projektbidrag där samverkan är ett kriterium.
11. genomföra ett projekt i syfte att stärka folkbibliotekens och andra aktörers arbete med biblioterapi i Örebro län.
- Indikatorer:**
- En projektplan är framtagen 2020.
 - Antal fortbildningstillfällen.
 - Antal projektbidrag som berör biblioterapi.

Sida 17 Litteraturfrämjande verksamhet (samverkansmodellen)

2013 lyftes litteratur in som eget konstområde i samverkansmodellen. Uppdraget för Region Örebro läns litteraturfrämjande verksamhet är enligt den regionala kulturplanen att:

- att stärka den litterära kulturella infrastrukturen i Örebro län och synliggöra litteratur och litterära upphovspersoner i länet med syfte att främja litteraturen som konstform.
- att stärka det litterära skapandet bland länets invånare oavsett bakgrund och kön med ett särskilt fokus på unga.
- att genom omvärldsbevakning och kompetensutveckling främja litteraturutvecklingen i länet.
- att genom regionalt och nationellt samarbete främja litteraturutvecklingen i länet.
- att skapa bättre förutsättningar och villkor för författare och andra personer i det litterära ekosystemet att verka i länet, bland annat genom ekonomiskt stöd.

~~Ett projekt med stöd från Statens kulturråd—Litteratur Örebro län—avslutas under 2020. En viktig del i uppdraget är därför att arbeta fram en mer varaktig struktur för hur det regionala uppdraget ska utformas från och med 2021~~

Mål

Region Örebro län vill 2020–2023 skapa en ~~hållbar och långsiktig infrastruktur för att främja litteratur i hela länet, i samverkan med fler aktörer.~~ **främjandeverksamhet som är relevant för författare och andra personer och funktioner i det litterära ekosystemet.**

Sid 19

Biblioteket på Campus USÖ är öppet med bemanning ~~39~~ **25** timmar/vecka, men har även meröppet 112 timmar/vecka.

Sid 26

Biblioteket har samma öppettider som skolan, 7.00 till 23.00. Bibliotekarie finns på plats under skoltid ~~fyra~~ **fem** dagar i veckan, totalt cirka 30 timmar.

Skolan erbjuder samtliga deltagare inlästa läromedel från Inläsningstjänst **och i vissa fall andra läshjälpmedel.**

20

Regional handlingsplan för
civilsamhälle och social
ekonomi 2022-2025

20RS6997

Tjänsteställe, handläggare
Kultur och ideell sektor, Anders Bro

Sammanträdesdatum
2021-12-07

FöredragningsPM
Dnr: 20RS6997

Organ
Regionfullmäktige

Regional handlingsplan för civilsamhälle och social ekonomi 2022-2025

Förslag till beslut

Regionfullmäktige beslutar

att anta förslaget till Regional handlingsplan för civilsamhälle och social ekonomi 2022-2025.

Sammanfattning

Den nuvarande handlingsplanen för civilsamhälle och social ekonomi 2018-2021 fastställdes av regional tillväxtnämnd. Under hösten 2020 och våren 2021 har planen reviderats och getts en mer regionövergripande utformning. Planen har sänts på remiss till kommuner, företrädare för civilsamhället och den sociala ekonomin samt andra intressenter. Regional handlingsplan för civilsamhälle och social ekonomi 2022-2025 är en handlingsplan knuten till Regional utvecklingsstrategi för Örebro län 2018-2030.

Ärendebeskrivning

Under 2018 antog regionala tillväxtnämnden Handlingsplan för civilsamhälle och social ekonomi 2018-2021. Handlingsplanen var den första för dessa frågor inom Region Örebro län, och en av de första regionala handlingsplanerna i sitt slag i Sverige.

Den nuvarande Handlingsplan för civilsamhälle och social ekonomi 2018-2021 har uppmärksammats av andra regioner, men också nationellt och internationellt. Region Örebro län har getts möjligheten att informera om handlingsplanen på flera nationella och internationella konferenser. Arbetet med handlingsplanen har också resulterat i att Region Örebro län har fått REVES europeiska utmärkelse Excellence Award. Planen har också uppmärksammats av EU-kommissionen och av OECD.

Tjänsteställe, handläggare
Kultur och ideell sektor, Anders Bro

Sammanträdesdatum
2021-12-07

FöredragningsPM
Dnr: 20RS6997

Planen, som nu har reviderats och kan vägleda aktiviteter inom hela regionorganisationen och i samarbete med andra aktörer, kan lämpligen fastställas av regionfullmäktige. För att planen ska kunna ha en så bred ansats som möjligt har dess syfte, mål och aktiviteter reviderats och justerats. Syftet med den nya regionala handlingsplanen för civilsamhälle och social ekonomi 2022-2025 är att lyfta fram och synliggöra vikten av civilsamhälle och social ekonomi för utvecklingen av Örebro län. Planens övergripande mål är ett ökat samt stärkt deltagande och inflytande av civilsamhälle och social ekonomi i utvecklingen av Örebro län. Planens fyra delmål är:

- 1) att bidra till en ökad förståelse för civilsamhällets och den sociala ekonomins betydelse i utvecklingen av Örebro län,
- 2) att skapa långsiktiga förutsättningar för civilsamhället och den sociala ekonomin i Örebro län,
- 3) att skapa, stärka och samordna nätverk och mötesplatser för frågor om civilsamhälle och social ekonomi i Örebro län, samt
- 4) att bidra till en ökad internationell samverkan kring civilsamhälle och social ekonomi i Örebro län.

Till varje delmål knyts ett antal aktiviteter. Den nya planens giltighetstid är 2022-2025. Regional handlingsplan för civilsamhälle och social ekonomi 2022-2025 är en handlingsplan knuten till Regional utvecklingsstrategi för Örebro län 2018-2030.

I samband med remissen inkom 16 svar, nio från civilsamhälle och social ekonomi samt sju från offentlig sektor. Remissvaren var positiva och flera remissinstanser hade förslag på justeringar och kompletteringar. Särskilt kan nämnas vikten av att lyfta fram civilsamhällets och den sociala ekonomins egenvärde samt behovet av att stärka det länsgemensamma erfarenhetsutbytet kring dessa frågor.

Beredning

Kulturnämnden har vid sammanträdet den 29 oktober 2021 behandlat ärendet.

Kulturnämnden föreslår regionstyrelsen föreslå regionfullmäktige besluta att anta förslaget till Regional handlingsplan för civilsamhälle och social ekonomi 2022-2025.

Tjänsteställe, handläggare
Kultur och ideell sektor, Anders Bro

Sammanträdesdatum
2021-12-07

FöredragningsPM
Dnr: 20RS6997

Regionstyrelsen har vid sammanträdet den 23 november 2021 behandlat ärendet.

Regionstyrelsen föreslår regionfullmäktige besluta att anta förslaget till Regional handlingsplan för civilsamhälle och social ekonomi 2022-2025.

Yrkanden

Elin Jensen (SD) yrkar i första hand att ärendet återremitteras till förvaltningen för komplettering av underlaget enligt bilaga § 288 och i andra hand avslag till förvaltningens förslag.

Propositionsordning

Ordföranden ställer frågan om ärendet ska avgöras idag och finner att regionstyrelsen beslutar att ärendet ska avgöras idag. Därefter ställer han proposition på förvaltningens förslag och finner att regionstyrelsen beslutar enligt förvaltningens förslag.

Reservationer

Elin Jensen (SD) och Patrik Nyström (SD) reserverar sig mot styrelsens beslut till förmån för Elin Jensens (SD) yrkande.

Bedömning

Bedömningen är att den reviderade och uppdaterade planen är nödvändig för att Region Örebro län ska ha ett fungerande styrdokument för frågor om civilsamhälle och social ekonomi. Styrdokumentet vägleder både det regioninterna arbetet kring dessa frågor, det externa samarbetet och dialogen med aktuella målgrupper samt det internationella samarbetet inom området.

Det finns en tydlig koppling mellan social ekonomi och socialt företagande. Kulturnämnden ansvarar för frågor om social ekonomi. Regional tillväxtnämnd ansvarar för frågor om socialt företagande.

Konsekvenser för miljö-, barn- och jämställdhetsperspektiven

Civilsamhället och den sociala ekonomin består av föreningar och organisationer som ofta har ett uttalat jämställdhetsperspektiv. Flera har också explicita miljö- och barnperspektiv, allt beroende på organisationernas mål och inriktning.

Tjänsteställe, handläggare
Kultur och ideell sektor, Anders Bro

Sammanträdesdatum
2021-12-07

FöredragningsPM
Dnr: 20RS6997

Ekonomiska konsekvenser

Genomförandet av Plan för civilsamhälle och social ekonomi 2022-2025 rymms inom kulturnämndens budget.

Uppföljning

Uppföljningen av Regional handlingsplan för civilsamhälle och social ekonomi 2022-2025 görs löpande av kulturnämnd och regional tillväxtnämnd.

Beslutsunderlag

FöredragningsPM regionfullmäktige 2021-12-07, Regional handlingsplan för civilsamhälle och social ekonomi 2022-2025

Förslag till Regional handlingsplan för civilsamhälle och social ekonomi 2022-2025

Sammanställning av remissvar.

Skickas till:

(Ange vem/vilka beslutet ska skickas till)

Regional handlingsplan för civilsamhälle och social ekonomi 2022- 2025

Regional handlingsplan för civilsamhälle och social ekonomi 2022-2025

Anders Bro

2021-09-17

Innehåll

Förord	6
Sammanfattning	7
Regional utvecklingsstrategi 2022-2030	9
Andra styrande strategier	10
Handlingsplanens syfte	10
Arbetsprocess för att ta fram planen	10
Mål, insatsområden och prioriterade aktivitetsområden	11
Insatsområde 1: Att bidra till en ökad förståelse för civilsamhällets och den sociala ekonomins betydelse i utvecklingen av Örebro län.	11
Prioriterade aktivitetsområden	11
Insatsområde 2: Att skapa långsiktiga förutsättningar för civilsamhället och den sociala ekonomin i Örebro län	11
Prioriterade aktivitetsområden	11
Insatsområde 3: Att skapa, stärka och samordna nätverk och mötesplatser för frågor om civilsamhälle och social ekonomi i Örebro län	12
Prioriterade aktivitetsområden	12
Insatsområde 4: Att bidra till ett ökat erfarenhetsutbyte kring civilsamhälle och social ekonomi i Örebro län genom ökad internationell samverkan	12
Prioriterade aktivitetsområden	12
Utgångspunkter och omvärld	13
Civilsamhälle och social ekonomi	13
Grundläggande principer.....	13
Roller	14
Offentliga satsningar i Sverige	15
Offentliga satsningar på EU-nivå	16
Förändringar och utmaningar.....	17
Megatrenderna.....	17
Från statsförankrade till fristående organisationer med egenvärde	19

Minskat medlemsantal men fortsatt starkt engagemang	19
Aktörer i välfärdsproduktionen och nya samverkansformer.....	19
En marginaliserad och osynlig sektor	20
En otillräcklig kunskap om utbredning och omfattning.....	20
Aktörer som berörs av planen	21
Finansiering av arbete utifrån planen	21
Bilaga 1. Insatsområden och prioriterade aktivitetsområden	22
Insatsområde 1: att bidra till en ökad förståelse för civilsamhällets och den sociala ekonomins betydelse i utvecklingen av Örebro län	22
Prioriterade aktivitetsområden	22
Insatsområde 2: att skapa långsiktiga förutsättningar för civilsamhället och den sociala ekonomin i Örebro län	23
Prioriterade aktivitetsområden	23
Insatsområde 3: att skapa, stärka och samordna nätverk och mötesplatser för frågor om civilsamhälle och social ekonomi i Örebro län	24
Prioriterade aktivitetsområden	24
Insatsområde 4: att bidra till ett stärkt erfarenhetsutbyte kring civilsamhälle och social ekonomi i Örebro län genom ökad internationell samverkan	25
Prioriterade aktivitetsområden	26
Referenser och litteratur	27

Örebroregionen – Sveriges hjärta

En attraktiv och pulserande region för alla

Övergripande mål

	Stark konkurrenskraft	Hög och jämlik livskvalitet	God resurseffektivitet
Effekt mål	<ul style="list-style-type: none"> Förbättrad kompetensförsörjning Ökad kunskapsintensitet Ökad innovationskraft Ökad entreprenöriell aktivitet Ökad nationell attraktionskraft Ökad global konkurrenskraft Ökad tillväxt i näringslivet Ökad produktion inom areella näringar 	<ul style="list-style-type: none"> Goda uppväxtvillkor Goda försörjningsmöjligheter Ökad grad av delaktighet och inflytande Attraktiv boende- och närmiljö God och jämlik hälso- och sjukvård God och jämlik folkhälsa 	<ul style="list-style-type: none"> Minskad klimatpåverkan Giftfri miljö Ökad biologisk mångfald Säkrad vattenförsörjning

Prioriterade områden

Näringsliv och entreprenörskap	■	■	■
Innovationskraft och specialisering	■	■	■
Kunskapslyft och utbildning	■	■	
Kompetensförsörjning och matchning	■	■	
Social sammanhållning och demokrati	■	■	
Hälsofrämjande arbete och hälso- och sjukvård	■	■	■
Konsumtion och försörjning	■	■	■
Bostadsförsörjning och attraktiva miljöer	■	■	■
Transporter och infrastruktur	■	■	■
Upplevelser och evenemang	■	■	■

Översiktsbild av regionala utvecklingsstrategin, RUS – kopplingen mellan vision, övergripande mål, effektmål och prioriterade områden. Denna handlingsplan adresserar främst det prioriterade området Social sammanhållning och demokrati. Den bidrar även till att vi når flera av effektmålen.

Förord

Skall skrivas

Torbjörn Ahlin, Regionråd och ordförande i Kulturnämnden Region Örebro län

Sammanfattning

Under 2018 antogs den regionala utvecklingsstrategin ”Tillväxt och hållbar utveckling i Örebro län – Regional utvecklingsstrategi 2018-2023” (RUS). Utvecklingsstrategin har reviderats under 2021. Strategin visar den länsgemensamma färdriktningen och består av ett antal prioriterade områden. Denna handlingsplan handlar om det prioriterade området *Social sammanhållning och demokrati*, med särskilt fokus på civilsamhällets och den sociala ekonomins betydelse.

Civilsamhällets organisationer är självständiga aktörer. Civilsamhället, med sin egen logik och särskilda värden, spelar en viktig roll i den regionala utvecklingen. Civilsamhällets organisationer kan fylla olika roller och vara bärare av olika värden. Utöver att finnas och verka utifrån sin egen logik är civilsamhället därtill en viktig samverkanspartner för att arbeta med de frågor som identifieras i den regionala utvecklingsstrategin och i det löpande arbetet att uppnå en hållbar utveckling. Civilsamhället är i synnerhet viktigt för att nå de sociala hållbarhetsmål som pekas ut i Agenda 2030. För att stötta civilsamhällets etablerade former och aktiviteter, men också dess löpande förnyelse, krävs stöd från offentlig sektor.

För att markera civilsamhällets ekonomiska betydelse har begreppet social ekonomi kommit att användas allt mer, i synnerhet i europeiska och internationella sammanhang. EU-kommissionen pekar till exempel ut den sociala ekonomin som en av flera industriella kluster i Europa.¹ Inom den sociala ekonomin ryms våra sociala företag och sociala entreprenörer. Civilsamhället har en stor betydelse för framväxten av sociala innovationer (Lindberg 2021).

Regional handlingsplan för civilsamhälle och social ekonomi 2022-2025 beskriver ett politikområde som växer i betydelse nationellt och internationellt och som blir allt viktigare för den regionala utvecklingen. I utvecklingsarbetet är åtskilliga aktörer berörda och inblandade, först och främst civilsamhällets egna organisationer, men också kommuner, regioner och statliga myndigheter. Även universitet och forskning deltar. Det privata näringslivet har också en stor betydelse, dels på grund av de nya sektorsövergripande samverkansformer som växer fram, dels på grund av att vissa sociala företag bedrivs inom det privata näringslivet. Den tidigare handlingsplanen var den första av sitt slag i Örebro län och handlade till stor del om att identifiera och etablera civilsamhälle och social ekonomi som väsentliga frågor för det regionala utvecklingsarbetet. Den här planen befäster frågornas betydelse.

För att bidra till genomförandet av den regionala utvecklingsstrategin har föreliggande handlingsplan som grundläggande mål ett ökat samt stärkt deltagande

¹ https://ec.europa.eu/growth/industry/policy/cluster_en.

och inflytande av civilsamhälle och social ekonomi i utvecklingen av Örebro län.
Handlingsplanen har fyra insatsområden med prioriterade aktivitetsområden:

1. att bidra till en ökad förståelse för civilsamhällets och den sociala ekonomins betydelse i utvecklingen av Örebro län.
2. att skapa långsiktiga förutsättningar för civilsamhället och den sociala ekonomin i Örebro län.
3. att skapa, stärka och samordna nätverk och mötesplatser för frågor om civilsamhälle och social ekonomi i Örebro län.
4. att bidra till ett ökat erfarenhetsutbyte genom internationell samverkan kring civilsamhälle och social ekonomi i Örebro län.

Regional utvecklingsstrategi 2022-2030

Syftet med den regionala utvecklingsstrategin är att erbjuda en länsgemensam riktning och visa på prioriterade insatsområden för hur vi tillsammans kan ta tillvara länets potential för utveckling och tillväxt. De övergripande målen i strategin är stark konkurrenskraft, hög och jämlik livskvalitet samt god resurseffektivitet. Strategin består av ett antal prioriterade områden. Föreliggande handlingsplan handlar om det prioriterade området *Social sammanhållning och demokrati*, med särskilt fokus på civilsamhällets och den sociala ekonomins betydelse.

Den regionala utvecklingsstrategin konstaterar att civilsamhället – tillsammans med det offentliga – skapar demokrati och sammanhållning. Den sociala sammanhållningen i samhället gynnas av att välfärden kommer alla till del, men också av att alla ges möjlighet att delta i samhällslivet, att påverka sin livsmiljö och forma sina liv. Delaktighet, tillgänglighet, tillit och trygghet är viktiga ledord. Det är krafter som skapar sammanhållning och det är viktigt att värna om civilsamhällets oberoende.

Den regionala utvecklingsstrategin pekar ut tre önskvärda lägen 2030. Det första är att *alla har möjlighet att forma sina liv*, där jämlikhet och jämställdhet är vägledande principer. Här utgår vi ifrån att civilsamhället och den sociala ekonomin kommer att vara allt viktigare i samhällsutvecklingen för att identifiera och främja innovativa lösningar på olika samhällsutmaningar, såväl sociala som miljömässiga. Det andra önskvärda läget är *ökad delaktighet i samhället*. Här kommer civilsamhället och den sociala ekonomin att spela en nyckelroll, bl.a. genom att bidra till den digitala utvecklingen och genom att bidra till att skapa trygghet och platser där människor kan mötas när vi utformar den fysiska miljön. Det tredje önskvärda läget är *socialt företagande och innovation som möter samhällsutmaningar*. Här utgår vi ifrån att de sociala företagen har blivit starkare och fler t.ex. genom ökad offentlig upphandling och genom ökad samverkan med det traditionella näringslivet. Härigenom agerar de som samarbetspartners i hanteringen av våra gemensamma samhällsutmaningar och bidrar till nya lösningar för att t.ex. minska klimatpåverkan, öka inkluderingen i samhället samt skapar arbetsfällan för personer som har varit arbetslösa länge.

I utvecklingsstrategin anges två strategiska inriktningar som har betydelse för handlingsplan för civilsamhälle och social ekonomi. Den första inriktningen är att skapa goda förutsättningar för ett starkt civilsamhälle, en stark folkbildning och sociala företag. Den andra strategiska inriktningen är att stärka insatser som bidrar till en inkluderande digitalisering och ökad internationell samverkan.

Med sitt mål att skapa en stark konkurrenskraft, hög och jämlik livskvalitet samt god resurseffektivitet fungerar den regionala utvecklingsstrategin som en allmän riktninggivare för Örebro län, så också för arbetet med frågor om civilsamhälle och social ekonomi.

Andra styrande strategier

Härutöver finns det flera andra styrande strategier som bidrar till att stärka förutsättningarna för civilsamhälle och social ekonomi i Örebro län. Den regionala innovationsstrategin för smart specialisering är ett viktigt styrdokument för insatser kring sociala innovationer medan den regionala handlingsplanen för kompetensförsörjning pekar på civilsamhällets och den sociala ekonomins koppling till länets arbetsmarknad och kompetensförsörjning. Andra viktiga, styrande strategier är till exempel den regionala handlingsplanen för näringsliv och entreprenörskap som kan vägleda aktiviteter kring socialt företagande samt länets Kulturplan och Biblioteksplan som pekar på sambandet mellan kultur, civilsamhälle och social ekonomi. Överenskommelsen om god och jämlik hälsa visar sektorns betydelse för hälsoinsatser i länet och den regionala internationaliseringsstrategin ger vägledning för civilsamhällets och den sociala ekonomins internationalisering.

Handlingsplanens syfte

Regional handlingsplan för civilsamhälle och social ekonomi 2022-2025 tar sin omedelbara utgångspunkt i önskvärda lägen och strategiska inriktningar i den regionala utvecklingsstrategin. Syftet med regional handlingsplan för civilsamhälle och social ekonomi 2022-2025 är att fungera som ett styrdokument för det regionala arbetet kring civilsamhälle och social ekonomi.

Arbetsprocess för att ta fram planen

Under hösten 2020 fattade Kulturnämnden beslut om att revidera Handlingsplan för civilsamhälle och social ekonomi 2018-2021.² Arbetet med att formulera föreliggande plan har samordnats av Område kultur och ideell sektor inom förvaltningen Regional utveckling. Kulturnämnden har löpande informerats om arbetet. Mot bakgrund av genomförandet av den tidigare handlingsplanen har samtal och workshops genomförts med flera verksamheter inom Region Örebro län och med företrädare för offentlig

² Föreliggande plan vilar på Handlingsplan för civilsamhälle och social ekonomi 2018-2021 som fastställdes av Kultur- och fritidsnämnden 2018. Handlingsplanen var det första regionala styrdokumentet inom området civilsamhälle och social ekonomi.

sektor samt civilsamhälle/social ekonomi i Örebro län. En remissversion skickades ut innan sommaren 2021. Mot bakgrund av inkomna remissvar utformades den slutliga versionen. Planen fastställdes av regionfullmäktige 2021-12-07.

Mål, insatsområden och prioriterade aktivitetsområden

För att bidra till genomförandet av den regionala utvecklingsstrategin har föreliggande handlingsplan som grundläggande mål ett ökat samt stärkt deltagande och inflytande av civilsamhälle och social ekonomi i utvecklingen av Örebro län. I dialog med aktörer i länet har fyra insatsområden samt prioriterade aktivitetsområden utmejslats. De fyra insatsområdena respektive prioriterade aktivitetsområden beskrivs närmare i bilaga 1.

Insatsområde 1: Att bidra till en ökad förståelse för civilsamhällets och den sociala ekonomins betydelse i utvecklingen av Örebro län.

Prioriterade aktivitetsområden

1. Öka kunskapen om civilsamhällets och den sociala ekonomins egenvärde
2. Verka för att säkerställa tillgången till statistik om civilsamhället och den sociala ekonomin
3. Verka för att löpande testa och använda metoder för värdering av civilsamhällets och den sociala ekonomins samhällsnytta

Insatsområde 2: Att skapa långsiktiga förutsättningar för civilsamhället och den sociala ekonomin i Örebro län

Prioriterade aktivitetsområden

1. Verka för att utveckla de offentliga föreningsstöden
2. Verka för utvecklade finansieringsformer och andra stödfunktioner
3. Verka för att stärka och utveckla sociala företag
4. Öka kunskapen om upphandling och annan samverkan
5. Öka upphandlingen av produkter, tjänster och service från civilsamhället och den sociala ekonomin

Insatsområde 3: Att skapa, stärka och samordna nätverk och mötesplatser för frågor om civilsamhälle och social ekonomi i Örebro län

Prioriterade aktivitetsområden

1. Öka erfarenhetsutbytet inom civilsamhälle och social ekonomi
2. Öka erfarenhetsutbytet mellan offentliga aktörer
3. Verka för att stärka sektorsövergripande nätverk och mötesplatser

Insatsområde 4: Att bidra till ett ökat erfarenhetsutbyte kring civilsamhälle och social ekonomi i Örebro län genom ökad internationell samverkan

Prioriterade aktivitetsområden

1. Verka för att utveckla det internationella deltagandet från Örebro län
2. Öka erfarenhetsutbytet i länet av internationellt deltagande

Utgångspunkter och omvärld

Civilsamhälle och social ekonomi

Att anlägga perspektivet civilsamhälle och social ekonomi i relation till den regionala utvecklingsstrategin kräver en förståelse för vad begreppen betyder. Begreppen civilsamhälle och social ekonomi har mycket gemensamt, men har också något skilda betydelser.

Civilsamhället definieras här som en arena, skild från det offentliga, marknaden och det enskilda hushållet, där människor, grupper och organisationer agerar tillsammans för gemensamma intressen (jfr. SOU 2016:13 samt Harding 2012). Ur ett formellt och organisatoriskt perspektiv ingår följande juridiska former i civilsamhället: ideella föreningar, ekonomiska föreningar, stiftelser, kooperativa hyresrättsföreningar, bostadsrättsföreningar, samfälligheter, ömsesidiga försäkringsbolag samt trossamfund.

Social ekonomi definieras som ekonomiska och organiserade verksamheter som primärt har ett samhälleligt ändamål och är organisatoriskt fristående från den offentliga sektorn (Olsson 1994; Ds 1998:48; Kulturdepartementet 1999). Ur ett formellt och organisatoriskt perspektiv ingår samtliga av civilsamhällets associationsformer (se ovan) samt sociala företag, oavsett vilken associationsform verksamheten bedrivs i. Det betyder också, i enlighet med regeringens strategi för socialt företagande (se nedan), att sociala företag kan förekomma inom privat näringsliv.

Begreppet civilsamhälle har en stor spridning i Sverige medan begreppet social ekonomi har en större spridning i andra europeiska länder och internationellt.

Grundläggande principer

Den nationella politiken inom det här området vilar på ett antal grundläggande principer som beskrivs i *Utredningen för ett stärkt civilsamhälle* (SOU 2016:13).

- *Principen om självständigt och oberoende* betyder att organisationerna och deras medlemmar ska ha möjlighet att självständigt bedriva sin verksamhet utan obefogad kontroll eller inblandning av offentliga aktörer.
- *Principen om dialog* att förhållandet mellan offentlig sektor och det civila samhället bör präglas av dialog för att bredda och fördjupa beslutsunderlag och för att bidra till ömsesidig förståelse och förtroende.

- Principen om *kvalitet* betyder att icke-vinstdrivande verksamhet i sig har ett egenvärde eftersom den bedrivs utifrån en viss värdegrund och utformas i samspel med sina medlemmar och brukare.
- Principen om *långsiktighet* betyder att goda, långsiktiga och stabila förutsättningar är nödvändiga för civilsamhällets existens och verksamhet. Detta omfattar bl.a. stabilitet i bidragssystemen, fördelningen mellan olika bidragsformer, rättsliga förutsättningar och de generella villkoren för civila samhället.
- Principen om *öppenhet och insyn* betyder att förtroende mellan offentliga aktörer och det civila samhället bygger på transparenta beslutsprocesser. Genom det offentliga öppenhet och insyn möjliggörs civilsamhällets funktion som röstbärare och opinionsbildare (se nedan), samtidigt som delar av civilsamhällets verksamhet finansieras av skattemedel, vilket kräver öppenhet i redovisningen.
- Principen om *mångfald* handlar bl.a. handlar om jämställdhet och ickediskriminering samt innebär att civilsamhället avspeglar och omfattar människor från olika delar av befolkningen.

Roller

Vid sidan av dessa principer vilar stora delar av den nationella politiken också på att civilsamhället har fem roller. Några av dem beskrivs kortfattat i den regionala utvecklingsstrategin, t.ex. deras betydelse för demokrati och sammanhållning, men också för dess betydelse för framväxten av sociala företag och sociala innovationer. De fem roller som i forskning och utredningssammanhang brukar förknippas med civilsamhälle och social ekonomi är följande (jfr Harding 2012).

- Rollen som *röstbärare* betyder att en organisation kan fungera som företrädare för medlemmarnas eller deltagarnas intressen och åsikter. Genom att vara röstbärare kan organisationen delta i det demokratiska samtalet.
- Rollen som *alternativ serviceproducent* betyder att civilsamhällets och den sociala ekonomins aktörer, vid sidan av offentligt ägda eller vinstdrivande tjänsteleverantörer, kan erbjuda produkter, tjänster och service inom vård och omsorg, skola eller andra verksamhetsområden.
- Rollen att erbjuda *gemenskap* betyder att civilsamhället bidrar till att skapa sociala nätverk och stimulerar en känsla av gemenskap mellan dem som deltar i organisationernas verksamheter.
- Rollen som *demokratiskola* betyder att organisationerna erbjuder en plats där människor tillägnar sig demokratiska färdigheter och värderingar.
- Rollen som en *motvikt* eller som ett alternativ till offentliga eller vinstdrivande aktörer och sammanhang är ett sammanvägt resultat av ovanstående roller.

Offentliga satsningar i Sverige

Under de senaste åren har flera offentliga satsningar på nationell nivå genomförts i Sverige för att stärka det svenska civilsamhället. Samtliga är viktiga för de insatser som genomförs i länet. Under 2009 presenterade den dåvarande regeringen en proposition under rubriken *En politik för det civila samhället*. Regeringen ville lyfta fram det civila samhällets betydelse samt utveckla och tydliggöra relationen mellan staten och det civila samhället (Proposition 2009/10:55). Samma regering initierade senare arbetet med den s.k. Överenskommelsen mellan det offentliga och civilsamhället inom det sociala området. Ett särskilt Överenskommelsekansli inrättades och flera överenskommelser såg dagens ljus i Örebro län.

Samma år som principerna för civilsamhället presenterades i *Utredningen för ett stärkt civilsamhälle* (SOU 2016:13) överlämnades utredningen *Ordning och reda i välfärden* (SOU 2016:78). Utredningen hade uppdraget att föreslå ett nytt regelverk för offentlig finansiering av privat utförda välfärdstjänster. Utredningen hade även haft i uppdrag att analysera och se över regelverket för upphandling och lagen om valfrihetssystem (LOV) som används när privata aktörer anförtros att utföra välfärdstjänster. Översynen syftade bl.a. till att lämna förslag om hur regelverken kunde förenklas och göras mer flexibla och om hur de kunde ändras för att förbättra förutsättningarna för idéburna aktörer.

I *Idéburen välfärd – betänkande från utredningen om idéburna aktörer i välfärden* (SOU 2019:56) pekar utredningen på att åtskilliga av välfärdsstatens institutioner har rötter i verksamheter som en gång utvecklades i civilsamhället. Utredningen betonar vikten av samverkan mellan offentlig sektor och civilsamhället för att utveckla samhällets välfärdsverksamhet.

Under 2018 presenterade också regeringen den första nationella strategin för sociala företag och sociala innovationer (Regeringskansliet 2018). Strategin betonar att sociala företag kan bedrivas inom civilsamhället och inom privat näringsliv. Ett socialt företag är ett företag som, oberoende av associationsform, använder den affärsmässiga verksamheten som ett medel för att uppnå ett eller flera specifika samhällsnyttiga mål, mäter sitt resultat i relation till uppfyllelsen av de samhällsnyttiga mål företaget har angett samt återinvesterar merparten av sitt eventuella ekonomiska överskott i verksamheten eller i liknande verksamheter.

Flera statliga myndigheter har idag ansvar inom området. *Myndigheten för ungdoms- och civilsamhällesfrågor* (<https://www.mucf.se>) tar fram kunskap om ungas levnadsvillkor och om det civila samhällets förutsättningar. Myndigheten ger utbildning och konferenser på temat samt ger bidrag till föreningsliv, kommuner och internationellt samarbete. Av de statliga myndigheterna kan också nämnas

Tillväxtverket, Vinnova och Upphandlingsmyndigheten (<https://www.tillvaxtverket.se>; <https://www.vinnova.se>; <https://www.upphandlingsmyndigheten.se>) som på olika sätt och i varierande utsträckning har uppdrag som kan knytas till civilsamhälle och social ekonomi.

Offentliga satsningar på EU-nivå

Frågor om civilsamhälle är centrala för EU. Under programperioden 2021 – 2027 genomförs *Programmet för medborgare, jämlikhet, rättigheter och värden* som avser att skydda och främja rättigheter och värden, såsom de finns uttryckta i EU:s fördrag, inklusive stadgan om de grundläggande rättigheterna. Programmet stödjer bl.a. civilsamhällets organisationer och vill bidra till att EU upprätthåller öppna, demokratiska och inkluderande samhällen. Programmet är brett och finansierar bl.a. information och utbildning för att öka kunskapen om politikområden och rättigheter inom programmets tillämpningsområde, exempelvis om europeisk kultur, historia och hågkomst. Programmet ger också stöd till civilsamhällets organisationer för att främja och underlätta aktivt deltagande i att bygga upp en mer demokratisk union samt medvetenhet om rättigheter och värden. Frågor om medborgarinflytande och deltagande i demokratisk verksamhet, samt vänortsverksamhet som sammanför européer som representerar olika nationaliteter och kulturer är viktigt.³

Den sociala ekonomin ges ett väsentligt utrymme inom EU. Ofta används uttrycket ”en social och solidaritetsbaserad ekonomi” för att peka på dess starka betydelse för utvecklingen av ett breddat tillväxttänkande där medborgare och ett underifrånperspektiv står i fokus. EU-kommissionen pekar t.ex. ut den sociala ekonomin som ett av flera industriella kluster i Europa. EU-kommissionen har lanserat ett flertal olika initiativ där betydelsen av social ekonomi betonas för att skapa riktiga jobb, social inkludering, främjande av entreprenörskap, tillgång till allmän social service, sociala och miljömässiga innovationer och social sammanhållning. Några av dem är *Social Business Initiative* (2011)⁴, *Social Economy Regions* (2018)⁵ och *EU Action Plan for Social Economy* (2021)⁶. *Social Economy Intergroup* driver frågorna i EU-parlamentet.⁷

³ <https://ec.europa.eu/info/funding-tenders/opportunities/portal/screen/programmes/cerv>.

⁴ <https://www.socialenterprisebr.net/2017/12/the-social-business-initiative-of-the-european-commission/>.

⁵ <https://webgate.ec.europa.eu/fpfis/wikis/display/SEC/ESER+-+European+Social+Economy+Regions>.

⁶ <https://ec.europa.eu>.

⁷ <https://www.socialeconomy.eu.org/our-work/social-economy-intergroup/>.

Förändringar och utmaningar

De offentliga satsningar som den svenska riksdagen och regeringen har initierat under de senaste åren i syfte stärka förutsättningarna för civilsamhälle och social ekonomi, vid sidan av den pågående politikutvecklingen inom EU, illustrerar på olika sätt dels de mångfacetterade roller och funktioner som civilsamhället och den sociala ekonomin har, men också några av de utmaningar dess verksamheter står inför. Flera av dessa utmaningar och megatrender samt andra typer av förändringar har redan identifierats i den regionala utvecklingsstrategin. Vi ska här kortfattat lyfta fram några av dem.

Megatrenderna

Globalisering, digitalisering, urbanisering, demografiska förändringar samt hållbarhetsfokus brukar ofta beskrivas som de fem stora sammanhängande megatrenderna. Samtliga är betydelsefulla för handlingsplanen för civilsamhälle och social ekonomi.

Globalisering

Örebro län befinner sig i en omvärld som ständigt förändras. Omvärldstrycket blir allt större. Civilsamhället och den sociala ekonomin står inte på något sätt isolerade i den pågående globaliseringen, vilket tar sig många olika uttryck. För det första verkar redan många organisationer i globala sammanhang, t.ex. biståndsorganisationer, miljörelsen och trossamfund. De finns lokalt, men länkar samman sin verksamhet med människor på andra platser. Ett annat uttryck för hur globaliseringen påverkar civilsamhället och den sociala ekonomin – och hur sektorn dessutom spelar en avgörande roll – är hur dess organisationer agerat i samband med Covid-19. De har utvecklat stödjande insatser snabbt och effektivt i Örebro län för att motverka ensamhet och isolering för riskgrupper. Civilsamhället och den sociala ekonomin har också hjälpt till att sprida hälso- och sjukvårdens information på olika språk och i olika sammanhang. Ett tredje uttryck för hur globaliseringen påverkar civilsamhället och den sociala ekonomin handlar om hur nya idéer om dess roller i samhället sprids och utvecklas. I ljuset av aktuella, internationella förändringar framträder bilden av ett civilsamhälle och en social ekonomi som blir allt viktigare i hanteringen av samhällsutmaningar och i utvecklingen av välfärdslösningar och innovationer.

Digitalisering

I den regionala utvecklingsstrategin konstateras att teknikutvecklingen har lett till ett allt större digitalt utanförskap för flera grupper i samhället. Civilsamhällets och den sociala ekonomins organisationer möter många av dessa människor och bidrar till

lösningar. Det kan handla om utvecklingen av bredband på landsbygden, hur äldres IT-användning kan stödjas och hur människors tillgång till och kunskap om samhällets digitala system kan öka. Civilsamhället och den sociala ekonomin skapar därmed förutsättningar för digital inkludering och ökar samhällets medie- och informationskunnighet, som i sin tur leder till förändrade användarvanor.

Urbanisering och demografiska förändringar

Städer och tätorter växer i Örebro län medan landsbygdsbefolkningarna inte minskar längre. Samtidigt sker flera demografiska förändringar. Den regionala utvecklingsstrategin konstaterar t.ex. att befolkningsmängden ökar, att migration ökar och att befolkning blir äldre. Allt det här har betydelse för civilsamhället och den sociala ekonomin. Det finns indikationer på att särskilt större städer - som har högre grad av mångfald, segregering och inkomstojämlikhet - kan stå inför sjunkande nivåer av tillit (World Values Survey) och att det i större städer ofta är svårare att utveckla personliga bekantskaper. Avsaknaden av gemenskap och nätverk kan bidra till att människor organiserar sig i mindre miljöer, där tätare sociala relationer kan uppstå (Putnam 1993). Andra studier har uppmärksammat (Kings 2013) hur vissa förortsområden liknar den situation som råder på landsbygden där offentlig och privat service stegvis har minskats och där civilsamhällets och den sociala ekonomins organisationer ibland framstår som det enda alternativet för att tillhandahålla en viss typ av service som medborgarna efterfrågar. Studierna pekar också på att samtidigt som det finns positiva exempel på självorganisering via civilsamhället kan det även finnas en brist på koordinering mellan olika civilsamhällesorganisationer i samma lokala område (Kings 2013). Områden som präglas av stor inflyttning och utflyttning gör det också svårare att skapa stabila sociala nätverk knutna till platsen (Trägårdh m.fl. 2013). Sett till förekomsten av föreningar i Sverige går det att konstatera att orter i gles- och landsbygd ofta har relativt sett fler föreningar per invånare än övriga kommuner. Bilden är densamma i Örebro län.

Ökat hållbarhetsfokus

Ett genomgående tema i den regionala utvecklingsstrategin är ett ökat hållbarhetsfokus. Klimatutmaningen kräver nya lösningar. Civilsamhället och den sociala ekonomin bidrar i synnerhet till de sociala hållbarhetsmål som uttrycks i Agenda 2030 genom sitt fokus på deltagande och sammanhållning. Det är också många organisationer i civilsamhället och den sociala ekonomin som tydligt tar avstamp i ambitionen att minska klimatavtryck och materialanvändning. Folkbildningen och miljörelsen har en stor betydelse och flera sociala företag i Örebro län lyckas med både arbetsintegrering och att bidra till en minskad klimatpåverkan.

Från statsförankrade till fristående organisationer med egenvärde

Den kanske mest framträdande förändringen för civilsamhället, i ett historiskt perspektiv, är att inte längre betraktas som statsförankrade utan som fristående organisationer med ett egenvärde. En debatt under 1990-talet lade grunden till den förändringen (Trädgårdh 1999; Trädgårdh 2006; Amnå 2005). Även om civilsamhället idag är fristående och har ett starkt egenvärde skapar offentlig sektor i alla moderna samhällen på olika sätt förutsättningar för det civila samhället, så också i Örebro län. Det sker genom att offentlig sektor skapar möjligheter och stimulerar utvecklingen i vissa riktningar bland annat genom det ekonomiska föreningsstödet eller i formuleringar i olika typer av policydokument. Hur omfattande det offentliga stödet ska vara är i slutändan en politisk fråga. Utmaningen ligger i att det offentliga stödet till civilsamhällets olika organisationer måste realiseras utan att kreativitet, innovationskraft, mångfald och åsiktsfrihet påverkas negativt.

Minskat medlemsantal men fortsatt starkt engagemang

En tydlig förändring över tid är att de traditionella folkrörelseorganisationerna minskar i medlemsantal. Vi ser en trend mot ökad individualism och ökad misstro mot traditionella auktoriteter, vilket bland annat leder till att vårt ideella engagemang minskar i organisationer och att det också blir mer kortsiktigt. Samtidigt visar studier att människors engagemang förblir starkt. Nya sätt att organisera sig och nya verksamheter ger nya möjligheter att engagera sig som bland annat innebär att de klassiska folkrörelserna möter informellt organiserade aktivister. Även om människors engagemang har förändrats, har det inte minskat i omfattning. Engagemanget har tagit sig nya former och inriktningar (Harding 2012). En stor del (omkring 50%) av den vuxna svenska befolkningen utför olika typer av frivilliga insatser för civilsamhällets organisationer. Samtidigt finns en minoritet (cirka 20%) som inte är engagerade vare sig i civilsamhällets organisationer eller i andra informella nätverk (von Essen, Jegermalm & Svedberg 2015).

Aktörer i välfärdsproduktionen och nya samverkansformer

En viktig förändring inom området är att icke vinstdrivande organisationer tar en allt större plats i välfärdsproduktionen (Harding 2012; Färnström 2016; Prentell 2014). Nya samverkansformer utvecklas där offentlig sektor via upphandling köper produkter, tjänster och service från civilsamhällets och den sociala ekonomins organisationer eller där samverkan sker i andra former, t.ex. i idéburna offentliga partnerskap. Det sociala företagandet blir en allt viktigare fråga, även om det både inom offentlig sektor samt civilsamhället och i den sociala ekonomin samt i det privata näringslivet märks en viss okunskap eller osäkerhet om vad det sociala företagandet betyder, och hur det kan realiseras (Sveriges Kommuner och Regioner

2020). I takt med att civilsamhälle får en allt mer framträdande roll i välfärdsproduktionen och i utvecklingen av sociala innovationer måste beslutsfattare bidra till att skapa förutsättningar för dessa nya relationer (Lindberg 2018; Lindberg 2021).

En marginaliserad och osynlig sektor

Trots att civilsamhället och den sociala ekonomin på olika sätt lyfts fram som nyckelfunktioner med egenvärde och som samverkansparter i det regionala utvecklingsarbetet höjs ibland röster som argumenterar för att civilsamhället och den sociala ekonomin har alltför begränsade förutsättningar att faktiskt påverka och involveras. Dessutom beskrivs befintliga stödstrukturer och finansieringssystem som otillräckliga och delvis inte heller anpassade efter civilsamhällets och den sociala ekonomins egen logik och förutsättningar.

En otillräcklig kunskap om utbredning och omfattning

Idag saknas till stora delar statistik som beskriver civilsamhälle och social ekonomi i Sverige. I synnerhet saknas uppgifter om det oorganiserade och ideella arbete som bedrivs i våra föreningar och som har stor betydelse för vårt samhälle.⁸ Den befintliga och samlade statistiken erbjuds först och främst av Statistiska Centralbyrån som sedan 2010 har uppdraget att implementera s.k. satelliträkenskaper för civilsamhällets organisationer. Merparten av uppgifterna är emellertid nationellt baserade och kan inte brytas ned på regional nivå. Statistiken för Sverige för 2018 visar bl.a. att det fanns 263 343 organisationer inom det civila samhället, att det civila samhällets bidrag till Sveriges BNP uppgick till 3,2 procent, att det totala antalet förvärvsarbetande inom det civila samhället uppgick till 191 891 personer, vilket motsvarar 3,9 procent av det totala antalet förvärvsarbetande i Sverige, att det fanns 2 336 organisationer som utförde kommun- och regionköpta tjänster inom vård, skola och omsorg, samt att den totala produktionen inom det civila samhället var 266,7 miljarder kronor (Statistiska centralbyrån 2018). Tillgänglig statistik visar också att det i Örebro län 2021 fanns 7 340 organisationer inom det civila samhället, varav 4 537 var ideella föreningar att det totala antalet förvärvsarbetande inom det civila samhället i Örebro län 2018 uppgick till 4 444 personer, varav 2 525 personer var kvinnor.

Befintlig statistik ger oss en grundläggande kunskap om civilsamhällets omfattning och utbredning. Med hjälp av utvecklad och fördjupad statistik skulle det vara möjligt att öka förståelsen för civilsamhälle och social ekonomi såväl som att visa på dess betydelse.

⁸ Internationellt finns en stor tillgång till statistik inom området, både inom enskilda länder men också i form av internationella jämförelser som genomförs av EU och OECD.

Aktörer som berörs av planen

Många aktörer i Örebro län kan vägledas av denna handlingsplan. Civilsamhällets och den sociala ekonomins egna organisationer kan var för sig eller tillsammans finna stöd i planens insats- och aktivitetsområden, allt efter intresse och egen kapacitet. Paraplyorganisationer såsom Möckelnföreningarna och Örebro Föreningsråd eller länsorganisationer t.ex. i form av Örebro läns bildningsförbund, RF-SISU Örebro län, Hela Sverige ska Leva och länets trossamfund har särskilda roller för samordning och spridning. I sina roller som rådgivningsorganisation respektive finansiär för social ekonomi har Coompanion Mälardalen respektive Mikrofonden Mälardalen nyckelfunktioner. Stiftelsen Activa spelar en allt viktigare roll för utvecklingen av social ekonomi i länet. Inom offentlig sektor har först och främst Region Örebro län och länets kommuner viktiga roller, både genom de brukarråd och dialogmöten som organiseras med föreningar och studieförbund, men också i de samverkansråd där Region Örebro län möter länets kommuner. Länets fyra samordningsförbund (Finsam) möter delar av civilsamhället och den sociala ekonomin genom sin finansiella samordning av rehabiliteringsinsatser. Det privata näringslivet berörs också av denna handlingsplan, först och främst genom kopplingen till sociala företag. Örebro universitet spelar en viktig roll genom sin forskning och utbildningsverksamhet samt i de utvecklingsinsatser som t.ex. är knutna till ORU Innovation Arena. Partnerskapet för sociala innovationer är ett viktigt regionalt nav och uppföljning av planen diskuteras årligen av dess arbetsutskott.

Finansiering av arbete utifrån planen

Handlingsplan för civilsamhälle och social ekonomi 2022-2025 har ingen egen budget. Däremot finns flera tillgängliga finansieringskällor att tillgå. Redan idag fungerar det kommunala och regionala föreningsstödet som grundläggande basfinansiering för ideella föreningar i länet. Genom föreningsstödet ges ideella föreningar möjligheter att bedriva sina verksamheter. Det finns också mer utvecklingsinriktad finansiering att tillgå i form av den regionala stödformen för sociala innovationer och sociala investeringsfonder i några av länets kommuner. Mikrofonden Mälardalen erbjuder garantier och kapitalinvesteringar till den sociala ekonomin. De så kallade 1:1-medlen, som ska ligga till grund för regionala tillväxtåtgärder, kan mot bakgrund av regionalt politiskt fastställda prioriteringar delvis användas som medfinansiering. Av strukturfonderna är det främst Europeiska socialfonden som passar bäst för ansökningar inom civilsamhälle och social ekonomi. Här kan medel sökas till projekt som bidrar till att fler får arbete. Vid sidan av dessa finansieringsformer finns utlysningar från både nationella och europeiska program.

Bilaga 1. Insatsområden och prioriterade aktivitetsområden

Insatsområde 1: att bidra till en ökad förståelse för civilsamhällets och den sociala ekonomins betydelse i utvecklingen av Örebro län

Civilsamhällets och den sociala ekonomins aktörer har ofta en god förståelse för hur och på vilket sätt dess egna insatser bidrar till samhällsutvecklingen. Men det är viktigt att förståelsen inte bara finns hos civilsamhället och den sociala ekonomin. Lika viktigt är det att förtroendevalda och tjänstepersoner inom offentlig sektor, forskare och andra aktörer inom universitet samt företrädare för privat näringsliv förstår vilken roll och betydelse civilsamhället och den sociala ekonomin har i utvecklingen av Örebro län. Här handlar det om alltifrån att vara en garant för demokratin till att möta samhällsutmaningar i samverkan med andra. Kunskapen om civilsamhällets och den sociala ekonomins egenvärde, dess betydelse samt om dess omfattning och utbredning behöver stärkas bland alla samhällssektorer.

Prioriterade aktivitetsområden

Öka kunskapen om civilsamhällets och den sociala ekonomins egenvärde

Det är viktigt att genomföra aktiviteter i hela länet som uppmärksammar och betonar civilsamhället och den sociala ekonomin. Aktiviteterna kan utgå ifrån de principer och roller som präglar civilsamhälle och social ekonomi. Aktiviteterna bör riktas mot olika målgrupper och klargöra civilsamhällets och den sociala ekonomins egenvärde.

Verka för att säkerställa tillgången till statistik om civilsamhället och den sociala ekonomin i Örebro län

Tillgången på statistik för civilsamhälle och social ekonomi är begränsad i Sverige. Civilsamhället och den sociala ekonomin låter sig heller inte fångas och beskrivas på samma sätt som t.ex. offentlig verksamhet. Mot bakgrund av civilsamhällets och den sociala ekonomins principer och roller kan statistik utvecklas. Härigenom kan vi få viktiga underlag som bidrar till att beskriva sektorns omfattning, utbredning och betydelse. Utvecklad statistik kan också bidra till att beskriva de nya samverkansformer som håller på att växa fram i länet, hur innovationskraft och entreprenörskap tar sig uttryck samt hur sektorn bidrar till att hantera samhällsutmaningar.

Verka för att löpande testa och använda metoder för värdering av civilsamhällets och den sociala ekonomins samhällsnytta

Mot bakgrund av civilsamhällets och den sociala ekonomins egenvärde och särskilda logik spelar dess organisationer och insatser viktiga roller i utvecklingen av vårt län. Även om dess insatser svårligen kan ”mätas” efterfrågar inte sällan både offentlig sektor, privat näringsliv, men också civilsamhället och den sociala ekonomin särskilda metoder som kan användas för att värdera betydelsen av civilsamhällets och den sociala ekonomins insatser för samhällsutvecklingen. Internationellt och nationellt finns ett växande intresse för dessa metoder.

Insatsområde 2: att skapa långsiktiga förutsättningar för civilsamhället och den sociala ekonomin i Örebro län

Även om civilsamhällets och den sociala ekonomins organisationer är självständiga aktörer och fristående från offentlig verksamhet har många av dem en relation till den offentliga sektorn och dess olika stödformer. För vissa organisationer är föreningsbidraget den största intäkten. Redan idag fördelas åtskilliga miljoner i föreningsbidrag inom Örebro län. Andra organisationer säljer tjänster till offentlig sektor och privat näringsliv. För att kunna planera och bedriva sin verksamhet långsiktigt och strategiskt behöver många organisationer därför god kunskap om vilka förutsättningar man verkar under, i synnerhet de organisationer som är arbetsgivare. Härutöver finns mer utvecklingsinriktade stödformer i länet, bl.a. sociala investeringsfonder i några av länets kommuner, ett särskilt regionalt stöd för utvecklingen av sociala innovationer och Mikrofonden Mälardalens utvecklingsstöd som på olika sätt kan komma civilsamhället och den sociala ekonomin till del.

Prioriterade aktivitetsområden

Verka för att utveckla de offentliga föreningsstöden

Föreningsstödet är en av de viktigaste delarna i hur offentlig sektor kan skapa förutsättningar för många organisationer. För att säkerställa och garantera många föreningars verksamhet är det viktigt att det offentliga föreningsstödet bibehålls och utvecklas.

Verka för utvecklade finansieringsformer och andra stödfunktioner

Utöver föreningsstödet behöver de befintliga finansieringsformerna och stödstrukturerna löpande ses över och utvecklas. Hur kan särskilt anpassade och riktade stöd tas fram för verksamheter inom civilsamhälle och social ekonomi som på olika sätt vill bidra till att hantera samhällsutmaningar och utveckla sociala

innovationer? Hur kan rådgivning och utvecklingsstöd motsvara behoven i civilsamhället och den sociala ekonomin?

Verka för att stärka och utveckla sociala företag

De sociala företagen har särskilda behov av stöd, både vad gäller finansiering och kompetensutveckling, men också hur deras produkter, tjänster och service kan utvecklas och marknadsföras samt nå nya kundgrupper.

Öka kunskapen om upphandling och annan samverkan

Upphandling är ett kraftfullt verktyg. Offentlig sektor har ett stort ansvar för att genomföra särskilda utbildnings- och informationsinsatser där aktuella regler kring upphandling klargörs. Mot bakgrund av denna handlingsplan bör särskild tonvikt läggas på hur offentlig sektor kan sluta avtal med civilsamhället och den sociala ekonomin. Vid dessa utbildnings- och informationsinsatser bör också andra typer av samverkansformer, t.ex. idéburet offentligt partnerskap, klargöras.

Öka upphandlingen av produkter, tjänster och service från civilsamhället och den sociala ekonomin

Offentlig sektor har ett stort ansvar att genomföra upphandlingar med olika typer av leverantörer. Särskilda krav kan t.ex. ställas på sociala hänsyn. På liknande sätt kan det traditionella näringslivet också köpa produkter, tjänster och service från civilsamhället och den sociala ekonomin.

Insatsområde 3: att skapa, stärka och samordna nätverk och mötesplatser för frågor om civilsamhälle och social ekonomi i Örebro län

Det är betydelsefullt att civilsamhälle och social ekonomi har möjlighet till erfarenhetsutbyte och lärande. Redan idag finns sådana förutsättningar i form av olika nätverk och mötesplatser. Men i takt med att civilsamhälle och social ekonomi får en allt mer framträdande roll i utvecklingen av Örebro län behövs etablerade forum där principer, roller och samverkan ventileras.

Prioriterade aktivitetsområden

Öka erfarenhetsutbytet inom civilsamhälle och social ekonomi

Civilsamhällets och den sociala ekonomins organisationer är självständiga aktörer och fristående från offentlig sektor. Av det skälet är det viktigt att civilsamhället och den

sociala ekonomin kan upprätthålla och stärka sitt egenvärde i egna forum och nätverk. Föreningsråd finns i några av länets kommuner. Det finns ett stort behov av att på egen hand öka erfarenhetsutbytet, för att stärka identitet och sammanhållning samt klargöra sina roller och gemensamma förhållningssätt mot offentlig sektor och privat näringsliv.

Öka erfarenhetsbytet mellan offentliga aktörer

Offentlig sektor har en viktig roll i att stärka civilsamhällets och den sociala ekonomins förutsättningar. Erfarenhetsutbytet kan utökas inom offentlig sektor om hur offentliga policydokument och handlingsplaner kan stärka civilsamhälle och social ekonomi. Likaså erfarenhetsutbytet om hur mötesformer och samverkan med civilsamhällets och den sociala ekonomins företrädare kan utvecklas.

Verka för att stärka sektorsövergripande nätverk och mötesplatser

Vid sidan av att stärka civilsamhällets egna nätverk och lärandet inom offentlig sektor om civilsamhälle och social ekonomi är sektorsövergripande och gemensamma forum av central betydelse. Här kan samtal och strategier om både specifika och avgränsade frågor samt om samhällsutmaningar föras och utvecklas. Inom hälso- och sjukvården finns sedan länge etablerade och betydelsefulla brukarråd. Dialogträffar mellan offentlig sektor och föreningar med föreningsstöd är andra exempel. Projekt eller andra typer av samarbeten där civilsamhället och den sociala ekonomin samverkar med andra aktörer i hanteringen av samhällsutmaningar är viktiga att etablera och utveckla. Partnerskapet för sociala innovationer är ytterligare ett exempel som på regional nivå som involverar både offentlig sektor, universitet och företrädare för civilsamhälle och social ekonomi. Samtliga dessa typer av sektorsövergripande och gemensamma forum är viktiga för att möta länets samhällsutmaningar och för att utveckla samverkan och roller.

Insatsområde 4: att bidra till ett stärkt erfarenhetsutbyte kring civilsamhälle och social ekonomi i Örebro län genom ökad internationell samverkan

Civilsamhällets och den sociala ekonomins aktörer, offentlig sektor och universitet deltar redan i projekt, nätverk och andra typer av internationella forum som handlar om civilsamhälle och social ekonomi. Genom ett aktivt internationellt deltagande finns det stora möjligheter att dels lära av andra länder, dels sprida kunskaper och erfarenheter från länet till utländska samarbetspartners. Genom ett internationellt deltagande skapas också förutsättningar för olika typer av internationella samarbeten.

Prioriterade aktivitetsområden

Verka för att utveckla det internationella deltagande från Örebro län

Flera internationella forum, nätverk, projekt och enskilda organisationer är relevanta för de ambitioner och målsättningar som Örebro län har inom området civilsamhälle och social ekonomi. Region Örebro län, kommuner, universitetet och civilsamhällets och den sociala ekonomins organisationer – och andra intresserade parter - bör ställa sig positiva till partnersök och till förfrågningar om projekt- och nätverkssamarbete och bör underlätta för aktörer i länet att delta i ett internationellt samarbete. Det betyder ett aktivt deltagande på relevanta forum, konferenser, seminarier/webinarier eller möten. Det innebär också att organisationer i länet själva tar initiativ till att aktivt undersöka intresse för att delta i projektansökningar och projektsamarbeten med utländska partners. Det internationella deltagandet bidrar till lärande och utveckling som ger resultat och effekter för både individer och organisationer i länet.

Öka erfarenhetsutbytet i länet av internationellt deltagande

Det är viktigt att erfarenheter från internationella forum, nätverk, projekt och organisationer ventileras, samordnas och sprids i länet. Erfarenheterna måste komma många till del för att bidra till ett systematiskt lärande. Härigenom kan både strategiska överväganden samt operativa arbetssätt och organisatoriska lösningar i länet vidareutvecklas.

Referenser och litteratur

Amnå, Erik (2005) ”Scenöppning, scenvidning, scenförändring. En introduktion.” I *Civilsamhället. Några forskningsfrågor* (Amnå, Erik) (red). Riksbankens Jubileumsfond i samarbete med Gidlunds förlag.

Ds 1998:48. Social ekonomi i EU-landet Sverige – tradition och förnyelse i samma begrepp.

von Essen, J., Jegermalm, M. & Svedberg, L. (2015). *Folk i rörelse. Medborgerligt engagemang i Sverige 1992–2014*. Stockholm: Ersta Sköndal högskola.

Färnström, Tora (red) (2016) *Folkrörelser – skärp er!* Stockholm: ABF och Tankesmedjan Tiden.

Harding, Tobias (2012) *Framtidens civilsamhälle*. Underlagsrapport 3 till Framtidskommissionen. Regeringskansliet, Statsrådsberedningen.

<https://ec.europa.eu>.

https://ec.europa.eu/growth/industry/policy/cluster_en.

<https://ec.europa.eu/info/funding-tenders/opportunities/portal/screen/programmes/cerv>.

<https://webgate.ec.europa.eu/fpfis/wikis/display/SEC/ESER+-+European+Social+Economy+Regions>.

<https://www.mucof.se>.

<https://www.socialeconomy.eu.org/our-work/social-economy-intergroup/>.

<https://www.socialenterprisebsr.net/2017/12/the-social-business-initiative-of-the-european-commission/>.

<http://www.tillvaxtverket.se>.

<http://www.upphandlingsmyndigheten.se>.

<http://www.vinnova.se>.

<https://www.worldvaluessurvey.org/wvs.jsp>

Kings L (2013) *Förening med förhinder: utlandsfödda i det civila samhället*. Stockholm: Fores.

Kulturdepartementet (1999) *Social ekonomi – en tredje sektor för välfärd, demokrati och tillväxt?* Rapport från en arbetsgrupp. Regeringskansliet, Kulturdepartementet.

Lindberg, Malin (2018) *Inkluderande forskning och innovation*. Stockholm: Forskningsrådet Formas.

Lindberg, Malin (2021) *Social innovation i civilsamhällets organisationer. Kunskapsöversikt och policyrekommendationer*. Örebro: Entreprenörskapsforum.

Olsson, Jan (1994) *Den sociala ekonomin. Medborgarna-Sverige-Europa*. Stockholm: Carlssons Bokförlag.

Prentell, Rebecka (2014) *Det nya civilsamhället*. Stockholm: Forum Idéburna organisationer med social inriktning.

Proposition 2009/10:55 *En politik för det civila samhället*.

Putnam R D (1993) *Making Democracy Work*. Princeton: Princeton University Press

Regeringskansliet (2018) *Regeringens strategi för sociala företag och sociala innovationer – ett hållbart samhälle genom socialt företagande och social innovation*.

Region Örebro län (2018) *Regional utvecklingsstrategi 2018-2030*.

Statistiska centralbyrån (2018) *Civila samhället rapport 2018*. Örebro. SCB.

SOU 2016:13 *Palett för ett stärkt civilsamhälle*. Betänkande av Utredningen för ett stärkt civilsamhälle.

SOU 2016:78 *Ordning och reda i välfärden*. Betänkande av Valfärdsutredningen.

SOU 2019:56 I *Idéburen välfärd*. Betänkande från utredningen om idéburna aktörer i välfärden.

Sveriges Kommuner och Regioner (2020) Ny väg till innovativa välfärdslösningar. En handbok om samverkan med sociala företag. Stockholm: Sveriges Kommuner och Regioner.

Trägårdh, Lars (1999) "Det civila samhället som analytiskt begrepp och politisk slogan." SOU 1999:84. *Civilsamhället*. Demokratiutredningens forskarvolym VIII.

Trägårdh, Lars (2006) "Från SSUs folkrörelser till Timbros civilsamhälle."
Bengtsson, Håkan A (red) *I rörelse. En bok om folkrörelserna och demokratin*. Stockholm: Premiss Förlag.

Trägårdh, Lars; Selle, Per; Skov Henriksen, Lars & Hallin Hanna (2013) "Inledning: Civilsamhälle klämt mellan stat och kapital". Trägårdh, Lars; Selle, Per; Skov Henriksen, Lars & Hallin Hanna (red) *Civilsamhället klämt mellan stat och kapital. Välfärd, mångfald, framtid*. SNS Förlag: Stockholm.

Sammanställning av remissvar Plan för civilsamhälle och social ekonomi 2022-2025

Sammanlagt 16 remissvar har inkommit, nio från civilsamhällesorganisationer och sju från offentlig sektor.

Svenska Motorcyklister Örebro

Svenska Motorcyklister Örebro konstaterar att förslaget till Plan för civilsamhälle och social ekonomi 2022-2025 till övervägande del beskriver *vad* som önskas åstadkommas, men mindre *hur*. Genom att planens övergripande mål delas upp i fyra delmål menar föreningen att det kanske finns en risk för att planen blir "överbyråkratiserad/överadministrerad". Föreningen anser att planens fjärde delmål (ökad internationalisering) inte är en angelägenhet för en regionorganisation, utan torde vara ett ansvar för nationell nivå. Föreningen föreslår att de kostnader som internationaliseringen medför kanske skulle ge bättre utfall om de satsades på aktiviteter inom regionen.

PRO Region Örebro län

PRO Region Örebro län anser att förslaget till Plan för civilsamhälle och social ekonomi 2022-2025 är ett bra och viktigt dokument. Föreningen ställer dock frågan hur man går från ord till praktisk handling när dokumentet väl är antaget samt vilken kommunikationsplan som ska användas för att nå ut med de satta målen både externt och internt. Föreningen efterlyser här ett förtydligande i hur Region Örebro län och dess olika verksamheter kan bidra till att utveckla dialogen.

Föreningen betonar att dialogmöten och erfarenhetsutbyten med Kulturnämndens företrädare och regionorganisationens olika verksamheter är viktiga för att skapa förståelse mellan regionorganisationen som bidragsgivare och civilsamhällets olika aktörer. Men föreningen betonar att det också är viktigt att skapa dialog med andra funktioner och verksamheter på olika nivåer i regionorganisationen.

PRO Region Örebro län påpekar att dialogen med det idéburna samhället går att förbättra och ger den Vårdcentralundersökning som pensionärsorganisationerna i länet nyligen har genomfört. Föreningen konstaterar att ingen av länets vårdcentraler, oavsett om de har drivits i offentlig eller privat regi, hade sökt former för att involvera pensionärsorganisationer i Vårdcentralernas kontaktnät vid den tidpunkt då undersökningen genomfördes. De idéburna organisationerna är ett bra forum att nå ut med information i hälso- och livsstilsfrågor, men också ett bra forum att möta medborgares - och i föreningens fall äldres - synpunkter i utvecklings- och förändringsfrågor.

Föreningen konstaterar att förändringar i hälso- och sjukvården och även i kollektivtrafiken väcker många och starka känslor. Kan delaktigheten från civilsamhället öka bidrar det till en ökad förståelse och att nya perspektiv kan komma in i pågående utvecklingsprocesser.

Föreningen påpekar det finns några så kallade "Brukarråd" inom hälso- och sjukvården samt ett Kundforum där företrädare för länstrafiken med ansvar för serviceresor möter företrädare för de idéburna organisationerna som använder serviceresor. Både Brukarråden och Kundforumet är, enligt föreningen, goda exempel som kan användas i större utsträckning.

Föreningen konstaterar också att det Regionala pensionärsrådet är en viktig mötesplats för regionorganisationen och pensionärsrörelsen, men det blir en orimlighet att i det rådet täcka en så bred verksamhet med så många nivåer som Region Örebro län företräder.

Möckelföreningarna

Möckelföreningarna i Karlskoga är positiv till förslaget till Plan för civilsamhälle och social ekonomi 2022-2025. Föreningen konstaterar dock att det i förslaget saknas ett resonemang om att stora delar av insatserna inom civilsamhället faktiskt är folkhälsoarbete och välfärdsarbete utan att utföraren är medveten om det. Föreningen ger följande två exempel:

1. Elsa är en fiktiv person som är medlem i PRO som är en pensionärsorganisation som träffas för att driva frågor som är angelägna för pensionärer. När de träffas pratar Elsa med Rune som efter en tid med sjuk fru blivit änklings. Han får stöd i gruppen med både sorgehantering och även en del inköp av förnödenheter till hemmet. Detsamma gäller Sara som fått en ny höftled och inte kan handla på egen hand. Både Elsa, Rune och Sara känner glädje och har vänskap i gruppen. Gruppen som träffas inom ramen för PRO hjälper varandra på flera olika plan.

2. Bosse klipper en gräsmatta eftersom hans dotter ska spela fotboll där om ett par timmar. Att gräset klipps är en förutsättning för att barnen ska kunna ha matchen och även ha träningar där. Barnen i laget har en ideell tränare som skapar förutsättningar för att barnen ska få vänner, röra på sig, träna upp sociala färdigheter och andra hälsofrämjande effekter.

Föreningen menar att individerna Elsa och Bosse utför välfärdsarbete utan att ens vara medvetna om det. Föreningen konstaterar också att effekterna av arbetet de utför i sina respektive organisationer är oerhört svårt att mäta. Det är inte säkert att det är de personerna som träffar kommunen i samtal gällande föreningsstöd eller ens bryr sig om de mötena. De kommer fortsätta genomföra sitt arbete med rätt förutsättningar och frågan är hur offentlig sektor får kännedom om deras förutsättningar utan en dialog som inte är utgångspunkt för föreningsstöd? Föreningen frågar sig hur offentlig sektor kan underlätta för invånare att bli/fortsätta att vara engagerade. En väg framåt – påpekar föreningen – är att offentlig sektor har en relation med föreningarna och känner till deras behov.

Möckelföreningarna påpekar att formuleringar i avsnitt 5.2 i den föreslagna planen om att ideell sektor "ska fungera som serviceproducent" inte riktigt stämmer överens med det som ideellt engagemang bygger på. Föreningen konstaterar att orden serviceproducent och samhällsnytta tolkas olika av olika personer och föreslår istället att uttrycken "alternativ" och "komplement" när det gäller utförardelen (dvs inte producentbegreppet) används i texten.

Planens diskussion om samhällsnytta behöver tydliggöras anser föreningen. Föreningen betonar att samhällsnytta är viktigt, men frågan är bara hur och varför så att ett sådant resonemang inte slår fel. Föreningen önskar sig en lite mer tydlighet här.

I avsnitt 5.3, där det talas om det delade civilsamhället och där en del är mycket formerade och har dialog med offentlig sektor genom föreningsstödet etc samt den del som inte organiserar sig, undrar

föreningen om det finns någon tanke på hur engagemanget i den gruppen som inte organiserar sig ska kunna fångas upp.

I anslutning till kapitel 10 påpekar föreningen att planens mål och aktiviteter kan förklaras bättre utifrån civilsamhällets perspektiv.

I övrigt saknar föreningen lite av beskrivningar som redogör för "varför" i dokumentet, primärt för att underlätta för en inte så insatta läsare.

Karlskoga folkhögskola

Karlskoga folkhögskola anser att förslaget till Plan för civilsamhälle och social ekonomi 2022-2025 är mycket bra, men efterlyser reflektion kring civilsamhällets logik och ett kritiskt förhållningssätt gentemot de "metoder" som det offentliga och även remissen förordar, t.ex. mer mätning av civilsamhället. Om detta med att fånga civilsamhället genom mätning (t.ex. statistik och nya metoder att mäta värdet) som remissen föreslår finns det en risk att civilsamhället särart förloras. Det offentliga måste låta civilsamhället verka enligt sin egen logik. Detta understöds bl.a. av Hans Abrahamsson i följande citat:

*Förutom faktiska strukturella hinder för att möjliggöra ett fortsatt samhällsbygge **tillsammans med** medborgarna (och **inte för** medborgarna) finns det emellertid också svåra mentala hinder som måste överkommas, inte minst **den starka tilltron till den sociala ingenjörskonsten**. Denna sociala ingenjörskonst har framgångsrikt byggt upp det svenska välfärdssamhället genom att i stor utsträckning **betrakta invånarna som objekt istället för som subjekt, en uppfattning som fortfarande präglar stora delar av svensk förvaltning** - trots att samhällsutvecklingen med sina komplexa samhällsproblem fört ett liknande förhållningssätt ur tiden. (Abrahamsson, *Omvärldskunskap, samhällsförändring och medborgardialog. Del III s.141*)*

Hela Sverige ska Leva Örebro län

Hela Sverige ska leva Örebro län har tagit del av remissen och har några allmänna synpunkter samt förslag på justering och tillägg i text.

Övergripande

Vi skulle gärna se att planen beskriver bredden av samhällsutmaningar som vi ska sträva efter att lösa gemensamt; socio-ekonomiska, miljö och klimat, service och infrastruktur etc. Låt det även framgå att förhållningssättet mellan civilsamhället och det offentliga är att vi är varandras utvecklingspartners och inte som beställare och utförare. Att ta del av och ingå i internationella sammanhang är betydelsefullt men vi vill att det regionala arbetet lägger störst energi på att verka regionalt och lokalt. All global utveckling sker lokalt, det är här vi gör verkstad. Vi tycker planen har goda ansatser men vill ändå bidra med komplettering under delmål och aktiviteter. Tilläggen är i kursiv text.

Mål 1: Att bidra till en förståelse för civilsamhällets och den sociala ekonomins betydelse

10.1.1 Statistik och data

Aktivitet: Att verka för att säkerställa tillgången till data och statistik om civilsamhället och den sociala ekonomin i Örebro län och sprida den till länets kommuner och föreningar.

10.1.2 Värdering av samhällsnytta

Aktivitet: Att tillsammans med relevanta aktörer löpande testa och använda metoder och modeller för värdering av civilsamhällets och den sociala ekonomins samhällsnytta.

Aktivitet: Att tillsammans med Örebro universitet sammanställa relevant forskning på området och efterlysa/föreslå forskningsansatser partnerskapet önskar.

Mål 2: att skapa långsiktiga förutsättningar för civilsamhället och den sociala ekonomin

10.2.1 Föreningsstöd

Aktivitet: Att administrera föreningsstödet inom region Örebro län.

Aktivitet: Erbjuder finansiering/finansieringsrådgivning till lokala föreningar för småskaliga samhällsnyttiga projekt.

10.2.4 Styrdokument

Aktivitet: Att genomföra träffar med länets kommuner om utvecklingen av kommunala styrdokument om samt samverkan med civilsamhället och den sociala ekonomin.

Aktivitet: att sprida resultat från träffarna med länets kommuner om utvecklingen av kommunala styrdokument till föreningarna i partnerskapet.

Mål 3: att skapa, stärka och samordna nätverk och mötesplatser för civilsamhälle och social ekonomi

10.3.3 Dialogmöten och erfarenhetsutbyte för föreningar

Aktivitet: Att genomföra Dialogmöten för länsföreningarna.

Aktivitet: Att tillsammans med föreningarna planera temamöten för partnerskapets medlemmar

Mål 4: att tillsammans med regionala partners från civilsamhället bidra till en ökad internationalisering av civilsamhälle och social ekonomi

10.4.1 REVES

Aktivitet: Att aktivt delta i REVES styrelse, i relevanta arbetsgrupper samt aktivt ge information och svara på förfrågningar via REVES kansli och medlemmar.

Aktivitet: Att sprida andra länders goda erfarenheter och finansiera projekt i lokal regi med svenska förhållanden genom att efterlysa testpiloter inom partnerskapet.

10.4.3 Andra europeiska nätverk och konstellationer

Aktivitet: Att aktivt utveckla projektsamverkan med befintliga och tänkbara samarbetspartners i andra länder samt delta på relevanta europeiska konferenser, seminarier eller möten inom området. *Det är viktigt att civilsamhällets parter är med i dessa sammanhang för att få en lokal förankring.*

Nora Art

Förslaget till plan är pedagogiskt och tydligt och det är en styrka att begreppen förklaras och sätts i sitt nationella och internationella sammanhang. Planen tar sin utgångspunkt i den offentliga sektorns avgörande betydelse för civilsamhällets utveckling, vilket vi tycker är bra.

Fyra mål med tillhörande aktiviteter definieras. Vi ställer oss bakom samtliga mål och har inget ytterligare mål vi vill tillföra. När det gäller det fjärde målet, ökad internationalisering, så tycker vi detta är viktigt, men detta mål behöver balanseras mot övriga mål på ett välavvägt sätt. Det är främst inom de första tre målområdena som Regionens resurser behövs för att utveckla länets civilsamhälle.

Nora Art tillstyrker förslaget till Plan för civilsamhälle och social ekonomi 2022-2025.

Amatörteaterverksamheten Örebro län

I punkt 5.2 räknas det upp flera olika delar där civilsamhället kan påverka, engagera sig mm. Vi ser också att civilsamhället i och med dessa olika delar skapar en mening för både individ och samhälle, vilket verkligen behövs i dessa tider med utanförskap, ensamhet och psykisk ohälsa. Detta tycker vi är något som vi tillsammans ska arbeta för gemensamt och skapa förutsättningar för i framtiden.

I det avslutande stycket tycker vi att det bör framgå vad Regionen vinner på de ideella och kreativa krafter som finns i vår region.

Vi tror att alla ideella krafter som läggs ner i föreningar i vår region skapar och bygger förtroende och skapar ännu mer engagemang hos allmänheten. Vi ser att detta blir ytterligare en effekt av ett engagerat civilsamhälle.

RF-SISU Örebro län

RF-SISU Örebro län ställer sig bakom remissversion Plan för civilsamhälle och social ekonomi 2022 - 2025

- Vi ser att den regionövergripande planen ger en bra gemensam plattform och riktning, som fångar civilsamhällets och den sociala ekonomins roll, betydelse och förutsättningar som helhet.
- Vi ser positivt på att civilsamhällets dubbla roller och värden lyfts fram. Samt att båda dessa värden, såväl egenvärdet som samhällsnyttan, är en utgångspunkt och en röd tråd i planen vad gäller förutsättningar, mål och aktiviteter.
- Vi välkomnar också att målen i planen för 2022-2025 är i stort desamma som i föregående plan 2018-2021. Det skapar förutsättningar för kontinuitet och långsiktighet.

Idrottsrörelsens roll och betydelse för civila samhället

- Som en av Sveriges största folkrörelser är idrottsrörelsen en viktig del av civilsamhället i Örebro län. Idrott i förening bidrar till många värden så som gemenskap, demokrati, lokal och regional utveckling samt en jämlik och jämställd folkhälsa. Idrottsrörelsen är en viktig del i länets sociala ekonomi som samlar mängder av människor för idrott, aktiviteter och evenemang.
- Kopplat till punkt 10.3.1 Regioninterna samarbetsformer vill vi väcka en fråga om på vilket sätt idrotten och idrottens roll kan finnas med som en del i de regioninterna samarbetsformerna kring social ekonomi? Vi ser en risk med att idrottens betydelse kan tappas bort i dessa samtal, eftersom den regionala idrottsuppdraget inte finns representerat inom förvaltningen för Regional utveckling. Vi ser därför gärna en fortsatt dialog och samverkan kring hur även idrotten kan vara en del av dessa samtal. Så att så att samverkan kan inkludera verksamheter och uppdrag för hela civilsamhället i dess breda bemärkelse.

Scouterna Örebro län

Efter att ha läst igenom och diskuterat planen har vi kommit fram till att vi inte har något att anmärka på med planen, men vi tackar för möjligheten att lämna synpunkter och för förtroendet att vara remissinstans.

Lekebergs kommun

Lekebergs kommun ställer sig positiv till att Region Örebro län vill verka för att skapa bättre förutsättningar för civilsamhälle och social ekonomi.

9.1 Överenskommelser, stöd och kanaler

För att social ekonomi ska kunna utvecklas föreslår Lekebergs kommun att regionen satsar på att hitta former för att sprida kunskapen om möjligheterna till både aktörerna som är viktiga för utvecklingen av civilsamhället och social ekonomi. Så att man får kunskap i hur de olika stöden kan användas för att stödja utvecklingen.

10.1 Aktiviteter i relation till planens fyra delmål

10.1.1 Statistik och data

Lekebergs kommun delar Region Örebro läns uppfattning om att det saknas relevant data och statistik inom området och att det är viktigt för utvecklingen av området att denna information kan bli tillgänglig. Gällande statistik är det önskvärt att kunna se nuläge och mäta utveckling på lokal nivå och att data blir tillgänglig och öppen.

10.1.2 Värdering av samhällsnytta

Lekebergs kommun önskar också att Region Örebro län inte bara testar modeller och metoder utan även på sikt i samarbete med länets kommuner kan komma fram till en "best practice" och ett gemensamt arbetssätt.

10.2 mål 2: att skapa långsiktiga förutsättningar för civilsamhället och den sociala ekonomin

10.2.1 Föreningsstöd

Lekebergs kommun finner aktiviteten som begränsande då den endast syftar till att administrera föreningsstöd. Intentionen borde vara att utveckla föreningsstödet utifrån de behov och utmaningar som finns inom området. Föreningsstödet kan vara ett effektivt styrinstrument för att ange önskad riktning i arbetet med civilsamhälle och social ekonomi.

10.2.3 Upphandling och andra avtalsformer

Lekebergs kommun ser mycket positivt på att Region Örebro län arbetar för att öka kunskapen om hur upphandling kan användas som ett instrument för att stimulera den sociala ekonomin. Kunskapen inom området är generellt sett låg och behöver stärkas. Ett medskick är att kommunerna inbjuds att delta i de kompetenshöjande insatser som planeras samt att stöd utvecklas som kommunerna kan vända sig till vid behov.

10.2.4 Styrdokument

Lekebergs kommun har ett mål om att skapa goda förutsättningar för att sociala företag ska kunna utvecklas i kommunen. För att få till stånd en sådan utveckling krävs både struktur och metod. Kommunen välkomnar regionens initiativ till dialog och erfarenhetsutbyte.

10.3 Mål 3: att skapa, stärka och samordna nätverk och mötesplatser för civilsamhälle och social ekonomi

10.3.1 Regioninterna samarbetsformer

De regioninterna dialogerna och de idéer som kommer fram där gällande civilsamhället och social ekonomi i rollen som möjliggörare/samskapare för lösningar på välfärdsutmaningar behöver komma kommunerna till dels. Regionen består av kommuner i skiftande storlek och med olika förutsättningar att bevaka frågor. Där kan dessa dialoger bidra till kunskapsspridning och stöd det är viktigt att fundera över hur den kunskapen från dialogerna ska spridas och komma kommunerna till nytta.

10.3.2 Partnerskap för sociala innovationer

Är det i partnerskapet för sociala innovationer som mycket av dialogen förväntas ske gällande plan för civilsamhälle och social ekonomi, vilken roll kommer partnerskapet att ha i förhållande till planen? Lekebergs kommun önskar ett förtydligande kring partnerskapets funktion.

10.3.3 Dialogmöten och erfarenhetsutbyte för föreningar

Kan en del av planen till de årliga träffarna vara att visa på möjligheter med tex olika typer av upphandling och sprida information om goda exempel på hur andra har gjort med syftet att öka kreativiteten och stärka föreningar i att se möjligheter.

10:4 Mål 4: att bidra till en ökad internationalisering av civilsamhälle och social ekonomi

10.4.3 Andra europeiska nätverk och konstellationer

För att skapa bättre förutsättningar för den sociala ekonomin är det viktigt att återkoppla kunskapen från andra europeiska länder som kommit längre när det gäller social ekonomi/innovation, sociala företag till aktörerna i länet för att visa på vad som är möjligt och på hur andra redan arbetar i frågorna med hjälp av de stöd som finns. Ett naturligt forum för detta kan vara den årliga dialogen och erfarenhetsutbytet med föreningarna.

Laxå kommun

Laxå kommun saknar tydlighet i hur behov och intressen samt olikheter i storlek och organisationsform hos kommuner och organisationer tas i beaktande. I förslaget nämns exempelvis antalet förvärvsarbetande inom det civila samhället utan att se till skillnaderna i möjlighet för föreningar på mindre orter att ha ekonomisk kapacitet att kunna anställa. Det ses som positivt att det i remissförslaget tydliggörs att Regionens inte kan eller ska styra civilsamhället utan enbart kan eller ska verka för dess utveckling. Som en del i arbetet med att just verka för utvecklingen är det önskvärt att även kommunerna erbjuds stöd av Regionen så att vi som kommun kan medverka till att förstärka utvecklingen.

9. Region Örebro län – ansvar och uppgifter

9.1 Överenskommelser, stöd och kanaler

Region Örebro län säger sig att på olika sätt skapa förutsättningar och underlätta för organisationer att verka inom den sociala ekonomin och där det regionala föreningsstödet nämns som ett av de viktigaste stöden utöver överenskommelser och avtal. Det saknas dock information om vilka övriga stöd som kan tillhandahållas. Utbudet av stöd behöver anpassas till den bredd och variation på storlek som finns i föreningslivet. Utbildningsinsatser är av vikt då "det ska vara lätt att göra rätt". Ett stöd som kan anses ha saknats är exempelvis information om och utbildning i de krav, lagar och regler som finns att förhålla sig till för olika typer av avtal och organisationer. Även länets kommuner har behov av stöd från Regionen för att kunna skapa, underlätta och öka förutsättningar för organisationer att utvecklas och verka inom den sociala ekonomin. Det bör därför tydliggöras vilka övriga stöd som kan erbjudas utöver ekonomiskt föreningsstöd.

10. Aktiviteter i relation till planens fyra delmål

10.1.1 Statistik och data

Aktivitet: Att verka för att säkerställa tillgången till data och statistik om civilsamhället och den sociala ekonomin i Örebro län.

För att kunna identifiera lokala samhällsvinster och värdera lokal samhällsnytta bör det säkerställas att all insamlad data och statistik är nedbrytbar på kommunnivå och fritt tillgängliggörs för kommuner och civilsamhällets organisationer.

10.2.3 Upphandling och andra avtalsformer

Aktivitet: Att tillsammans med regionorganisationens upphandlingsavdelning och andra relevanta aktörer genomföra informations- och utbildningstillfällen om upphandling med social hänsyn, reserverad upphandling, reserverade kontrakt samt idéburet offentligt partnerskap.

- För att öka genomslaget av upphandling och avtal mellan kommuner och civilsamhället i hela Örebroregionen samt för att säkerställa en gemensam kunskapsbas bör även kommuner och civilsamhällets organisationer uttalat omfattas av utbildningsinsatserna avseende upphandling med social hänsyn, reserverad upphandling, reserverade kontrakt samt idéburet offentligt partnerskap.

10.3.1 Regioninterna samarbetsformer

Aktivitet: Att utveckla och stärka det regioninterna samarbetet kring civilsamhälle och social ekonomi

- Även kommunerna är i behov av stöd för att genom dialog utveckla förutsättningarna för ett stärkt internt och externt samarbete kring civilsamhälle och social ekonomi. Detta gäller inte minst i länets mindre kommuner med begränsade personella resurser som kan arbeta med frågan. Regionen bör därför även bistå kommunerna med kunskapsstöd för att utveckla och stärka deras interna samarbete kring civilsamhälle och social ekonomi.

10.3.3 Dialogmöten och erfarenhetsutbyte för föreningar

Aktivitet: Att genomföra Dialogmöten för länsföreningarna.

- För att motverka parallella spår och främja en gemensam kunskapsbas bör även kommunrepresentanter ges möjlighet att medverka på dialogmöten och erfarenhetsutbyten.

10.4.3 Andra europeiska nätverk och constellationer

Aktivitet: Att aktivt verka för att utveckla projektsamverkan med befintliga och tänkbara samarbetspartners i andra länder

- Regionen bör aktivt verka för att utveckla projektsamverkan mellan befintliga och tänkbara samarbetspartners i andra länder med kommuner och organisationer i länet (med eller utan Regionen som part). Genom att aktivt matcha kommuner och organisationer med samarbetspartners i andra länder ökas bidraget till en ökad internationalisering av civilsamhälle och social ekonomi. Regionen bör därför också verka för att underlätta för kommuner och civilsamhällets organisationer att delta på relevanta europeiska konferenser, seminarier eller möten inom området.

I övrigt önskar Laxå kommun en årlig återkoppling där Region Örebro län redovisar:

- Vilka stöd utöver ekonomiskt föreningsstöd som har erbjudits kommuner och civilsamhällets organisationer samt i vilken omfattning dessa nyttjats.

- Tillgängliggjord statistik på kommunnivå inkl. antalet nya överenskommelser och avtal.

- De internationella kontakter som har förmedlats och eventuell kunskap om utfallet.

- Antalet utbildningsinsatser som erbjudits kommuner och civilsamhällets organisationer.

- Antalet upphandlingar med social hänsyn, reserverad upphandlingar, reserverade kontrakt samt idéburet offentliga partnerskap som genomförts i länet.

Örebro kommun

Kommunen ställer sig bakom förslaget till Plan för civilsamhälle och social ekonomi 2022-2025 men lämnar följande specifika synpunkt:

Mål 4: att bidra till en ökad internationalisering av civilsamhälle och social ekonomi (sidan 19)

10.4.1 REVES (European Network of Cities and Regions for the Social Economy)

Det framgår i planen att syftet är att stötta och utveckla den sociala ekonomin i Europa. Vidare kan man läsa att också syftet är att engagera sig i bland annat projektsamarbeten med andra medlemmar samt att det bör strävas efter att ta en aktiv roll i REVES. Både när det handlar om i arbetsgrupper och i deras styrelse. Här kan det med fördel förtydligas och framgå mer konkret hur detta samarbete ska bidra till kommuninvånarna.

Arbetsförmedlingen

Arbetsförmedlingen anser att förslaget till Plan för civilsamhälle och social ekonomi 2022-2025 är välskriven och lättläst med intressant och bra fakta. Myndigheten påpekar att det är nyttigt att få all sådan information samlad på ett och samma ställe. Regionens ansvar tydliggörs och planens delmål med tillhörande aktiviteter är bra att känna till. Arbetsförmedlingen i Örebro län har inget att tillägga

Degerfors kommun

Degerfors kommun föreslår att den regionala planen i stort tillstyrks med vissa tillägg (se nedan) och att initiera ett eget arbete med att ta fram en lokal plan för samarbete med civilsamhället i Degerfors Kommun i linje med den regionövergripande.

Sammantaget är planen ambitiös och öppnar för möjligheten att utveckla ett bättre samspel mellan den offentliga sektorn och civilsamhället. Den lider dock av att vara "framtung" i meningen att den riskerar bygga upp en större struktur hos den offentliga aktören (Region Örebro Län), än att bidra till ett jämbördigt partnerskap med civilsamhället. Detta beror på ett underliggande tankefel som genomsyrar framtagandet av planen, där civilsamhället mest ses funktionalistiskt och den offentliga strukturen därför ska byggas ut för att hantera denna funktionalitet i linje med förvaltningens fastställda mål.

Civilsamhället är äldre än rapporten anger och folkrörelserna etablerades under andra hälften av 1800-talet snarare än början av 1900-talet. Civilsamhället föregår därmed utbyggnaden av välfärdsstaten och är drivande både i dess utveckling och innehåll. A-kassor, sjukförsäkring, bättre boende, livsmedelshandel, rekreation, sexualundervisning och folkhälsa är områden där civilsamhällets organisationer först utarbetat våra befintliga system, för att sedan sakta men säkert låta dem övertas och införlivas i det offentliga.

Denna distinktion är viktig då diskussionen i slutet av 1900-talet inte handlade om civilsamhällets koppling till staten, utan snarare om att det offentliga åtagandet koloniserat civilsamhällets strukturer och övertagit dessa genom lagstiftning och subventioner. Denna kolonialisering ledde i Skandinavien till monolitiska offentliga system som kostade allt mer utan att leverera den samhällsservice som systemen utlovade, särskilt i ljuset av en tilltagande önskan av differentiering och individualisering.

Under 1990-talet gjorde därför civilsamhället en återkomst i debatten, dels som ett svar på återuppbyggnaden av de då nyligen befriade länderna i östra Europa, dels som väg framåt i övergången mellan EG till EU. En harmonisering av sociala rättigheter och service i ett gemensamt Europa bedömdes inte kunna ske genom en utjämning av nationella offentliga system, utan endast genom att rulla tillbaka välfärdsstaterna och återgå till ett mer kontinentalt system, med starka aktörer inom civilsamhället som leverantörer av samhällsservice i mellanrummet mellan det offentliga och privata näringslivet.

Den historiska utvecklingen av området är viktig att beakta då den innehåller kärnan i de problem Planen för civilsamhälle och social ekonomi 2022 – 2025 riskerar att förstärka:

- En plan för samarbete med civilsamhälle bör beakta att varje stöd till civilsamhället riskerar att styra och införliva det i den offentliga aktörens målstruktur. Beakta detta i designen av ev stödsystem och stöd istället förutsättningar för att verka inom civilsamhället.

Att bygga upp en mätfunktion som kvantifierar civilsamhällets omfattning och ”nytta” riskerar introducera en marknadslogik och förstärka idén om att civilsamhället är ett redskap för att uppnå offentligt satta mål. Dessa mätsystem kan då i sig verka styrande och påverka strategiska beslut.

En arena för diskussion och samverkan blir sällan jämlik då parterna förfogar över helt olika resurser och riskerar bygga in en beställar-utförare funktion inom ramen för ett redan starkt offentligt system.

”Internationaliseringen” riskerar att mest handla om att ingå i EU finansierade initiativ, som i sig innehåller en verksamhetslogik och tankestruktur som kan fungera styrande, istället för att utgå från civilsamhällets egna ambitioner med sin verksamhet. Se internationalisering som möjlig bortom EU t ex genom diasporanätverk, kontakter genom kulturföreningar baserade på migrationserfarenheter, förutsättningar för stärkande av framtidens offentliga service med språk och kulturella erfarenheter, bilaterala kontakter med forna emigrationsländer.

Planen andas en vilja att städsla civilsamhället för regionens syfte att främja regional utveckling, både som kanal för regionens utvecklingsarbete och leverantör av samhällstjänster. Denna funktionalistiska hållning motverkar själva syftet och styrkan i civilsamhället och riskerar därmed att leda samarbetet mot större offentlig styrning.

Istället för ett mer levande civilsamhälle, riskerar vi att 2025 stå med en större byråkratisk överbyggnad och en folkrörelse som stelnat. Regionen bör därför vinnlägga sig om att ge civilsamhället förutsättningar att stärkas genom att öka handlingsutrymmet och utforma eventuella stödsystem så öppet som möjligt, helst genom sociala fonder där styrelsen består av en majoritet representanter från civilsamhället.

Karlskoga kommun

Den nya plan för civilsamhälle och social ekonomi uppfattas genomtänkt och mycket av det som tas upp pågår redan utifrån tidigare planer och arbeten. Det som skulle kunna läggas till är:

Att stödja civilsamhället och den sociala ekonomin genom en överbyggnadsstruktur i syfte att stötta civilsamhällets aktörer med resurs för att till exempel kunna svara an mot reserverade upphandlingar,

skriva ansökningar för att få projektpengar med mera. Detta skulle bidra till att civilsamhället skulle kunna bli en kraftfullare aktör, vilket skulle gynna både de individer som finns i dessa verksamheter och samhället i stort.

I övrigt anser socialförvaltningen att planen för civilsamhälle och social ekonomi är bra och genomtänkt.

Kumla kommun

Planens disposition och källhänvisningar

Kumla kommun föreslår att placera planens kapitel 5–8 som bilaga. Tydligare källhänvisningar till kapitel 5.1 *Principer för civilsamhällets politik* och kapitel 5.2 *Grundläggande principer*. Kumla kommun rekommenderar att ändra planens disposition med syfte att skapa ett större allmänintresse hos regioninvånare för att förenkla läsningen och förståelsen för Regionens roll att stödja, stärka och främja civilsamhället och social ekonomi.

Planens syfte och mål innehåller få förändringar från tidigare ”Plan för civilsamhälle och social ekonomi 2018-2021”. Kumla kommun rekommenderar att målen bör ändras utifrån samhällets utveckling, vilken torde vara utgångspunkten för en revidering av planen. Innehåller revideringen liknande mål som föregående plan riskerar det att skapa låg tilltro till Regionens ambition att i praktiken vara en del och ett stöd för civilsamhällets sociala innovationskraft. Kumla kommun hade därför sett att målen är mer visionära och innovativa samt andas framtidstro och civilsamhällets empowerment.

Aktiviteter i relation till planens fyra delmål

Kumla kommun hade gärna sett att regionen tydliggör sin roll i förhållande till länets kommuner och att åtagandet är mer än att samla länets kommuner för erfarenhetsutbyte. Kumla kommun är vidare positiva till bland annat mål 4 om ökad internationalisering men ser att det förtydligas att det vore förtjänstfullt om nyttorna av Region Örebro läns representation också kommer länets kommuner och föreningar till gagn.

Rekommendation – Eldsjälens drivkraft kontra välfärdstjänster

Det finns en tydlig skiljelinje från tidigare ”Plan för civilsamhälle och social ekonomi 2018-2021”. Där skiljelinjen är en förflyttning från den roll som civilsamhället symboliserat; sammanbindande av socialt kapital, sin självständighet och oberoende till tankar om ekonomiska vinster till vinstdrivande service- och tjänsteproducenter genom bland andra välfärdstjänster. Kumla kommun ser en risk att för stort fokus på det senare kan innebära en risk för inskränkningar i civilsamhällets självständighet som röstbärare och opinionsbildare om det finns risk för ekonomiska sanktioner från det offentliga. Planen kan därmed motverka det ibland förekommande godtyckliga och distanseringen hos civilsamhället.

Rekommendation och frågeställningar för planen att hantera - Framtidens civilsamhälle och social ekonomi

Kumla kommun hade med fördel sett att Region Örebro län i planen eller i bilaga till planen förhåller sig till nedanstående frågor:

- Kan digitaliseringen bli en del av framtidens civilsamhälle och den sociala ekonomin eller kan den ske i kombination med social interaktion?
- Bidrar globaliseringen till andra organisationstyper i civilsamhället?

- Kommer den ökade individualiseringen i civilsamhället bidra till mer långsiktiga- kortsiktiga "rörelser" eller är grunden för civilsamhället en kollektiv tanke?
- Finns det en risk att det offentliga stödet har en styrande effekt på civilsamhällets och den sociala ekonomins innovationskraft?
- Lokal, regional och nationell innovationskraft – kan det offentliga stödet anpassas ytterligare ur det lokala och regionala perspektivet utan att hamna i juridiska dilemman eller garantier?

Skriftligt yrkande – Regionstyrelsen

Ärende: 29

Diarienummer: 20RS6997

Datum: 2021-11-23

Regional handlingsplan för civilsamhälle och social ekonomi 2022-2025

Vi tycker att en handlingsplan med fördelning av satsningar och resurser bör grundas på nytta för regionen.

Tydligt syfte, mål och mening för just Region Örebro län behöver definieras och tydliggöras. Rimliga förutsättningar gällande upphandling från social ekonomi och stärkande företag behöver råda. Detta får inte ske på bekostnad av vanliga företag eller på de jämlika konkurrensvillkor som ska finnas i samhället och för näringslivet.

Vi vill se att medborgare kan ha vanliga jobb och företag i första hand. Där det inte är möjligt med vanliga jobb eller företag på konkurrensmässiga villkor kan socialt företagande däremot vara ett alternativ, men det bör inte ha ett självändamål som det ser ut att ha i skrivningarna i denna handlingsplan.

Begrepp som "samverkan, globalisering, utbyte, digitalisering och hållbarhet" behöver kopplas till konkreta punkter för vad som ska ske genom handlingsplanen.

Det bör framgå i skrivningar i handlingsplanen att odemokratiska och ojämlika organisationer inte skall ges några resurser. Pengar går i många fall till olämpliga organisationer – till ickedemokratiska föreningar som t ex Ibn Rushd. Risken med syftet i handlingsplanen är att mer pengar ges till organisationer som inte har demokratiska och jämlika utgångspunkter, om inte skrivningar görs om kontroll och krav på sådant.

De åberopanden som görs till RUS och att handlingsplanen är en del av hur RUS ska förverkligas, så hänvisar vi till de förändringar som vi lagt som inspel till RUS, bland annat: "Socialt företagande är inget självändamål. Där socialt företagande understöds med stora bidrag ska det även ställas krav på att sånt företagande ska leda till riktiga företag och riktiga jobb. Satsningar bör göras för att underlätta detta."

Det centrala i handlingsplanen är att civilsamhällets organisationer ska användas i större utsträckning och ges mer medel. Vi anser att det behöver säkras att pengar till de delar som lyfts i handlingsplanen verkligen ska komma till nytta för Region Örebro län. Resurser behöver krävställas, i annat fall riskerar detta att bli ännu ett skatteläckage. Oavsett varifrån pengarna kommer, statliga medel eller annat, så är det i många fall skatteinbetalda pengar. Vi behöver krävställa vart pengar ska gå, hur mycket och i vilket syfte. Det är bra att man kan söka EU-pengar men även detta är pengar som svenskar till del genom skatt betalat till Sveriges medlemsavgift.

Att ansöka om EU-medel är positivt då vi har möjlighet att få tillbaka en smula av de resurser vi betalat in till EU, men pengarna måste säkerställas och användas för väldefinierade saker som är till gagn för våra medborgare och ger dem och vårt samhälle något bra och konstruktivt.

De fyra punkterna i sammanfattningen om handlingsplanens syfte, pekar på att det ska handla om "ökad förståelse, mer förutsättningar, samordning, erfarenhetsutbyte". Ingenting pekar på nytta. För att syftet ska ge någonting så behövs mer konkret definition för att handlingsplanen ska bifallas.

På sid. 14 noteras: "Principen om kvalitet betyder att icke vinstdrivande verksamhet i sig har ett egenvärde eftersom den bedrivs utifrån en viss värdegrund och utformas i samspel med sina medlemmar och brukare." Verksamheter bör eventuellt få resurser som innebär berikande i samhället och nytta. Att ha en viss värdegrund bör inte utgöra utgångspunkt för att få mer pengar av samhället. Det är inte heller säkert att en verksamhet håller hög kvalitet pga. viss värdegrund.

Hänvisningar görs till social ekonomi som viktig delvis pga. att den sociala ekonomin ges väsentligt utrymme inom EU. Sverigedemokraterna är i stort inte för detta, exempelvis inte den sociala pelaren.

Sverigedemokraterna yrkar:

- **På återremiss där nyttan för regionen belyses tydligare och att det framgår i skrivningar att medel inte ska gå till odemokratiska och ej jämställda organisationer.**
- **I andra hand avslag**

För Sverigedemokraterna i Regionstyrelsen

Elin Jensen (SD)

Patrik Nyström (SD)

21

Ägaranvisning samt
finansiering av Almi
Företagspartner Mälardalen
AB år 2022

21RS8034

Tjänsteställe, handläggare
Näringslivsutveckling, Lisa Virén

Sammanträdesdatum
2021-12-07

FöredragningsPM
Dnr: 21RS8034

Organ
Regionfullmäktige

Ägaranvisning samt finansiering av Almi Företagspartner Mälardalen AB år 2022

Förslag till beslut

Regionfullmäktige beslutar

att godkänna förslaget till ägaranvisning för ALMI Företagspartner
Mälardalen AB för 2022 samt

att godkänna överenskommelsen mellan ägarna om finansiering av ALMI
Företagspartner Mälardalen AB för 2022.

Sammanfattning

Almi Företagspartner Mälardalen AB ägs av Region Örebro län genom Region Örebro läns förvaltnings AB med 24,5 procent. Varje år utkommer ägaranvisningar där ägarna tydliggör sina gemensamma intentioner avseende inriktningen av och mål för bolagets verksamhet.

En del mindre förändringar i ägaranvisningen föreslås för år 2022. För att säkerställa att kundföretagen får tillgång till rätt insatser och för att bidra till samordning av insatser inom aktörssystemet ska bolaget (Almi) aktivt ta initiativ till en ökad samverkan och bygga partnerskap med relevanta privata och offentliga aktörer vars syfte är att finansiera och på andra sätt stödja företagsutveckling samt internationalisering av näringslivet. Här finns ett förtydligande i förslaget att detta särskilt gäller att förstärka Almis strategiska och operativa samarbete med Mälardalens universitet, Örebro Universitet och kommunerna samt andra aktörer i regionen.

Nytt är även att bolaget ska tydliggöra och utveckla sin affärsutvecklande roll inom de regionala styrkeområden som lyfts fram i strategin för smart specialisering i Region Västmanland och Region Örebro län, samt i de fyra utmaningsområdena i Östra Mellansverige.

Tjänsteställe, handläggare
Näringslivsutveckling, Lisa Virén

Sammanträdesdatum
2021-12-07

FöredragningsPM
Dnr: 21RS8034

Ägaranvisningen innehåller ett fortsatt uppdrag för bolaget att följa utvecklingen av det pågående corona-utbrottet och inom ramen för uppdraget och ägaranvisning anpassa verksamheten efter de förändrade behov hos företagen som detta kan komma att föranleda.

Bolaget ska därvid också redovisa resultatet av bolagets arbete för ökad samordning av insatser i aktörssystemet och i samband med detta redogöra för hur bolaget arbetat för att vara närvarande i hela Region Västmanland och hela Region Örebro län. Här finns ett förtydligande att föregående års insatser fördelat på bransch och kommun ska redovisas

Tidigare beslutad målstruktur kvarstår.

Region Örebro läns anslag till bolaget har från 2018-2021 varit densamma, 7 220 840 kronor. Ägarna föreslår i en överenskommelse att utöka finansieringen med totalt 1 224 490 kronor. Finansieringen från Region Örebro län föreslås således öka med 300 000 kronor från och med år 2022, till en summa av 7 520 840 kronor. Behovet av en ökad finansiering kan i huvudsak förklaras av Almis ökade kreditstock.

Ärendebeskrivning

Almi Företagspartner Mälardalen AB, nedan kallat bolaget, ägs av Almi Företagspartner AB (51 procent) nedan kallat moderbolaget, av Region Västmanland (24,5 procent) och Region Örebro län genom Region Örebro läns förvaltnings AB (24,5 procent). Ägarna tydliggör i ägaranvisningar sina gemensamma intentioner avseende inriktningen av och mål för bolagets verksamhet. Anvisningarna är styrande för bolagets verksamhet i enlighet med beslut som fattats vid årsstämma under våren 2021.

I ägaranvisningen framgår att bolagets verksamhet ska utgå från Almis vision och affärsidé.

- Almis vision: Vi investerar i framtida tillväxt.
- Almis affärsidé: Med lån, riskkapital och affärsutveckling skapar vi möjligheter för företag att växa. Vi finns nära företagen med en bred kunskap om företagande och hållbar tillväxt.

Tjänsteställe, handläggare
Näringslivsutveckling, Lisa Virén

Sammanträdesdatum
2021-12-07

FöredragningsPM
Dnr: 21RS8034

Av ägaranvisningen framgår att bolagets uppdrag är att stärka det svenska näringslivets utveckling och verka för en hållbar tillväxt. Ägaranvisningen innehåller även riktlinjer för verksamheten.

Bolagets verksamhet ska vara marknadskompletterande och riktas mot företag som inte får sitt behov av finansiering eller rådgivning tillgodosett av marknadens privata aktörer.

Bolaget ska erbjuda tjänster inom affärsutveckling och utlåning i huvudsak riktat till företag med lönsamhets- och tillväxtpotential. Almis målgruppsmodell ska vara styrande för hur resurser ska allokeras varför tillväxtpotential och nytta av Almis marknadskompletterande insatser ska vara avgörande för beslut om insatser.

Bolaget ska bidra till utveckling och kommersialisering av företag med kunskapsintensiva affärsidéer, till exempel genom samverkan med science parks samt inkubatorer och andra akademiska miljöer. Verksamheten ska även bidra till ett jämställt företagande och medverka till att konkurrenskraftiga, och hållbara, små och medelstora företag utvecklas och blir fler. Med hållbar tillväxt avses tillväxt i bolag som bedöms vara ekonomiskt, socialt och miljömässigt hållbara över tid.

För att säkerställa att kundföretagen får tillgång till rätt insatser och för att bidra till samordning av insatser inom aktörssystemet ska bolaget aktivt ta initiativ till en ökad samverkan och bygga partnerskap med relevanta privata och offentliga aktörer vars syfte är att finansiera och på andra sätt stödja företagsutveckling samt internationalisering av näringslivet. Här finns ett förtydligande i förslaget att detta särskilt gäller att förstärka Almis strategiska och operativa samarbete med Mälardalens universitet, Örebro Universitet och kommunerna samt andra aktörer i regionen. Detta gäller också samverkan med bolag i den egna koncernen som Almi Invest och andra regionbolag.

Bolaget ska i övrigt

- medverka i genomförandet av de regionala utvecklingsstrategierna i Västmanlands respektive Örebro län,
- kontinuerligt informera samtliga kommunledningar om bolagets verksamhet i samverkan med de regionala ägarna,
- driva verksamhet kring internationalisering i företag genom verksamheten inom EEN, kommunicera nya projektidéer i tidigt läge med moderbolag och de regionala ägarna för att möjliggöra gemensamma satsningar.

Tjänsteställe, handläggare
Näringslivsutveckling, Lisa Virén

Sammanträdesdatum
2021-12-07

FöredragningsPM
Dnr: 21RS8034

Nytt är att bolaget ska tydliggöra och utveckla sin affärsutvecklande roll inom de regionala styrkeområden som lyfts fram i strategin för smart specialisering i Region Västmanland och Region Örebro län, samt i de fyra utmaningsområdena i Östra Mellansverige.

Ägaranvisningen innehåller ett fortsatt uppdrag för bolaget att följa utvecklingen av det pågående Corona-utbrottet och inom ramen för uppdraget och ägaranvisning anpassa verksamheten efter de förändrade behov hos företagen som detta kan komma att föranleda.

Ägarna föreslår i en överenskommelse att finansiera verksamheten 2022 enligt nedan.

Almi Mälardalen	Moderbolag		Regional ägare		Summa
Anslag	15 655 638	51%	15 041 680	49%	30 697 308
<i>varav Västmanland</i>			7 520 840		
<i>varav Örebro</i>			7 520 840		
Totalt	15 655 628	51%	15 041 680	49%	30 697 308

Region Örebro läns anslag till bolaget har från 2018-2021 varit densamma, 7 220 840 kronor. Från och med 2022 föreslås finansieringen öka med totalt 1 224 490 kronor. Detta innebär att Region Örebro län föreslås öka sitt anslag med 300 000 kronor per år. Behovet av en ökad finansiering kan i huvudsak förklaras av Almis ökade kreditstock.

Beredning

Regional tillväxtnämnd har vid sammanträdet den 6 oktober 2021 behandlat ärendet.

Regional tillväxtnämnd föreslår regionstyrelsen föreslå regionfullmäktige besluta att godkänna förslaget till ägaranvisning för Almi Företagspartner Mälardalen AB för 2022 samt att godkänna överenskommelsen mellan ägarna om finansiering av Almi Företagspartner Mälardalen AB för 2022.

Tjänsteställe, handläggare
Näringslivsutveckling, Lisa Virén

Sammanträdesdatum
2021-12-07

FöredragningsPM
Dnr: 21RS8034

Yrkanden

I samband med ärendets behandling enas regional tillväxtnämnd om att enligt Fredrik Dahlbergs (SD) förslag lägga till en tredje att-sats med lydelsen: "att regional utvecklingsdirektör får i uppdrag att tillsammans med VD för Almi Företagspartner Mälardalen AB följa arbetet kring internationalisering i Örebro län och redovisa resultatet till regional tillväxtnämnd vid lämpligt tillfälle."

Patrik Nyström (SD), Fredrik Dahlberg (SD) och Carola Sunesson (SD) yrkar bifall till att-sats nummer två och nummer tre och yrkar följande ändring av att-sats nummer ett: "I texten på sidan 1 i Ägaranvisning står bland annat att bolaget ska arbeta med särskild fokus på kvinnor och personer med utländsk bakgrund. Detta bör tas bort från ägaranvisningen. Alla personer ska behandlas likvärdigt och jämställt. Bolag som bidrar med stöd till företag och affärsutveckling bör vara inriktade på företagandet, tillväxt och att alla likvärdigt ska hjälpas fram i detta i den mån det kan vara aktuellt med stöd från Almi. I en verksamhetsinriktning och ägaranvisning bör det inte ligga fokus på vissa grupper eller fokus på könstillhörighet. Förslag till beslut: Regional tillväxtnämnd beslutar att stryka skrivningen om att bolaget ska arbeta med särskilt fokus på kvinnor och personer med utländsk bakgrund i Ägaranvisning för Almi Företagspartner Mälardalen AB 2022."

Irén Lejegren (S) yrkar bifall till förvaltningens justerade förslag.

Propositionsordning

Ordföranden ställer förvaltningens justerade förslag mot Patrik Nyströms (SD), Fredrik Dahlbergs (SD) och Carola Sunessons (SD) ändringsyrkande och finner att regional tillväxtnämnd beslutar enligt förvaltningens justerade förslag.

Reservationer

Patrik Nyström (SD), Fredrik Dahlberg (SD) och Carola Sunesson (SD) reserverar sig mot regional tillväxtnämnds beslut till förmån för sitt eget yrkande.

Regionstyrelsen behandlade ärendet den 23 november 2021.

Regionstyrelsen föreslår regionfullmäktige besluta att godkänna förslaget till ägaranvisning för Almi Företagspartner Mälardalen AB för 2022 samt att godkänna överenskommelsen mellan ägarna om finansiering av Almi Företagspartner Mälardalen AB för 2022.

Tjänsteställe, handläggare
Näringslivsutveckling, Lisa Virén

Sammanträdesdatum
2021-12-07

FöredragningsPM
Dnr: 21RS8034

Yrkanden

Patrik Nyström (SD) yrkar att stryka skrivningen i ägaranvisningen om att bolaget ska arbeta med särskilt fokus på kvinnor och personer med utländsk bakgrund, bilaga § 287.

Irén Lejegren (S) och Jihad Menhem (V) yrkar bifall till förvaltningens förslag.

Willhelm Sundman (L) yrkar avslag på Patrik Nyströms (SD) yrkande.

Propositionsordning

Ordförande ställer de båda förslagen mot varandra och finner att styrelsen beslutar enligt förvaltningens förslag.

Reservationer

Patrik Nyström (SD) och Elin Jensen (SD) reserverar sig mot styrelsens beslut till förmån för Patrik Nyströms (SD) yrkande.

Konsekvenser för miljö-, barn- och jämställdhetsperspektiven

Anvisningarna förväntas ha en positiv inverkan på miljö- och jämställdhetsperspektiven. Bolaget ska enligt anvisningarna medverka till ett jämställt företagande och medverka till att konkurrenskraftiga, och därmed hållbara, små och medelstora företag utvecklas och blir fler. Med hållbar tillväxt avses tillväxt i bolag som bedöms vara ekonomiskt, socialt och miljömässigt hållbara över tid. Almi ska även enligt anvisningarna arbeta mot alla kunder i målgruppen men ha ett särskilt fokus på tidiga skeden samt kvinnor och personer med utländsk bakgrund.

Ekonomiska konsekvenser

Finansiering sker inom regionala tillväxtnämndens budget.

Tjänsteställe, handläggare
Näringslivsutveckling, Lisa Virén

Sammanträdesdatum
2021-12-07

FöredragningsPM
Dnr: 21RS8034

Uppföljning

Bolaget ska i samband med årsstämman till ägarna lämna dels en skriftlig rapport av hur målen har uppnåtts samt kommentera eventuella avvikelser, dels en skriftlig rapport av väsentliga insatser som bolaget vidtagit med anledning av denna ägaranvisning. Bolaget ska därvid också redovisa resultatet av bolagets arbete för ökad samordning av insatser i aktörssystemet och i samband med detta redogöra för hur bolaget arbetat för att vara närvarande i hela Region Västmanland och hela Region Örebro län. Här finns ett förtydligande att föregående års insatser fördelat på bransch och kommun ska redovisas. Bolaget ska tillstålla ägarna kvartalsbokslut inklusive periodens rapport om uppföljning av periodens utfall av fastställda mål. Bolaget ska i dialog med ägarna tillstålla ägarna tertialrapportering av vissa indikatorer. Bolaget ska på moderbolagets begäran bidra till redovisning av hur koncernen agerat marknadskompletterande.

Beslutsunderlag

FöredragningsPM regionfullmäktige den 7 december 2021

Ägaranvisning för Almi Företagspartner Mälardalen AB

Målstruktur affärsområde Företagspartner - Almi Mälardalen AB

Resursbedömning 2022

Almi Företagspartner Mälardalen AB – anslag 2022 med uppräknings

Skickas till:

Almi Företagspartner Mälardalen AB

Ägaranvisning för Almi Företagspartner Mälardalen AB

Almi Företagspartner Mälardalen AB, nedan kallat bolaget, ägs av Almi Företagspartner AB (51 procent) nedan kallat moderbolaget, av Region Västmanland (24,5 procent) och Region Örebro län (24,5 procent).

Ägarna tydliggör i dessa ägaranvisningar sina gemensamma intentioner avseende inriktningen av och mål för bolagets verksamhet

Dessa anvisningar är styrande för bolagets verksamhet i enlighet med beslut som fattats vid årsstämma under våren 2021.

1 Uppdrag

Almis verksamhet ska stärka det svenska näringslivets utveckling och verka för en hållbar tillväxt.

Bolaget ska erbjuda tjänster inom affärsutveckling och utlåning i huvudsak riktat till företag med lönsamhets- och tillväxtpotential. Målgruppsmodellen ska vara styrande för hur resurser ska allokeras varför tillväxtpotential och nytta av Almis marknadskompletterande insatser ska vara avgörande för beslut om insatser.

Verksamheten ska bidra till ett jämställt företagande och medverka till att konkurrenskraftiga, och hållbara, små och medelstora företag utvecklas och blir fler. Med hållbar tillväxt avses tillväxt i bolag som bedöms vara ekonomiskt, socialt och miljömässigt hållbara över tid.

Bolaget ska aktivt söka nya kunder och verksamheten ska utgå från behoven hos företagen i samtliga av länens kommuner.

Bolaget ska arbeta mot alla kunder i målgruppen (bredd-, spets- och idealkunder) men ha ett särskilt fokus på tidiga skeden i termer av livscykel eller i termer av expansionsfaser såsom produkt- och tjänste- eller marknadsutveckling, samt kvinnor och personer med utländsk bakgrund. Bolaget ska bidra till utveckling och kommersialisering av företag med kunskapsintensiva affärsidéer, t.ex. genom samverkan med science parks samt inkubatorer och andra akademiska miljöer.

Almis verksamhet ska vara marknadskompletterande och riktas mot företag som inte får sitt behov av finansiering eller rådgivning tillgodosett av marknadens privata aktörer.

För att säkerställa att kundföretagen får tillgång till rätt insatser och för att bidra till samordning av insatser inom aktörssystemet ska bolaget aktivt ta initiativ till en ökad samverkan och bygga partnerskap med relevanta privata och offentliga aktörer vars syfte är att finansiera och på andra sätt stödja företagsutveckling samt internationalisering av näringslivet i regionen. Detta gäller särskilt arbete att förstärka sitt strategiska och operativa samarbete med Mälardalens universitet, Örebro Universitet och kommunerna, andra aktörer i regionen. Detta gäller också samverkan med bolag i den egna koncernen som Almi Invest och andra regionbolag i syfte att agera som *ett* Almi gentemot regionala intressenter och marknaden.

Bolaget ska också aktivt verka för en bättre samordning mellan länens olika innovationsstödjande insatser.

2 Vision och affärsidé

Verksamheten ska utgå från Alms vision och affärsidé.

- Alms vision: Vi investerar i framtida tillväxt.
- Alms affärsidé: Med lån, riskkapital och affärsutveckling skapar vi möjligheter för företag att växa. Vi finns nära företagen med en bred kunskap om företagande och hållbar tillväxt.

3 Riktlinjer för verksamheten

Bolagets kärnverksamhet är lån i kombination med affärsutveckling. Bolaget ska i kommission tillhandahålla de lån och garantier som ingår i koncernens produktutbud samt de nationella kunderbjudandena inom affärsutveckling.

Bolaget ska följa utvecklingen av det pågående Corona-utbrottet och inom ramen för uppdraget och denna ägaranvisning anpassa verksamheten efter de förändrade behov hos företagen som detta kan komma att föranleda.

Affärsutvecklingsverksamhet utöver de nationella kunderbjudandena ska utgå från det identifierade behovet hos de små och medelstora företagen. Sådan verksamhet ska godkännas av bolagets styrelse som ska säkerställa att uppdragen ligger i linje med ägarnas syn på verksamhetens inriktning.

Bolaget ska bedriva verksamheten effektivt så att en så stor andel som möjligt av resurserna används för affärsverksamhet mot kund.

Koncerngemensamma processer och stödfunktioner ska användas. Bolaget är registrerat som finansiellt institut hos Finansinspektionen och ska särskilt beakta och vidta de åtgärder som krävs för god internkontroll och regelefterlevnad, till exempel genom åtgärder för att motverka penningtvätt och finansiering av terrorism och för att efterleva GDPR-regelverket (Dataskyddsförordningen). Bolaget ska tillämpa det koncerngemensamma ledningssystemet.

4 Övriga anvisningar

Bolaget ska i övrigt

- medverka i genomförandet av de regionala utvecklingsstrategierna i Västmanlands respektive Örebro län.
- kontinuerligt informera samtliga kommunledningar om bolagets verksamhet i samverkan med de regionala ägarna.
- driva verksamhet kring internationalisering i företag genom verksamheten inom EEN, kommunicera nya projektidéer i tidigt läge med moderbolag och de regionala ägarna för att möjliggöra gemensamma satsningar.
- Bolaget ska tydliggöra och utveckla sin affärsutvecklande roll inom de regionala styrkeområden som lyfts fram i strategin för smart specialisering i Region Västmanland och Region Örebro län, samt i de fyra utmaningsområdena i Östra Mellansverige.

5 Verksamhetens mål

Bolaget ska i sin verksamhet eftersträva de mål som framgår av vid var tid gällande målstruktur vilken överlämnas till bolaget i särskild ordning. Den målstruktur som överlämnats gäller fortsatt till dess att en ny och reviderad målstruktur överlämnas.

6 Särskild rapportering

Bolaget ska i samband med årsstämman till ägarna lämna dels en skriftlig rapport av hur målen har uppnåtts samt kommentera ev. avvikelser, dels en skriftlig rapport av väsentliga insatser som bolaget vidtagit med anledning av denna

ägaranvisning. Bolaget ska därvid också redovisa resultatet av bolagets arbete för ökad samordning av insatser i aktörssystemet och i samband med detta redogöra för hur bolaget arbetat för att vara närvarande i hela Region Västmanland och hela Region Örebro. Föregående års insatser fördelat på bransch och kommun ska redovisas.

Bolaget ska tillstålla ägarna kvartalsbokslut inklusive periodens rapport om uppföljning av periodens utfall av fastställda mål.

Bolaget ska i dialog med ägarna tillstålla ägarna tertialrapportering av vissa indikatorer.

Bolaget ska på moderbolagets begäran bidra till redovisning av hur koncernen agerat marknadskompletterande.

7 Finansiering av verksamheten

Ägarna tillskjuter för bolagets verksamhet 2022 anslagsmedel enligt särskild överenskommelse.

Därutöver tillkommer medel för projekt och uppdrag, initierade av ägarna och som finansieras av ägarna gemensamt eller var och en för sig, eller av annan finansiär, enligt särskilda överenskommelser. Särskilda uppdrag från någon ägare till Bolaget ska godkännas av båda parter. Kostnader och intäkter för uppdrag som finansieras vid sidan av ägaranslaget ska redovisas särskilt. Sådana uppdrag kan tillkomma när som helst under verksamhetsåret ska godkännas av bolagets styrelse i enlighet med vad som framgår av avsnitt 3 ovan.

Bolaget ska där så är möjligt komplettera finansieringen av verksamheten genom medel från bl a nationella och regionala aktörer eller EU.

Denna ägaranvisning, som ersätter tidigare utfärdade ägaranvisning, har upprättats i fyra (4) originalexemplar varav parterna tagit var sitt och ett överlämnats till bolaget.

Västerås den

2021

Örebro den

2021

Region Västmanland

Region Örebro län

.....
Denise Norström

.....
Irén Lejegen

Stockholm den 2021

Almi Företagspartner AB

.....
Britta Burreau

Målstruktur affärsområde Företagspartner

Målstrukturen för affärsområde Företagspartner är indelad i sju (7) målområden med totalt 12 underliggande mål.

- För sju (7) av de tolv (12) målen beslutas målnivåerna av ägarna genom denna anvisning. Dessa mål är markerade med **(Ä)**.
- För fem (5) av de tolv (12) målen beslutas målnivåerna, efter dialog mellan affärsområde företagspartner och dotterbolag, inom ramen för koncernens årliga verksamhetsplaneringsprocess. Målnivåerna fastställs slutligen av bolagets styrelse i samband med fastställande av verksamhetsplan och budget. Dessa mål är markerade med **(S)**.

Målområde	Mål	Målnivå	Mål- typ	Rapport styrelse			
				Q1	Q2	Q3	Q4
Hållbar tillväxt i kundföretagen	Nettoomsättningstillväxt	Nettoomsättningstillväxten i kundföretagen ska vara högre än jämförelsegruppen. Jämförelsegruppen utgörs av den regionala företagsstocken av mikroföretag samt små och medelstora företag enligt Europeiska kommissionens definition.	(Ä)	-	-	-	X
	EBITDA-tillväxt	EBITDA -tillväxten i kundföretagen ska vara högre än jämförelsegruppen. Jämförelsegruppen utgörs av den regionala företagsstocken av mikroföretag samt små och medelstora företag enligt Europeiska kommissionens definition.	(Ä)	-	-	-	X
Fokusgrupper	Andel unika kunder i tidiga skeden	Andel unika kunder i tidiga skeden (uppstarts- och expansionsfaser) ska uppgå till minst 80 procent.	(Ä)	-	X	-	X
	Andel kvinnor av unika kunder	Andel kvinnor (den högst rankade företagsledaren) av unika kunder ska vara högre än jämförelsegruppen. Jämförelsegruppen utgörs av den regionala företagsstocken mikroföretag samt små och medelstora företag enligt Europeiska kommissionens definition, vars omsättning har vuxit med i genomsnitt minst 10 procent per år under den senaste 3-årsperioden.	(Ä)	-	X	-	X
	Andel utländsk bakgrund av unika kunder	Andel utländsk bakgrund av unika kunder ska vara högre än jämförelsegruppen. Jämförelsegruppen utgörs av den regionala företagsstocken mikroföretag samt små och medelstora företag enligt Europeiska kommissionens definition, vars omsättning har vuxit med i genomsnitt minst 10 procent per år under den senaste 3-årsperioden.	(Ä)	-	X	-	X
Avkastning	Avkastning lån rullande 36 månader	Avkastning lån rullande 36 månader ska ligga mellan två (2) och fyra (4) procent.	(Ä)	X	X	X	X
Affärsvolym	Utbetalda lån	Total utbetalning nya lån (kr). Målnivån beslutas efter samråd med affärsområdet och ska bidra till att koncernens övergripande mål uppnås	(S)	X	X	X	X
	Avslutade affärsutvecklingsinsatser	Avslutade affärsutvecklingsinsatser (antal). Målnivån beslutas efter samråd med affärsområdet och ska bidra till att koncernens övergripande mål uppnås.	(S)	X	X	X	X
Produktivitet	Kostnad/insats	Bolaget ska eftersträva en hög produktivitet definierat som kostnad/insats. Målnivån beslutas efter samråd med affärsområdet och ska bidra till att koncernens övergripande mål uppnås.	(S)	X	X	X	X
Hållbart värdeskapande	Engagemangsindex	Almi ska ha engagerade medarbetare med ambition, kompetens och potential att utveckla sig själva och därmed bidra till att Almi når sina mål. Engagemangsindex mäts i den årliga medarbetarundersökningen och ska uppgå till minst 85.	(S)	-	-	-	X
	God kundkännedom genom KYC i Almis aktiva affärsrelationer	Bolaget ska ha 100 procent kundkännedom i alla sina aktiva affärsrelationer.	(Ä)	-	X	-	X
Nöjda kunder	NPS Kundföretag	Almis kundföretag ska vara nöjda med Almis insatser och vara beredda att rekommendera Almi till andra. Genom NPS-enkäter (Net Promotor Score) till kundföretag utvärderas om kunderna är nöjda med Almis insats. NPS ska uppgå till minst 55.	(S)	-	X	-	X

1 Viktig aktör på creditsidan under pandemin

Under pandemins utbrott 2020 fick vi en mycket hög efterfrågan på krediter. Genom att våra ägare var snabba med anslag till extra insatser kunde vi ställa om på ett effektivt sätt och möta det stora behovet i marknaden. Under året lånade vi ut drygt 420 mkr vilket var en ökning med ca 75% jmf med föregående år. En stor del av dessa krediter var bryggån. I bryggånets villkor ingick en initial amorteringsfrihet på 12 månader, efter denna tid ska lånet lösas eller läggas om. Vi är just nu inne i en mycket intensiv period av omläggningar. Parallellt med bryggånen har vi även haft en hög utlåning till olika typer av ägarskiften och nystarter, då det finns branscher som påverkats positivt eller inte alls av pandemin. Vi kan även se att efterfrågan på krediter från innovativa företag har varit fortsatt god.

2 Ökad kreditstock

Av de kunder som blivit beviljade bryggån var ca 65% av dessa är helt nya kunder. De har aldrig haft kontakt med Ami tidigare. De branscher som är dominerande är handel, hotell/restaurang och tillverkningsindustri.

Mälardalens kreditstock har vuxit under flera år, både vad gäller antal krediter och volym. Under 2020 märkte vi av en volymökning med ca 30%. Mälardalen har därmed den tredje största kreditstocken i Sverige.

Vi ser att denna stock kräver ökade resurser, för att fortsätta hålla en god kreditkvalitet behöver vi genomföra ett stort antal uppföljningar under kommande år. Antalet villkorsändringar är också högt, under årets första 7 månader har vi genomfört drygt 300 villkorsändringar.

3 Omställning - kompetensförsörjning

Vi ser att de företag som har drabbats av pandemin har behov av omställning. Det kan exempelvis vara inom digitalisering eller hållbarhet, men det kan också handla om utmaningar med likviditet, lönsamhetsstyrning, affärsmodell, sättet att nå kunder, internationalisering mm. En fråga som också är aktuell är behovet av kompetensförsörjning, här kan vi se att flera företag har behov av rådgivning inom detta område. Almis roll blir då att coacha företagare för att försöka lösa denna fråga. Vi gör detta delvis till tillväxtföretag inom projektet SMART Tillväxt, dock finns detta behov i än högra grad hos företag som är i behov av omställning.

Intresset för ägarskiften/generationsskiften, har blivit större. Under, eller snarare efter kriser uppstår det fler möjligheter till ägarskiften, vilket vi på Almi ser. Vi ser därför ett ökat behov av seminarier och rådgivning inom ägarskiftesfrågor.

En stor del av behoven kring omställning kan vi hantera inom projektet Hållbar Omställning ÖMS, dock ser vi att frågan kring kompetensförsörjning och ägarskiften kräver ytterligare resurser 2022.

4 Konsekvensanalys vid uteblivet resurstillskott

Vi ser en uppenbar risk att vi inte kommer att kunna jobba tillräckligt med uppföljningar på samma sätt som tidigare för att undvika konkurser och i slutändan förluster för bolaget.

Vi kommer inte att ha tillräckliga möjligheter till affärsutvecklingsinsatser för de företag som har behov av kompetensförsörjning och ägarskiften i den konjunkturuppgång som vi förväntar oss framöver

5 Sammanfattning

Vi bedömer behovet av resursförstärkning under 2022 genom en höjning av basanslag med 1,2 mkr samt 1,4 mkr i extra satsningar. Genom en höjning av

Bedömning av resurser 2022 för Almi Mälardalen

basanslaget har vi möjlighet att klara den ökade kreditstocken och ökningen av antalet uppföljningar som det medför. Genom anslaget till den extra satsningen kan vi genomföra insatser inom bl a kompetensförsörjning och ägarskiften.

Mikael Fällman, vd Almi Företagspartner i Mälardalen AB

Almi Företagspartner Mälardalen AB - överenskommelse mellan ägare om finansiering av verksamheten 2022

Av ägaranvisningar 2021 för Almi Företagspartner Mälardalen AB framgår att finansieringen av bolagets verksamhet för 2022 ska överenskommas i särskild ordning.

Ägarna har beslutat att verksamheten 2022 ska finansieras enligt nedan.

Almi Mälardalen	Moderbolag		Regional ägare		Summa
Anslag, kr	15 655 628	51%	15 041 680	49%	30 697 308
<i>varav Västmanland</i>			7 520 840		
<i>varav Örebro</i>			7 520 840		
TOTALT, kr	15 655 628	51%	15 041 680	49%	30 697 308

Denna överenskommelse har upprättats i fyra (4) originalexemplar varav parterna tagit var sitt och ett överlämnats till bolaget.

Västerås den 2021

Örebro den 2021

Region Västmanland

Region Örebro

.....,

.....

Denise Norström

Irén Lejegen

Stockholm den 2021

Almi Företagspartner AB

.....,

Britta Burreau

Skriftligt yrkande - Punktlista

Ärende: 27

Diarienummer: 21RS8034

Datum: 2021-11-23

Ägaranvisning samt finansiering av Almi Företagspartner Mälardalen AB för 2022

I texten på sidan 1 i ägaranvisning står bland annat att bolaget ska arbeta med särskild fokus på kvinnor och personer med utländsk bakgrund.

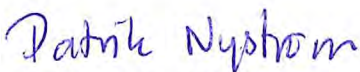
Detta bör tas bort från Ägaranvisningen. Alla personer ska behandlas likvärdigt och jämställt. Bolag som bidrar med stöd till företag och affärsutveckling bör vara inriktade på företagandet, tillväxt och att alla likvärdigt ska hjälpas fram i detta i den mån det kan vara aktuellt med stöd från Almi. I en verksamhetsinriktning och ägaranvisning bör det inte ligga fokus på vissa grupper eller fokus på könstillhörighet.

Förslag till beslut:

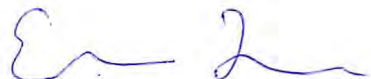
Regionstyrelsen beslutar:

att stryka skrivningen om att bolaget ska arbeta med särskilt fokus på kvinnor och personer med utländsk bakgrund i Ägaranvisning för Almi Företagspartner Mälardalen AB 2022.

För Sverigedemokraterna i Regionstyrelsen:

Patrik Nyström (SD)

Elin Jensen (SD)

22

Attestläggare för
regionfullmäktiges egen
verksamhet år 2021 och
2022

21RS3269

Tjänsteställe, handläggare
Staben Ekonomi , Maria Persson

Sammanträdesdatum
2021-12-07

FöredragningsPM
Dnr: 21RS3269

Organ
Regionfullmäktige

Attestliggare för regionfullmäktiges egen verksamhet år 2021 och 2022

Förslag till beslut

Regionfullmäktige beslutar

att anta förslaget om attestliggare för regionfullmäktiges egen verksamhet år 2021 och 2022, samt

att delegera till regiondirektören att besluta om erforderliga förändringar av attesträtter fram till nästa beslut om attestliggare tas.

Sammanfattning

Enligt Attestreglemente för Region Örebro län, 18RS3779, § 10
Attestförteckning, ska varje nämnd årligen upprätta en aktuell förteckning med uppgift om utsedda attestanter samt dess ersättare. Förteckningen benämns här attestliggare.

Attestliggare för regionfullmäktiges egna verksamheter består av tre delar,

- signaturlista som visar vilka personer som har behörighet att attestera pappersunderlag, listan är samma för regionstyrelsen som för regionfullmäktige,
- attestförteckning som anger ansvarsenhet, typ av attesträtt samt högsta belopp som en person kan attestera vid ett enskilt tillfälle enligt regelverket i ekonomisystemet, samt
- förteckning över personer på Regionservice, avdelning för kundfakturor respektive avdelning för leverantörsfakturor som har attesträtt för regionfullmäktiges verksamheter.

Tjänsteställe, handläggare
Staben Ekonomi, Maria Persson

Sammanträdesdatum
202-12-07

FöredragningsPM
Dnr: 21RS3269

Ärendebeskrivning

I Attestreglemente för Region Örebro län, 18RS3779, § 10 Attestförteckning, anges att varje nämnd årligen ska upprätta en aktuell förteckning med uppgifter om utsedda attestanter samt deras ersättare. Attestförteckningen visar vilka personer som har rätt att attestera ekonomiska transaktioner som ska bokföras i Region Örebro läns bokföringssystem. En ekonomisk transaktion ska alltid attesteras av två olika personer. Det sker genom att underlaget kontroll-attesteras och beslutsattesteras. Genom att attestera den ekonomiska transaktionen bekräftar personen att behövliga kontroller gjorts enligt attestreglementet och dess tillämpningsanvisningar.

Signaturlistan visar vilka personer som kan attestera på pappersunderlag. Främst avser det arvodeslistor. Underlag i ekonomisystemet attesteras elektroniskt. Signaturlistan är samma för regionstyrelsen och regionfullmäktige.

Attestförteckning visar vilka personer som har mer specifik attesträtt som kontrollattest (KONTRA) och beslutsattest (BESLUT). Vissa personer kan både kontrollattestera och beslutsattestera (KONTRA/BESLUT). Kolumnen Belopp visar hur stort belopp som personen kan attestera för en enskild ekonomisk transaktion. Detta för att minska risken för att misstag. 100 000 kronor är grundbeloppet. Om så krävs har vissa personer ett högre belopp vilket framgår av förteckningen. Attestförteckningens kolumn för AE visar specificerade ansvarsenheter som personen har rätt att attestera. Vissa personer har behörighet att kontrollattestera och beslutsattestera på samtliga ansvarsenheter inom regionfullmäktiges egna verksamheter. Det markeras med texten Samtliga ansvarsenheter.

På grund av byte av ekonomisystem har attestlistan för 2021 inte kunnat tas fram tidigare under 2021. Därför avser beslutet både 2021 och 2022.

Beredning

Regionstyrelsen behandlade ärendet den 23 november 2021.

Regionstyrelsen föreslår regionfullmäktige besluta att anta förslaget om attestliggare för regionfullmäktiges egen verksamhet år 2021 och 2022, samt att delegera till regiondirektören att besluta om erforderliga förändringar av attesträtter fram till nästa beslut om attestliggare tas.

Tjänsteställe, handläggare
Staben Ekonomi, Maria Persson

Sammanträdesdatum
202-12-07

FöredragningsPM
Dnr: 21RS3269

Konsekvenser för miljö-, barn- och jämställdhetsperspektiven

Ärendet har inga konsekvenser för ovanstående perspektiv.

Ekonomiska konsekvenser

Ärendet har inga ekonomiska konsekvenser.

Beslutsunderlag

FöredragningsPM regionfullmäktige 2021-12-07

Signaturlista för RS och RFs egna verksamheter år 2021 och 2022

Attestförteckning år 2021 och 2022

Attesträtter år 2021 Avdelning leverantörsfakturer

Attesträtter år 2022 Avdelning leverantörsfakturer

Attesträtter år 2021 Avdelning kundfakturer

Attesträtter år 2022 Avdelning kundfakturer

Skickas till:

Regionkansliet

Tjänsteställe, handläggare
Staben ekonomi, Maria Persson

Sammanträdesdatum
2021-11-23

FöredragningsPM
Dnr: 21RS3269

Organ
Regionstyrelsen

Attestliggare för regionfullmäktiges egen verksamhet år 2021 och 2022

Förslag till beslut

Regionstyrelsen föreslår regionfullmäktige besluta

att anta förslaget om attestliggare för regionfullmäktiges egen verksamhet år 2021 och 2022, samt

att delegera till regiondirektören att besluta om erforderliga förändringar av attesträtter fram till nästa beslut om attestliggare tas.

Sammanfattning

Enligt Attestreglemente för Region Örebro län, 18RS3779, § 10
Attestförteckning, ska varje nämnd årligen upprätta en aktuell förteckning med uppgift om utsedda attestanter samt dess ersättare. Förteckningen benämns här attestliggare.

Attestliggare för regionfullmäktiges egna verksamheter består av tre delar,

- signaturlista som visar vilka personer som har behörighet att attestera pappersunderlag, listan är samma för regionstyrelsen som för regionfullmäktige,
- attestförteckning som anger ansvarsenhet, typ av attesträtt samt högsta belopp som en person kan attestera vid ett enskilt tillfälle enligt regelverket i ekonomisystemet, samt
- förteckning över personer på Regionservice, avdelning för kundfakturor respektive avdelning för leverantörsfakturor som har attesträtt för regionfullmäktiges verksamheter.

Tjänsteställe, handläggare
Nämndadministration, Maria Persson

Sammanträdesdatum
202-12-07

FöredragningsPM
Dnr: 21RS3269

Ärendebeskrivning

I Attestreglemente för Region Örebro län, 18RS3779, § 10 Attestförteckning, anges att varje nämnd årligen ska upprätta en aktuell förteckning med uppgifter om utsedda attestanter samt deras ersättare. Attestförteckningen visar vilka personer som har rätt att attestera ekonomiska transaktioner som ska bokföras i Region Örebro läns bokföringssystem. En ekonomisk transaktion ska alltid attesteras av två olika personer. Det sker genom att underlaget kontroll-attesteras och beslutsattesteras. Genom att attestera den ekonomiska transaktionen bekräftar personen att behövliga kontroller gjorts enligt attestreglementet och dess tillämpningsanvisningar.

Signaturlistan visar vilka personer som kan attestera på pappersunderlag. Främst avser det arvodeslistor. Underlag i ekonomisystemet attesteras elektroniskt. Signaturlistan är samma för regionstyrelsen och regionfullmäktige.

Attestförteckning visar vilka personer som har mer specifik attesträtt som kontrollattest (KONTRA) och beslutsattest (BESLUT). Vissa personer kan både kontrollattestera och beslutsattestera (KONTRA/BESLUT). Kolumnen Belopp visar hur stort belopp som personen kan attestera för en enskild ekonomisk transaktion. Detta för att minska risken för att misstag. 100 000 kronor är grundbeloppet. Om så krävs har vissa personer ett högre belopp vilket framgår av förteckningen. Attestförteckningens kolumn för AE visar specificerade ansvarsenheter som personen har rätt att attestera. Vissa personer har behörighet att kontrollattestera och beslutsattestera på samtliga ansvarsenheter inom regionfullmäktiges egna verksamheter. Det markeras med texten Samtliga ansvarsenheter.

På grund av byte av ekonomisystem har attestlistan för 2021 inte kunnat tas fram tidigare under 2021. Därför avser beslutet både 2021 och 2022.

Konsekvenser för miljö-, barn- och jämställdhetsperspektiven

Ärendet har inga konsekvenser för ovanstående perspektiv.

Ekonomiska konsekvenser

Ärendet har inga ekonomiska konsekvenser.

Beslutsunderlag

FöredragningsPM regionstyrelsen 2021-11-23

Tjänsteställe, handläggare
Nämndadministration, Maria Persson

Sammanträdesdatum
202-12-07

FöredragningsPM
Dnr: 21RS3269

Signaturlista för RS och RFs egna verksamheter år 2021 och 2022

Attestförteckning år 2021 och 2022

Attesträtter år 2021 Avdelning leverantörsfakturor

Attesträtter år 2022 Avdelning leverantörsfakturor

Attesträtter år 2021 Avdelning kundfakturor

Attesträtter år 2022 Avdelning kundfakturor

Rickard Simonsson
Regiondirektör

Skickas till:
Regionfullmäktige

SIGNATURLISTA FÖR REGIONSTYRELSENS OCH REGIONFULLMÄKTIGES
EGNA VERKSAMHETER

Signatur	AnvändarID	Namn	Organisation
	RSI005	Rickard Simonsson	Regionkansliet
	NTI002	Niklas Tiedermann	Regionkansliet – Planering och administration
	KBJ005	Kristina Berglund	Regionkansliet – Nämnd-administration
	JFR015	June Fors	Regionkansliet – Nämnd-administration
	MBO027	Maria Boström	Regionkansliet – Nämnd-administration
	PMA007	Per Marcusson	Regionkansliet – Nämnd-administration
	NBA016	Nathalie Bäckbring	Regionkansliet – Nämnd-administration
	MJA101	Marita Jansson	Regionkansliet – Nämnd-administration
	PBA003	Pia Backteman	Regionkansliet – Hälso- och sjukvårdsstaben
	ASO007	Åge Sollien	Regionkansliet – Hälso- och sjukvårdsstaben
	LBL006	Liivi Blomqvist	Regionkansliet – Nämnd-Administration

Attestliggare år 2021 och 2022

Org tillhörighet	Namn	AE	Regelverk	Maxbelopp	Kommentar
Enheten för nämndadministration	June Fors JFO015	82001 Regionfullmäktige	KONTRA	100 000	
Enheten för nämndadministration	Kristina Berglund KBJ005	82001 Regionfullmäktige	KONTRA	100 000	
Enheten för nämndadministration	Liivi Blomqvist LBL006	82001 Regionfullmäktige	KONTRA	100 000	
Enheten för nämndadministration	Liivi Blomqvist LBL006	82013 Utbildning förtroendevalda	KONTRA	100 000	
Enheten för nämndadministration	Liivi Blomqvist LBL006	82104 Utbildningsbidrag S	KONTRA	100 000	
Enheten för nämndadministration	Liivi Blomqvist LBL006	82105 Utbildningsbidrag M	KONTRA	100 000	
Enheten för nämndadministration	Liivi Blomqvist LBL006	82106 Utbildningsbidrag L	KONTRA	100 000	
Enheten för nämndadministration	Liivi Blomqvist LBL006	82107 Utbildningsbidrag C	KONTRA	100 000	
Enheten för nämndadministration	Liivi Blomqvist LBL006	82108 Utbildningsbidrag KD	KONTRA	100 000	
Enheten för nämndadministration	Liivi Blomqvist LBL006	82109 Utbildningsbidrag V	KONTRA	100 000	
Enheten för nämndadministration	Liivi Blomqvist LBL006	82110 Utbildningsbidrag MP	KONTRA	100 000	
Enheten för nämndadministration	Liivi Blomqvist LBL006	82111 Utbildningsbidrag SD	KONTRA	100 000	
Enheten för nämndadministration	Liivi Blomqvist LBL006	86002 Förtroendevalda revisorer	KONTRA	100 000	
Enheten för nämndadministration	Maria Boström MBO027	82001 Regionfullmäktige	KONTRA	100 000	
Enheten för nämndadministration	Marita Jansson MJA101	82001 Regionfullmäktige	KONTRA	100 000	
Enheten för nämndadministration	Nathalie Bäckbring NBA016	82001 Regionfullmäktige	KONTRA	100 000	
Enheten för nämndadministration	Per Marcusson PMA007	82001 Regionfullmäktige	KONTRA	100 000	
Enheten för nämndadministration	Sabina Fermby SFE002	82001 Regionfullmäktige	KONTRA	100 000	
Enheten för nämndadministration	Sabina Fermby SFE002	82013 Utbildning förtroendevalda	KONTRA	100 000	
Enheten för nämndadministration	Sabina Fermby SFE002	82104 Utbildningsbidrag S	KONTRA	100 000	
Enheten för nämndadministration	Sabina Fermby SFE002	82105 Utbildningsbidrag M	KONTRA	100 000	
Enheten för nämndadministration	Sabina Fermby SFE002	82106 Utbildningsbidrag L	KONTRA	100 000	
Enheten för nämndadministration	Sabina Fermby SFE002	82107 Utbildningsbidrag C	KONTRA	100 000	
Enheten för nämndadministration	Sabina Fermby SFE002	82108 Utbildningsbidrag KD	KONTRA	100 000	
Enheten för nämndadministration	Sabina Fermby SFE002	82109 Utbildningsbidrag V	KONTRA	100 000	
Enheten för nämndadministration	Sabina Fermby SFE002	82110 Utbildningsbidrag MP	KONTRA	100 000	
Enheten för nämndadministration	Sabina Fermby SFE002	82111 Utbildningsbidrag SD	KONTRA	100 000	
Enheten för nämndadministration	Sabina Fermby SFE002	86002 Förtroendevalda revisorer	KONTRA	100 000	
Enheten för planering och administration	Niklas Tiedermann NTI002	Samtliga ansvarsheter	KONTRA/BESLUT	10 000 000	
Patientnämndens kansli	Anita Söderlind AOH006	86501 Patientnämnden	KONTRA/BESLUT	100 000	
Patientnämndens kansli	Anita Söderlind AOH006	86502 Patientnämndens kansli	KONTRA/BESLUT	100 000	
Patientnämndens kansli	Anita Söderlind AOH006	86503 Stödpersoners verksamhet	KONTRA/BESLUT	100 000	
Patientnämndens kansli	Björn Rundqvist RBJ002	86501 Patientnämnden	KONTRA/BESLUT	100 000	
Patientnämndens kansli	Björn Rundqvist RBJ002	86502 Patientnämndens kansli	KONTRA/BESLUT	100 000	

Org tillhörighet	Namn	AE	Regelverk	Maxbelopp	Kommentar
Patientnämndens kansli	Björn Rundqvist RBJ002	86503 Stödpersonverksamhet	KONTRA/BESLUT	300 000	
Patientnämndens kansli	Helena Lenke Thalberg HTH013	86501 Patientnämnden	KONTRA/BESLUT	100 000	
Patientnämndens kansli	Helena Lenke Thalberg HTH013	86502 Patientnämndens kansli	KONTRA/BESLUT	100 000	
Patientnämndens kansli	Helena Lenke Thalberg HTH013	86503 Stödpersonverksamhet	KONTRA/BESLUT	100 000	
Patientnämndens kansli	Kristin Zetterström KZE003	86501 Patientnämnden	KONTRA/BESLUT	100 000	
Patientnämndens kansli	Kristin Zetterström KZE003	86502 Patientnämndens kansli	KONTRA/BESLUT	100 000	
Patientnämndens kansli	Kristin Zetterström KZE003	86503 Stödpersonverksamhet	KONTRA/BESLUT	100 000	
Patientnämndens kansli	Marcus Philipson MPH002	86501 Patientnämnden	KONTRA/BESLUT	100 000	
Patientnämndens kansli	Marcus Philipson MPH002	86502 Patientnämndens kansli	KONTRA/BESLUT	100 000	
Patientnämndens kansli	Marcus Philipson MPH002	86503 Stödpersonverksamhet	KONTRA/BESLUT	100 000	
Patientnämndens kansli	Per-Erik Fransson PFR014	86501 Patientnämnden	KONTRA/BESLUT	100 000	
Patientnämndens kansli	Per-Erik Fransson PFR014	86502 Patientnämndens kansli	KONTRA/BESLUT	100 000	
Patientnämndens kansli	Per-Erik Fransson PFR014	86503 Stödpersonverksamhet	KONTRA/BESLUT	100 000	
Patientnämndens kansli	Sofia Wange SWA004	86501 Patientnämnden	KONTRA/BESLUT	100 000	
Patientnämndens kansli	Sofia Wange SWA004	86502 Patientnämndens kansli	KONTRA/BESLUT	100 000	
Patientnämndens kansli	Sofia Wange SWA004	86503 Stödpersonverksamhet	KONTRA/BESLUT	100 000	
Patientnämndens kansli	Åsa Morenga AMA111	86501 Patientnämnden	KONTRA/BESLUT	100 000	
Patientnämndens kansli	Åsa Morenga AMA111	86502 Patientnämndens kansli	KONTRA/BESLUT	100 000	
Patientnämndens kansli	Åsa Morenga AMA111	86503 Stödpersonverksamhet	KONTRA/BESLUT	100 000	
Regionens politiska ledning	Andreas Svahn ASV047	82104 Utbildningsbidrag S	KONTRA	300 000	
Regionens politiska ledning	Anna Gillmore AHA088	82105 Utbildningsbidrag M	KONTRA	300 000	
Regionens politiska ledning	Behcet Barsom BBA022	82108 Utbildningsbidrag KD	KONTRA	300 000	
Regionens politiska ledning	Eje Cesar ECE006	82108 Utbildningsbidrag KD	KONTRA	300 000	
Regionens politiska ledning	Elin Jensen EJE007	82111 Utbildningsbidrag SD	KONTRA	300 000	
Regionens politiska ledning	Emilia Molin EMO021	82107 Utbildningsbidrag C	KONTRA	300 000	
Regionens politiska ledning	Jihad Menhem JME008	82109 Utbildningsbidrag V	KONTRA	300 000	
Regionens politiska ledning	Jonas Håård JHA097	82104 Utbildningsbidrag S	KONTRA	300 000	
Regionens politiska ledning	Mats Gunnarsson MGU083	82110 Utbildningsbidrag MP	KONTRA	300 000	
Regionens politiska ledning	Monika Aune MAU003	82110 Utbildningsbidrag MP	KONTRA	300 000	
Regionens politiska ledning	Ola Karlsson OKA006	82105 Utbildningsbidrag M	KONTRA	300 000	T o m 31/12 2021
Regionens politiska ledning	Stefan Nilsson SNI048	82109 Utbildningsbidrag V	KONTRA	300 000	
Regionens politiska ledning	Torbjörn Ahlin TAH002	82107 Utbildningsbidrag C	KONTRA	300 000	T o m 31/12 2021
Regionens politiska ledning	Willhelm Sundman WSU003	82106 Utbildningsbidrag L	KONTRA	300 000	
Regoindirektörens stab	Rickard Simonsson	Samtliga ansvarsenheter	KONTRA/BESLUT	50 000 000	
Staben ekonomi	Birgitta Ohlsson BOH002	Samtliga ansvarsenheter	KONTRA/BESLUT	5 000 000	
Staben ekonomi	Caroline Klefbom CHA063	Samtliga ansvarsenheter	KONTRA	1 000 000	

Org tillhörighet	Namn	AE	Regelverk	Maxbelopp	Kommentar
Staben ekonomi	Inger Andersson IAN024	Samtliga ansvarsenheter	BESLUT	50 000 000	
Staben ekonomi	Lennart Frommegård LFR020	Samtliga ansvarsenheter	KONTRA/BESLUT	50 000 000	
Staben ekonomi	Linda Persson LPE080	Samtliga ansvarsenheter	KONTRA/BESLUT	5 000 000	
Staben ekonomi	Maja Ekholm AFA030	Samtliga ansvarsenheter	KONTRA/BESLUT	50 000 000	
Staben ekonomi	Maria Persson MPE086 (EKO)	Samtliga ansvarsenheter	KONTRA/BESLUT	50 000 000	
Staben ekonomi	Richard Säfström RSA012	Samtliga ansvarsenheter	KONTRA/BESLUT	50 000 000	

ATTESTRÄTTER 2021-01-01

Nedanstående personer vid Regionservice, Avdelningen för leverantörsfakturor, har rätt att attestera för förvaltning 170, Regionkansliet

Namn	Anv Id	Attest av makuleringar*	Kontrollattest vid differens/extra rad Marknadplats	Kontrollattest och bokföringsorder vertyp EBMFK Kassa/Bank (bokföring plusgiro och moms samt skattekonto)	Kontrollattest och beslutsattest balansAE (källa LR och EB)	Kontrollattest fakturor som avser privata vårdgivare (upp till 10 000 000)
Boija Marika	MBO054	x		x	x	
Eriksson, Anna	AER163	x	x		x	
Finnberg Marita	MF1003	x		x	x	x
Heiwall Jennie	JHE067	x		x	x	
Johansson, Petra	PJO033	x	x		x	
Kulin Thomas	TKU007	x		x	x	
Larsson Susanne	SLA024	x	x		x	
Lé DR	DLE010	x		x	x	
Lorenz Jenny	JLO035	x		x	x	
Nilsson Helen	HNI004	x	x		x	
Polak Joanna	JJA035	x		x	x	Slutar 20 augusti
Rydbjer Frida	FRY003	x	x		x	
Sadikovic Saara	SRA025	x	x		x	Slutar 13 augusti
Skovlund Eva-Lena	ESK002	x		x	x	
Stöltenhelm Charlotta	CST037	x	x		x	x
Sundfjäll Sara	SSU030	x		x	x	
Wedberg Anna	AJA048	x		x	x	
Avdelningschef						
Vestin Annie	AVE015	x	x	x	x	x
AUS-stab						
Almgren Camilla	CAL027	x	x	x	x	x

* Avser makuleringar av leverantörsfaktura och ska föregås av anteckning på faktura/bifogat underlag som styrker makuleringen.

Namn	Anv Id	Attest av makuleringar*	Kontrollattest vid differens/extra rad Marknadsplats	Kontrollattest och beslutsattest bokföringsorder vertyp EBMFK Kassa/Bank (bokföring plusgiro och moms samt skattekonto)	Kontrollattest och beslutsattest balansAE (källa LR och EB)	Kontrollattest fakturor som avser privata vårdgivare (upp till 10 000 000)
------	--------	-------------------------	--	---	---	--

Beslut av förvaltningschef:

Rickard Simonsson

Regiondirektör

ATTESTRÄTTER 2022-01-01

Nedanstående personer vid Regionservice, Avdelningen för leverantörsfakturor, har rätt att attestera för regionstyrelsens verksamheter

Namn	Anv Id	Attest av makuleringar*	Kontrollattest vid differens/extra rad Marknadspplats	Kontrollattest och beslutsattest bokföringsorder vertyp EBMFK Kassa/Bank (bokföring plusgiro och moms samt skattekonto)	Kontrollattest och beslutsattest balansAE (källa LR och EB)	Kontrollattest fakturor som avser privata vårdgivare (upp till 10 000 000)
Boija Marika	MBO054	x		x	x	
Boman, Lena	LBO041	x			x	x
Eriksson, Anna	AER163	x	x		x	
Eriksson, Mårten	MER161	x	x		x	
Finnberg Marita	MFI003	x		x	x	x
Heiwall Jennie	JHE067	x		x	x	
Johansson, Petra	PJO033	x	x		x	
Kulin Thomas	TKU007	x		x	x	
Kvelland, Anna-Lena	AKV012	x		x	x	
Larsson Susanne	SLA024	x	x		x	
Lê Da	DLE010	x		x	x	
Lorenz Jenny	JLO035	x		x	x	
Nilsson Helen	HNI004	x	x	x	x	
Mithander, Linda	LMI013	x		x	x	
Persson, Lina	LPE105	x			x	
Skovlund Eva-Lena	ESK002	x		x	x	
Sundfjäll Sara	SSU030	x		x	x	
Wedberg Anna	AJA048	x		x	x	
Avdelningschef						
Vestin Annie	AVE015	x	x	x	x	x
AUS-stab						
Almgren Camilla	CAL027	x	x	x	x	x

börjar anställning 22/1 2022

* Avser makuleringar av leverantörsfaktura och ska föregås av anteckning på faktura/bifogat underlag som styrker makuleringen.

Namn	Anv Id	Attest av makuleringar*	Kontrollattest vid differens/extra rad Marknadsplats	Kontrollattest och beslutsattest bokföringsorder vertyp EBMFK Kassa/Bank (bokföring plusgiro och moms samt skattekonto)	Kontrollattest och beslutsattest balansAE (källa LR och EB)	Kontrollattest fakturor som avser privata vårdgivare (upp till 10 000 000)
------	--------	-------------------------	--	---	---	--

Beslut av förvaltningschef:

ATTESTRÄTTER 2021-01-01

Nedanstående personer vid Regionservice, Avdelningen för kundfaktura, har rätt att attestera för förvaltning 170 Regionstyrelsens och regionfullmäktiges egen verksamhet

Namn	Anv Id	Attest av krediteringar* <5000	Kontrollattest köpt värd	Belopp kontrollattest köpt värd	Rätt att attestera mellan balanskonton i MEA (KR/P/G)	Kontrollattest och beslutsattest bokföringsorder vertyp EBMTK Kassa/Bank (bokföring plusgiro)	Rätt att attestera utanordningar avseende felaktiga inbetalningar	Rätt att attestera felaktigt registrerade poster i RD utifrån ett av förvaltningen attesterat underlag
Abdurakhmanov Shamil	SAB037	x		100 000 kr	x	x	x	Till 27 juni 2021
Albertsson Linda	LTI005	x	x		x	x	x	Lia praktik under våren, anställd från 14 juni 2021
Alp Musa	MAL064	x			x	x	x	
Begic Sabina	SBE076	x	x	100 000 kr	x	x	x	Föräldraledig del av året
Embrant Linda	LEM003	x	x	100 000 kr	x			Från 17 maj 2021
Gyllin Viktor	VGY002	x	x	100 000 kr	x			
Hadjar Wester Madeleine	MWE067	x			x			
Hermansson Ulrika	UHE006	x			x			
Johansson Gunilla	GJO030	x	x	100 000 kr	x			
Johansson Johannes	JJO101	x			x			
Johansson Linda	LJO109	x	x	100 000 kr	x			
Jäderqvist Annelie	AAN045	x	x	100 000 kr	x			
Knutsson Ingvar	IKN002	x	x	100 000 kr	x			Pension avslut 30 april 2021
Larsson Hanna	HLA032	x	x	100 000 kr	x			Föräldraledig del av året
Lilja Abette	AOI001	x	x	100 000 kr	x			
Ljungdahl Åsa	ALJ011	x	x	100 000 kr	x			
Olsson Penny	JOL048	x	x	100 000 kr	x			Från 1 maj 2021
Strand Tina	TST027	x	x	100 000 kr	x			
Sörbye David	DSC008	x			x			Från februari tom augusti
Tapper Elvira	YTA006	x			x			Föräldraledig del av året
Eklund Eva	EEK005	x			x			Pensions avslut 30 april 2021 + timmar i sommeren
Lindberg Erika	ELI088	x	x	100 000 kr	x			Timmanställd under våren
Avdelningschef								
Wirsén Björklund Malin	MBJ053	x			x			
AUS-stab								
Almgren Camilla	CAL027	x			x			

* Avser krediteringar av kundfaktura. Ska föregås av en blankett och ska i första hand attesteras av verksamhet.

Vi har kvar kundreskontran för fakturor 2020 och tidigare

Bestäm av förvaltningschef:

Namnförtydligande:
Rickard Simonsson
 Regiondirektör

ATTESTRÄTTER 2022-01-01

Nedanstående personer vid Regionservice, Avdelningen för kundfaktura, har rätt att attestera för förvaltning **170 Regionstyrelsens och regionfullmäktiges egen verksamhet**

Namn	Anv Id	Attest av krediteringar* <5000	Kontrollattest köpt vård	Belopp kontrollattest köpt vård.	Rätt att attestera mellan balanskonton i MEA (KR/PG)	Kontrollattest och beslutsattest bokföringsorder vertyp EBMFK Kassa/Bank (bokföring plusgiro)	Rätt att attestera utanordningar avseende felaktiga inbetalningar	Rätt att attestera felaktigt registrerade poster i RD utifrån ett av förvaltningen attesterat underlag
Albertsson Linda	LTI005	x	x	kr100 000	x	x	x	x
Alp Musa	MAL064	x			x	x	x	x
Begic Sabina	SBE076	x	x	kr100 000	x	x	x	x
Embrant Linda	LEM003	x	x	kr100 000	x			x
Gyllin Viktor	VGY002	x	x	kr100 000	x	x	x	x
Hadjar Wester Madeleine	MWE067	x			x	x	x	x
Hermansson Ulrika	UHE006	x			x	x	x	x
Johansson Gunilla	GJO030	x	x	kr100 000	x	x	x	x
Johansson Johannes	JJO101	x			x	x	x	x
Johansson Linda	LJO109	x	x	kr100 000	x	x	x	x
Jäderqvist Annelie	AAN045	x	x	kr100 000	x			x
Larsson Hanna	HLA032	x	x	kr100 000	x	x	x	x
Lilja Anette	AOI001	x	x	kr100 000	x			x
Olsson Jenny	JOL048	x	x	kr100 000	x			x
Strand Tina	TST027	x	x		x	x	x	x
Tapper Elvira	YTA006	x			x	x	x	x
Mikale Åman	MAM011	X	X	kr100 000	x	x	x	x
Avdelningschef								
Wirsén Björklund Malin	MBJ053	x			x		x	x
AUS-stab								
Almgren Camilla	CAL027	x			x		x	x

* Avser krediteringar av kundfaktura. Ska föregås av en blankett och ska i första hand attesteras av verksamhet.

Vi har kvar kundreskontran för fakturor 2020 och tidigare

Beslut av förvaltningschef:

Namnförtydligande:

t

Föräldraledg t o m 31 augusti 2022

23

Redovisning av besvarade medborgarförslag

§ 75 Svar på medborgarförslag om sjukresor

Diarienummer: 20RS3564

Sammanfattning

Förslagslämnaren föreslår att sjukresa med serviceresefordon ska vara kostnadsfri så som vid sjukresa med allmänna kommunikationer (då det finns möjlighet att åka gratis på vårdkallelsen).

I regelverket för Region Örebro läns sjukresor är utgångspunkten att sjukresor med allmänna kommunikationer ska vara kostnadsfri för patienten vid uppvisade av kallelse. Sjukresor som patienten utför med egen bil eller serviceresefordon är färd sätt vilka innebär fördrade kostnader för regionen, jämfört med de sjukresor som utförs med allmänna kommunikationer. Därför drar Region Örebro län alltid en frikortgrundande egenavgift för de sjukresor som utförs med bil eller serviceresefordon.

Förvaltningen föreslår således att medborgarförslaget inte ska tillgodoses.

Beslutsunderlag

- FöredragningsPM samhällsbyggnadsnämnden 2021-10-07 - medborgarförslag om sjukresor
- Svar på medborgarförslag- Spara på gratis sjukresor på buss
- Borttagen på grund av personuppgifter.

Beslut

Samhällsbyggnadsnämnden beslutar

att anse medborgarförslaget som besvarat samt

att inte ändra i Bestämmelser och tillämpningsanvisningarna för Region Örebro läns sjukresor och transporter.

Skickas till

Förslagslämnaren

Paragrafen är justerad

24

Besvarande av motion från
Jihad Menhem (V) om att
ge alla barn i Örebro län
tillgång till avgiftsfritt TBE-
vaccin

20RS8413

Tjänsteställe, handläggare
Ärende- och utredningsenheten Hälso- och
sjukvårdsförvaltning, Gabriel Stenström

Sammanträdesdatum
2021-12-07

FöredragningsPM
Dnr: 20RS8413

Organ
Regionfullmäktige

Besvarande av motion från Jihad Menhem (V) om att ge alla barn i Örebro län tillgång till avgiftsfritt TBE-vaccin

Förslag till beslut

Regionfullmäktige beslutar

att anse motionen besvarad.

Sammanfattning

I en motion föreslår Jihad Menhem (V) att Region Örebro län inför avgiftsfritt TBE-vaccin för barn och unga upp till 19 år.

I förslaget till svar skriver hälso- och sjukvårdsnämnden att avgiften för TBE-vaccin till barn är subventionerad i Region Örebro län och bland de lägsta i landet. I förslaget framgår också att det kan finnas skäl att öka subventionen för att kunna sänka patientavgiften om sjukdomen blir vanligare i Örebro län än den är idag. Innan en förändring görs behöver dock en analys göras kring vilken åldersgrupp som det finns störst behov av att ändra avgiften för, enligt förslaget till svar.

Beredning

Beredning för närsjukvård har vid sammanträdet den 20 oktober 2021 behandlat ärendet.

Beredning för närsjukvård föreslår hälso- och sjukvårdsnämnden föreslå regionstyrelsen föreslå regionfullmäktige beslutat att motionen ska anses besvarad.

Beredning för somatisk specialistvård och högspecialiserad vård har vid sammanträdet den 21 oktober 2021 behandlat ärendet.

Beredning för somatisk specialistvård och högspecialiserad vård föreslår hälso- och sjukvårdsnämnden föreslå regionstyrelsen föreslå regionfullmäktige beslutat att motionen ska anses besvarad.

Tjänsteställe, handläggare
Ärende- och utredningsenheten Hälsa- och
sjukvårdsförvaltning, Gabriel Stenström

Sammanträdesdatum
2021-12-07

FöredragningsPM
Dnr: 20RS8413

Hälsa- och sjukvårdsnämnden har vid sammanträdet den 28 oktober 2021 behandlat ärendet.

Hälsa- och sjukvårdsnämnden föreslår regionstyrelsen föreslå regionfullmäktige beslutat att motionen ska anses besvarad.

Yrkanden

Monika Aune (MP) yrkar bifall till motionen.

Propositionsordning

Ordföranden ställer de två förslaget mot varandra och finner att nämnden beslutar enligt förvaltningens förslag.

Regionstyrelsen har vid sammanträdet den 23 november 2021 behandlat ärendet.

Regionstyrelsen föreslår regionfullmäktige beslutat att motionen ska anses besvarad.

Yrkanden

Jihad Menhem (V) och Monika Aune (MP) yrkar bifall till motionen.

Propositionsordning

Ordföranden ställer de båda förslagen mot varandra och finner att styrelsen beslutar enligt förvaltningens förslag.

Reservationer

Jihad Menhem (V) och Monika Aune (MP) reserverar sig mot styrelsens beslut till förmån för motionen.

Konsekvenser för miljö-, barn- och jämställdhetsperspektiven

Beslutet har inga konsekvenser ur de aktuella perspektiven jämfört med idag.

Ekonomiska konsekvenser

Beslutet har inga ekonomiska konsekvenser.

Beslutsunderlag

FöredragningsPM regionfullmäktige 2021-12-07

Svar på motionen

Motionen

Tjänsteställe, handläggare
Ärende- och utredningsenheten Hälso- och
sjukvårdsförvaltning, Gabriel Stenström

Sammanträdesdatum
2021-12-07

FöredragningsPM
Dnr: 20RS8413

Skickas till:

(Ange vem/vilka beslutet ska skickas till)

Sammanträdesdatum Beteckning
2021-10-28 Dnr: 20RS8413

Jihad Menhem (V)

Svar på motion om att ge alla barn i Örebro län tillgång till avgiftsfritt TBE-vaccin

Till Region Örebro län har kommit en motion från Jihad Menhem (V) om att ge alla barn i Örebro län tillgång till avgiftsfritt TBE-vaccin. Hälso- och sjukvårdsnämnden vill med anledning av förslaget lämna följande svar:

TBE, eller fästingburen hjärninflammation, är en virussjukdom som kan spridas till människa genom bitt av fästingen. Sjukdomsbilden varierar. Några får milda symtom eller hjärninflammation med symtom som går tillbaka. Ungefär en tredjedel får dock långdragna eller bestående besvär. Dödsfall förekommer, även om det är ovanligt.

Generellt får barn i förskoleåldern som smittas lindrigare symtom. Även barn kan dock få kvarstående besvär.

Det saknas effektiv behandling mot infektionen. Vaccination ger ett bra skydd mot TBE men måste upprepas för fortsatt skydd.

Under 2020 rapporterades 268 TBE-fall i Sverige. Det var en kraftig minskning jämfört med 2019 då 359 fall rapporterades.

I Region Örebro län har dock antalet fall ökat de senaste åren. Sedan 2015 rekommenderas därför den som vistas i skog och mark i länet att vaccineras sig mot TBE. Alla länets vårdcentraler är skyldiga att erbjuda vaccin till den som efterfrågar det. Under 2020 diagnosticerades 20 fall i länet. Av dem var 16 stycken misstänkt smittade i vårt län.

Vaccin mot TBE ger generellt ett bra skydd mot sjukdom hos barn. Grundvaccination till barn består av tre doser som ges under ett och samma år. TBE-vaccin kan ges från barnet fyllt ett år men barn under fem år blir mycket sällan sjuka av TBE. För de flesta kan därför vaccineringen vänta åtminstone till barnet fyllt tre år, för att vaccinet

ska ha en bättre effekt.

Hälsoekonomiska beräkningar av allmän avgiftsfri TBE-vaccination har genomförts av Region Stockholm och Region Värmland. Även om beräkningar från andra län inte enkelt går att överföra till Region Örebro, har ingen av dessa nämnda analyser visat att införande av allmän och avgiftsfri vaccination mot TBE är en kostnadseffektiv strategi.

Avgiften för att vaccinera sig mot TBE är subventionerad i Region Örebro län. För barn är kostnaden 250 kronor per dos. Det är bland de lägsta avgifterna i landet och nästan 100 kronor lägre än vad avgiften skulle ha varit om den hade beräknats på samma sätt som för de flesta andra vaccinationsavgifter.

I alla landets regioner utom en (Region Sörmland) får barn betala avgift för TBE-vaccin. Beslut har tagits om att det även ska bli kostnadsfritt för barn i Region Uppsala. I båda dessa regioner är TBE vanligare än det för närvarande är inom Örebro län.

Region Örebro län följer noga utvecklingen av TBE i länet. Om sjukdomen skulle bli vanligare här än den är i dag, så kan det finnas skäl att öka subventionen för att kunna sänka patientavgiften. Innan en förändring görs behöver dock en analys göras kring vilken åldersgrupp som det finns störst behov av att ändra avgiften för.

Hälso- och sjukvårdsnämnden föreslår regionstyrelsen föreslår regionfullmäktige besluta

att motionen ska anses besvarad.

För Region Örebro län

Karin Sundin (S)
Ordförande i Hälso- och sjukvårdsnämnden

Jonas Claesson
Hälso- och sjukvårdsdirektör

Vänsterpartiet

Ankom
Regionkansliet

2020 -08- 18

20RS8413-1

2020-08-18

Motion till regionfullmäktige – Region Örebro län

Ge alla barn i Örebro län tillgång till avgiftsfritt TBE-vaccin

TBE är en mycket allvarlig virussjukdom som kan påverka det centrala nervsystemet, om det sprids till hjärnan eller hjärnhinnorna. Upp till en tredjedel av dem som drabbas får en inflammation i hjärnan eller hjärnhinnorna med allvarliga men och smärta som varar under lång tid, kanske hela livet.

Många föräldrar har tyvärr inte kunskap om eventuella följder av fästingbett eller har inte råd att bekosta vaccinet. Barn kan inte betala för sig själva. I familjer med två-tre barn eller där inkomsten är låg kan det vara svårt att betala för till exempel det första årets tre sprutor.

Vården ska vara jämlik och i region Örebro län ska det inte vara en klassfråga att kunna skydda sitt barn mot sjukdomar. Därför anser Vänsterpartiet det vara extra viktigt att skydda barnen som ofta leker och vistas i miljöer med mycket vegetation.

Det är politikernas skyldighet att göra allt vi kan för att skydda barn och unga från att drabbas och riskera att få men för livet. Att satsa och lägga mer fokus på att förebygga svåra sjukdomar är bättre än att bota symptomen i efterhand.

Med anledning av detta föreslår jag att regionfullmäktige beslutar:

att Region Örebro län inför avgiftsfritt TBE-vaccin för barn och unga upp till 19 år.

För Vänsterpartiet i Region Örebro län

Jihad Menhem

25

Besvarande av motion från
Anneli Mylly (V) om att
resurser behöver stärkas
inom barn- och
ungdomspsykiatri och
första linjen
20RS9189

Tjänsteställe, handläggare
Ärende- och utredningsenheten Hälso- och
sjukvårdsförvaltningen, Gabriel Stenström

Sammanträdesdatum
2021-12-07

FöredragningsPM
Dnr: 20RS9189

Organ
Regionfullmäktige

Besvarande av motion från Anneli Mylly (V) om att resurser behöver stärkas inom barn- och ungdomspsykiatri och första linjen

Förslag till beslut

Regionfullmäktige beslutar

att motionen ska anses besvarad.

Sammanfattning

I en motion föreslår Anneli Mylly (V) att ett mobilt team skapas inom barn- och ungdomspsykiatri (BUP) som kan ”stärka upp ute i länsdelarna när så behövs”, samt att första linjen stärks utan att resurser tas bort från barn- och ungdomspsykiatri.

I förslaget till svar skriver hälso- och sjukvårdsnämnden att alla verksamheter som är öppna för patienter att ta direkt kontakt med, tillsammans bildar ”första linjen”, oavsett om de tillhör barn- och ungdomspsykiatri eller primärvården. Regionfullmäktige har avsatt 15 extra miljoner i verksamhetsplanen inför 2021 till att förstärka ”första linjen” och starta en gemensam ingång (”En väg in”) för primärvård och barn- och ungdomspsykiatri.

Att skapa ett mobilt team för barn- och ungdomspsykiatri är en av de möjligheter som diskuteras i det pågående utvecklingsarbetet. I särskilda fall finns redan i dag möjlighet till behandling i hemmet.

Beredning

Beredning för psykiatri, habilitering och hjälpmedel behandlade ärendet den 6 maj 2021.

Tjänsteställe, handläggare
Ärende- och utredningsenheten Hälso- och
sjukvårdsförvaltningen, Gabriel Stenström

Sammanträdesdatum
2021-12-07

FöredragningsPM
Dnr: 20RS9189

Beredning för psykiatri, habilitering och hjälpmedel föreslår hälso- och sjukvårdsnämnden föreslå regionstyrelsen föreslå regionfullmäktige besluta att motionen ska anses besvarad.

Beredning för närsjukvård behandlade ärendet den 25 maj 2021.

Beredning för närsjukvård föreslår hälso- och sjukvårdsnämnden föreslå regionstyrelsen föreslå regionfullmäktige att motionen ska anses besvarad.

Hälso- och sjukvårdsnämnden behandlade ärendet den 10 juni 2021.

Hälso- och sjukvårdsnämnden föreslår regionstyrelsen föreslå regionfullmäktige att motionen ska anses besvarad.

Yrkanden

Maria Odheim Nielsen (V) yrkar bifall till motionen.

Karin Sundin (S), Carina Dahl (S), Charlotte Edberger (C) och Behcet Barsom (KD) yrkar bifall till förvaltningens förslag.

Upplysning

Monika Aune (MP) anmäler att hon inte deltar i beslutet.

Propositionsordning

Ordföranden ställer de två förslagen mot varandra och finner att nämnden beslutar enligt förvaltningens förslag.

Reservationer

Maria Odheim Nielsen (V) reserverar sig mot nämndens beslut till förmån för motionen.

Regionstyrelsen behandlade ärendet den 31 augusti 2021.

Regionstyrelsen föreslår regionfullmäktige besluta att motionen ska anses besvarad.

Yrkanden

Jihad Menhem (V) och Mats Gunnarsson (MP) yrkar bifall till motionen.

Propositionsordning

Ordföranden ställer de båda förslagen mot varandra och finner att styrelsen beslutar enligt förvaltningens förslag.

Tjänsteställe, handläggare
Ärende- och utredningsenheten Hälso- och
sjukvårdsförvaltningen, Gabriel Stenström

Sammanträdesdatum
2021-12-07

FöredragningsPM
Dnr: 20RS9189

Reservationer

Jihad Menhem (V) och Mats Gunnarsson (MP) reserverar sig mot styrelsens beslut till förmån för motionen.

Konsekvenser för miljö-, barn- och jämställdhetsperspektiven

Beslutet i sig väns inte få några konsekvenser ur de aktuella perspektiven, men den verksamhetsutveckling som beskrivs i förslaget till svar väntas vara positiv för barns möjligheter att få vård och stöd vid psykisk ohälsa.

Ekonomiska konsekvenser

Beslutet väntas inte få några ekonomiska konsekvenser.

Beslutsunderlag

FöredragningsPM regionfullmäktige 2021-10-05
Svar på motionen
Motionen

Skickas till:

(Ange vem/vilka beslutet ska skickas till)

Sammanträdesdatum Beteckning
2021-06-10 Dnr: 20RS9189

Anneli Mylly (V)

Svar på motion om att resurser behöver stärkas inom BUP och första linjen

Till Region Örebro län har kommit en motion där Vänsterpartiet föreslår att ett mobilt team skapas inom barn- och ungdomspsykiatri (BUP) som kan ”stärka upp ute i länsdelarna när så behövs”, samt att första linjen stärks utan att resurser tas bort från barn- och ungdomspsykiatri. Hälso- och sjukvårdsnämnden vill med anledning av motionen lämna följande svar:

Det finns många olika verksamheter inom Region Örebro län som arbetar för att motverka psykisk ohälsa bland barn och unga. De flesta av dem finns inom barn- och ungdomspsykiatri och primärvården. I motionen beskrivs en del av de verksamheter som finns inom primärvården. Synsättet inom Region Örebro län är att alla verksamheter som är öppna för patienter att ta direkt kontakt med, tillsammans bildar ”första linjen”, oavsett om de tillhör barn- och ungdomspsykiatri eller primärvården.

Hälso- och sjukvårdsnämnden delar motionärens uppfattning om att resurserna för att hjälpa barn och unga med psykisk ohälsa totalt sett behöver stärkas. Bedömningen delas även av regionfullmäktige som därför avsatte 15 extra miljoner i verksamhetsplanen inför 2021 till detta ändamål. Pengarna ska i första hand användas för att förstärka ”första linjen” och starta en gemensam ingång (”En väg in”) för primärvård och barn- och ungdomspsykiatri, alltså till hela ”första linjen”.

Det är viktigt att vården är jämlik i hela länet. Genom ett förstärka första linjen kommer hjälp mot psykisk ohälsa att kunna erbjudas på fler platser än idag. Tilläggas kan att både primärvården och barn- och ungdomspsykiatri i allt större grad erbjuder digitala besök. Detta bidrar till att jämlikheten ökar i ett geografiskt perspektiv, men kan aldrig ensamt bli hela lösningen.

Att skapa ett mobilt team för barn- och ungdomspsykiatri är en av de möjligheter som diskuteras i det pågående utvecklingsarbetet. I särskilda fall finns redan i dag

möjlighet till behandling i hemmet.

Hälso- och sjukvårdsnämnden föreslår sammanfattningsvis att regionstyrelsen föreslår att regionfullmäktige beslutar att motionen därmed ska anses vara besvarad.

För Region Örebro län

Motion till regionfullmäktige - Region Örebro län

Resurser behöver stärkas inom BUP och första linjen

BUP genomgick en stor förändring runt 2010 där man centraliserade verksamheten men uppdraget delades också upp till första linjen samt specialiserad vård. Efter en tid förändrades organisationen genom att bryta ut första linjen till att vara fristående. Organisationen av den nya första linjen tog tid men efter några år var den på plats. Den nya uppdelningen blev enligt följande:

0-6 år barnhälsovård (inklusive psykologer)

6-14 år samtalsmottagning primärvård (vårdcentralernas psykosociala resurs för målgruppen)

13-25 år ungdomsmottagningen

Resurserna till denna del är alldeles för liten då det i nuläget finns endast 6 kuratorer i tjänst för åldern 6-14 år i hela regionen. Socialtjänst, skola, elevhälsa och region behöver samverka bättre. Genom att förbättra samarbetet kan vi nå de barn som väntar på tid till BUP snabbare. Vissa barn som man når tidigt skulle även inte behöva komma till BUP. Snabbare hjälp sparar mycket lidande för de unga som mår dåligt.

Om man istället inrättade ett mobilt team från BUP så kan de stärka upp i länsdelarna för att fånga upp fler barn och unga. Det finns t.ex. resurssvaga familjer som inte klarar av att ta sig till Örebro av olika anledningar.

I dagsläget finns de allra mesta resurserna inom BUP och ytterst lite i första linjen. Resurserna kommer räcka längre om vi samarbetar bättre och samlar alla aktörer kring barnet.

Därför föreslår Vänsterpartiet regionfullmäktige besluta:

- att skapa ett mobilt team från BUP som kan stärka upp ute i länsdelarna när så behövs
- att stärka första linjen utan att ta bort resurser från BUP

För Vänsterpartiet i Region Örebro län

Anneli Mylly, ledamot i hälso- och sjukvårdsnämnden/regionfullmäktige

Vänsterpartiet Region Örebro län

26

Besvarande av motion från
Willhelm Sundman (L) om
upprättande av
samarbetsavtal med
Sveriges
Lantbruksuniversitet, SLU
genom forskningsstationen
Grimsö
20RS10406

Tjänsteställe, handläggare
Näringslivsutveckling, Mikael Jorstig

Sammanträdesdatum
2021-12-07

FöredragningsPM
Dnr: 20RS10406

Organ
Regionfullmäktige

Besvarande av motion från Willhelm Sundman (L) om upprättande av samarbetsavtal med Sveriges Lantbruksuniversitet, SLU genom forskningsstationen Grimsö

Förslag till beslut

Regionfullmäktige beslutar

att motionen avslås.

Sammanfattning

Willhelm Sundman (L) föreslår i sin motion att ett samverkansavtal upprättas med Sveriges Lantbruksuniversitet, SLU genom forskningsstationen Grimsö.

Verksamheten vid SLU Grimsö (förvaltning av vilda djur och fåglar samt människors attityder till rovdjur) adresserar uteslutande frågor som bedöms ligga utanför Region Örebro läns regionala utvecklingsansvar. Det bör dock noteras att det idag finns samarbeten med SLU genom olika projektinitiativ i den administrativa ytan Östra Mellansverige (NUTS-II SE12) inom vilken Uppsala län ingår. Samverkan söks även med SLU i frågor kopplade till genomförandet av den regionala handlingsplan för Örebro läns livsmedelskedja som finns upprättad för att förverkliga den nationella Livsmedelsstrategin.

Ur ett regionalt innovationspolitiskt perspektiv ligger idag prioriteringen på att utveckla långsiktiga strategiska satsningar utifrån två starka kunskapsdomäner vid Örebro universitet. Forskningsinriktningen vid Grimsö är inte av den karaktären att den bedöms inrymmas i detta sammanhang.

Bedömningen från berört sakområde är att det inte finns skäl att motivera ett upprättande av ett specifikt samarbetsavtal med Sveriges Lantbruksuniversitet (SLU).

Tjänsteställe, handläggare
Näringslivsutveckling, Mikael Jorstig

Sammanträdesdatum
2021-12-07

FöredragningsPM
Dnr: 20RS10406

Beredning

Regional tillväxtnämnd har behandlat ärendet vid sammanträdet den 11 november 2021.

Regional tillväxtnämnd föreslår regionstyrelsen föreslår regionfullmäktige besluta att motionen ska avslås.

Regionstyrelsen har behandlat ärendet vid sammanträdet den 23 november 2021.

Regionstyrelsen föreslår regionfullmäktige besluta att motionen ska avslås

Yrkanden

Willhelm Sundman (L) bifall motionen.

Propositionsordning

Ordföranden ställer de båda förslagen mot varandra och finner att styrelsen beslutar enligt förvaltningens förslag.

Reservationer

Willhelm Sundman (L) reserverar sig mot styrelsens beslut till förmån för motionen.

Bedömning

Se redovisat förslag till svar på motionen.

Konsekvenser för miljö-, barn- och jämställdhetsperspektiven

Beslutet bedöms inte få några konsekvenser för miljö-, barn- och jämställdhetsperspektiven.

Ekonomiska konsekvenser

Beslutet bedöms inte få några ekonomiska konsekvenser.

Beslutsunderlag

FöredragningsPM till regionfullmäktige den 7 december 2021.

Förslag till svar på motionen.

Motionen.

Datum 2021-12-07 Beteckning Dnr: 20RS10406

Svar på motion från Willhelm Sundman (L) om upprättande av samarbetsavtal med Statens Lantbruksuniversitet, SLU Grimsö

Willhelm Sundman (L) föreslår i sin motion att ett samverkansavtal upprättas med Sveriges Lantbruksuniversitet, SLU genom forskningsstationen Grimsö.

Inledning

Det bör inledningsvis noteras att det idag finns samarbeten med SLU genom olika projektinitiativ i den administrativa ytan Östra Mellansverige (NUTS-II SE12) där Uppsala ingår. Vidare samverkar SLU och Region Örebro län som två av flera partners i upprättandet av centrumbildningen *Plant-based proteins for health and well-being (PAN Sweden)*. Samverkan söks även med SLU i frågor kopplade till genomförandet av den regionala handlingsplan för Örebro läns livsmedelskedja som finns upprättad för att förverkliga den nationella Livsmedelsstrategin.

Vilt och rovdjursfrågor

I motionen lyfts särskilt den forskning som bedrivs vid Grimsö runt attityder till vilt och problematiken i relationen mellan människor och rovdjur. Det är ett område som även omnämns i den av Region Örebro län och Länsstyrelsen gemensamt framtagna handlingsplanen för Örebro läns livsmedelskedja. Frågan regleras utifrån jaktlagstiftningen och det är Länsstyrelsen som har ansvar för viltförvaltningen varvid Region Örebro län bedöms ha ringa rådighet i frågan.

Cirkulär ekonomi och hållbarhet

När det gäller frågor rörande behov av kunskapsutveckling avseende hållbarhet och cirkulär ekonomi bör det i sammanhanget betonas att Region Örebro län finansierar Centre for Sustainable Business (CSB) vid Örebro universitet. Detta görs utifrån övergripande hållbarhetsperspektiv som

Postadress
Region Örebro län
Regionkansliet
Box 1613, 701 16 Örebro
E-post: regionen@regionorebrolan.se

Besöksadress
Eklundavägen 2, Örebro
Tel: 019-602 10 00
Organisationsnummer: 232100-0164

förväntas ge ett genomsyrandeperspektiv i både affärs- och teknikutvecklingen framåt och bidra till breda samhällsutmaningar.

Samlad bedömning från sakområde Näringsliv

Verksamheten vid SLU Grimsö (förvaltning av vilda djur och fåglar samt människors attityder till rovdjur) behandlar uteslutande frågor som bedöms ligga utanför Region Örebro läns regionala utvecklingsansvar.

Ur ett regionalt innovationspolitiskt perspektiv ligger idag prioriteringen på att utveckla långsiktiga strategiska satsningar utifrån två starka kunskapsdomäner vid Örebro universitet. Arbetet bottnar i Örebroregionens Innovationsstrategi för Smart Specialisering, där resurser i det platsbaserade innovationssystemet utvecklas i samverkan med bidrag från akademi, civilsamhälle, näringsliv, offentlig sektor. Forskningsinriktningen vid Grimsö är inte av den karaktären att den bedöms inrymmas i detta sammanhang.

Av skälen som redovisas i svaret görs bedömningen att det inte finns skäl att motivera ett upprättande av ett specifikt samarbetsavtal med Sveriges Lantbruksuniversitet, SLU.

Förslag till beslut

Regionala tillväxtnämnden föreslår regionstyrelsen föreslå regionfullmäktige besluta

att motionen avslås.

För Region Örebro län

Irén Lejegren (S)
Ordförande i regional tillväxtnämnd

Petter Arneback
Regional utvecklingsdirektör

Motion

Upprätta samarbetsavtal med Sveriges lantbruksuniversitet

Som region ska vi samarbeta med näringsliv, civilsamhälle och akademi. Men när vi pratar om akademien i regionen menar vi ofta Örebro universitet. Vad som lätt glöms bort är att det inte är det enda universitet som har en geografisk lokalisering inom vårt län.

I Lindesbergs kommun ligger forskningsstationen Grimsö, vilket är en del av Sveriges lantbruksuniversitet (SLU). På Grimsö bedrivs forskning inom ekologi och människors attityder till rovdjur. Särskilt om hur man minskar konflikter mellan människor och vilt, ett problem som är ständigt återkommande för våra företagare inom de gröna näringarna.

Eftersom regionen arbetar med att minska den människans påverkan på naturen, klimatet och miljön finns stor kunskap att hämta här från SLU. Ska vi röra oss mer emot en cirkulär ekonomi där hållbara och miljövänliga alternativ ses som en självklarhet behöver vi se till alla parter som kan vara bidragande i det arbetet. SLUs ekologiska institut är världsledande inom den forskning de bedriver och har studenter och forskare som kommer från världens alla delar. Därför vore det oklokt att inte formalisera samarbetet genom ett avtal och dra nytta av Grimsös potential för att stärka regionen i detta arbete.

Det är viktigt att ta i beaktande de platser runt om i länet där akademien är verksam och säkerställa att den verksamhet de bedriver på plats kan fortgå även i framtiden. Det är en styrka att Örebro län har flera kommuner i länet där akademien är verksam genom forskning och utbildning. Vi bör förvalta och vårda dessa lokaliseringar väl så att de har de förutsättningar som behövs. För att säkerställa goda relationer och bidra till den regionala utvecklingen bör ett samarbetsavtal upprättas mellan Region Örebro län och Sveriges lantbruksuniversitet genom forskningsstationen Grimsö.

Ett avtal bör syfta till att utveckla ett starkare gemensamt regionalt ledarskap och att stärka förutsättningarna för att i gemensamma frågor utveckla forskning, utbildning, innovation samt verka för en gynnsam samhällsutveckling.

DÄRFÖR FÖRESLÄR JAG ATT:

- Region Örebro län upprättar ett samarbetsavtal med Sveriges lantbruksuniversitet

För Liberalerna

Willhelm Sundman

27

Besvarande av motion från
Mats Gunnarsson (MP),
Monika Aune (MP) och
Fredrik Persson (MP) om
gratis vaccin för skydd mot
bältros för äldre

20RS12471

Tjänsteställe, handläggare
Ärende- och utredningsenheten Hälso- och
sjukvårdsförvaltningen, Gabriel Stenström

Sammanträdesdatum
2021-12-07

FöredragningsPM
Dnr: 20RS12471

Organ
Regionfullmäktige

Besvarande av motion från Mats Gunnarsson (MP), Monika Aune (MP) och Fredrik Persson (MP) om gratis vaccin för skydd mot bältros för äldre

Förslag till beslut

Regionfullmäktige beslutar

att motionen ska anses vara besvarad.

Sammanfattning

I en motion föreslår Mats Gunnarsson, Monika Aune och Fredrik Persson (samtliga MP) att Region Örebro län erbjuder personer över 60 år gratis vaccin mot bältros, samt att hälso- och sjukvårdsnämnden får i uppdrag att undersöka om det finns andra riskgrupper i yngre åldrar som också skulle ha stor nytta av en dylik vaccination kostnadsfritt.

I förslaget till svar skriver hälso- och sjukvårdsnämnden att det på nationell nivå pågår en utvärdering av det nya vaccin som under förra året introducerades. Därför görs bedömningen att ingen ändring för närvarande ska göras och att motionen ska anses vara besvarad.

Beredning

Beredning för närsjukvård behandlade ärendet vid sammanträdet den 20 oktober 2021.

Beredning för närsjukvård föreslår hälso- och sjukvårdsnämnden föreslå regionstyrelsen föreslå regionfullmäktige beslutat att motionen ska anses besvarad.

Yrkanden

Agneta Nilsdotter (MP) yrkar bifall till motionen.

Tjänsteställe, handläggare
Ärende- och utredningsenheten Hälsa- och
sjukvårdsförvaltningen, Gabriel Stenström

Sammanträdesdatum
2021-12-07

FöredragningsPM
Dnr: 20RS12471

Propositionsordning

Ordföranden ställer de båda förslagen mot varandra och finner att beredningen beslutar enligt förvaltningens förslag.

Reservationer

Agneta Nilsson (MP) reserverar sig mot beredningens beslut till förmån för motionen.

Beredning för somatisk specialistvård och högspecialiserad vård behandlade ärendet vid sammanträdet den 21 oktober 2021.

Beredning för somatisk specialistvård och högspecialiserad vård föreslår hälso- och sjukvårdsnämnden föreslå regionstyrelsen föreslå regionfullmäktige beslutat att motionen ska anses besvarad.

Hälso- och sjukvårdsnämnden behandlade ärendet vid sammanträdet den 28 oktober 2021.

Hälso- och sjukvårdsnämnden föreslår regionstyrelsen föreslå regionfullmäktige beslutat att motionen ska anses besvarad.

Yrkanden

Monika Aune (MP) yrkar bifall till motionen.

Propositionsordning

Ordföranden ställer de båda förslagen mot varandra och finner att nämnden beslutar enligt förvaltningens förslag.

Reservationer

Monika Aune (MP) reserverar sig mot nämndens beslut till förmån för motionen.

Regionstyrelsen behandlade ärendet vid sammanträdet den 23 november 2021.

Regionstyrelsen föreslår regionfullmäktige beslutat att motionen ska anses besvarad.

Yrkanden

Monika Aune (MP) och Jihad Menhem (V) bifall motionen.

Tjänsteställe, handläggare
Ärende- och utredningsenheten Hälso- och
sjukvårdsförvaltningen, Gabriel Stenström

Sammanträdesdatum
2021-12-07

FöredragningsPM
Dnr: 20RS12471

Propositionsordning

Ordföranden ställer de båda förslagen mot varandra och finner att styrelsen beslutar enligt förvaltningens förslag.

Reservationer

Monika Aune (MP) och Jihad Menhem (V) reserverar sig mot styrelsen beslut till förmån för motionen.

Konsekvenser för miljö-, barn- och jämställdhetsperspektiven

Beslutet har inga konsekvenser ur de aktuella perspektiven jämfört med idag.

Ekonomiska konsekvenser

Beslutet har inga ekonomiska konsekvenser.

Beslutsunderlag

FöredragningsPM regionfullmäktige 2021-12-07

Svaret

Motionen

Skickas till:

(Ange vem/vilka beslutet ska skickas till)

Sammanträdesdatum Beteckning
2021-10-28 Dnr: 20RS12471

Mats Gunnarsson (MP), Monika Aune (MP),
Fredrik Persson (MP)

Svar på motion om gratis vaccin för skydd mot bältros för äldre

Till Region Örebro län har kommit en motion från Mats Gunnarsson, Monika Aune och Fredrik Persson (samtliga MP) om att erbjuda personer över 60 år gratis vaccin mot bältros. Motionärerna vill också ge hälso- och sjukvårdsnämnden i uppdrag att undersöka om det finns andra riskgrupper i yngre ålder som också skulle ha stor nytta av en dylik vaccination kostnadsfritt.

Hälso- och sjukvårdsnämnden vill med anledning av motionen lämna följande svar:

Region Örebro län ser subventionerad vaccinering som ett viktigt verktyg för att kunna förhindra sjukdom och lidande samtidigt som skatteintäkter används effektivt. Ett aktuellt exempel på detta är regionfullmäktiges beslut inför 2021 att avgiftsbefria vaccinering mot pneumokocker för människor som fyllt 70 år.

Bältros är en infektionssjukdom som den kan få som tidigare haft vattkoppor. Det är vanligt att den som får bältros får ont på huden. Smärtan kan vara kvar i flera månader. Ungefär en av tio som får bältros får ont längre än tre månader, och risken för att få ont länge är högre för äldre.

Sedan lång tid finns ett vaccin mot bältros som ger ett ganska bra skydd. Under förra året introducerades ett nytt vaccin mot bältros på den svenska marknaden, som ger ett bättre skydd. Tandvårds- och läkemedelsförmånsverket arbetar nu med att göra en hälsoekonomisk värdering av vaccinet. Värderingen har beställts av rådet för nya terapier (NT-rådet) som består av experter från olika regioner.

Till dess att NT-rådet har gjort en sammanvägd bedömning av nyttan med vaccinet så rekommenderar rådet att landets regioner avvaktar med att subventionera vaccinet. Rekommendationen grundar sig på att NT-rådet vill undvika att vaccinet subventioneras på osäkra grunder och med en ojämlig hantering över landet.

Mot bakgrund av den pågående värderingen av det nya vaccinet gör hälso- och sjukvårdsnämnden bedömningen att avgiften för vaccinering mot bältros för närvarande inte ska ändras. Region Örebro län följer utvecklingen när det gäller vaccinering mot bältros och kommer att beakta resultatet av värderingen i det fortsatta vaccinationsarbetet.

Hälso- och sjukvårdsnämnden föreslår regionfullmäktige besluta

att motionen ska anses besvarad.

För Region Örebro län

Karin Sundin (S)
Ordförande i hälso- och sjukvårdsnämnden

Jonas Claesson
Hälso- och sjukvårdsdirektör

Ankom
Regionkansliet
2020 -11- 27

miljöpartiet de gröna

TILL REGIONFULLMÄKTIGE I REGION ÖREBRO

MOTION

2020-11-27

Gratis vaccin för skydd mot bältros för äldre

Idag finns det omfattande nationella vaccinationsprogram där ett bra grundskydd ges till barn som växer upp i Sverige. Under senare år har också värdet av vaccination mot olika åkommor bland äldre uppmärksammas som ett bra sätt att minska lidande men också minska belastning på vården. Att minska trycket på vården INNAN sjukdom /skador inträffar kan kosta i början men sedan spara mycket resurser.

Regionerna gör lite olika vägval och vår region har nyligen lagt till vaccination mot pneumokocker till äldre personer som ytterligare ett verktyg för att förebygga ohälsa. I andra regioner har också vaccination mot sjukdomen bältros tagits med som ett erbjudande för äldre eller personer i riskgrupper. Bältros är en sjukdom som kan vålla mycket obehag och där inga smärtstillande mediciner hjälper i svåra fall. I vår region drabbas mellan 500-1000 personer per år av bältros vilket ger mycket lidande och skapar i många fall belastning på vården.

Miljöpartiet de gröna tycker inte att möjligheten att skydda sig mot bältros skall bero på medborgares privata ekonomi. Det finns möjlighet att på eget initiativ få vaccination men den kostar då från 1400 kronor och upp över 2000 kronor. En kostnad som kan vara svår för många seniorer med låg pension.

Miljöpartiet de Gröna föreslår därför fullmäktige besluta

Att ge hälso och sjukvårdsnämnden i uppdrag att erbjuda äldre personer över 60 års ålder gratis vaccin mot bältros

Att ge hälso och sjukvårdsnämnden i uppdrag att undersöka om det finns andra riskgrupper i yngre åldrar som också skulle ha stor nytta av en dylik vaccination kostnadsfritt.

Mats Gunnarsson

Monika Aune

Fredrik Persson

28

Besvarande av motion från
Mats Gunnarsson (MP),
Monika Aune (MP) och
Fredrik Persson (MP) om
revidering av regional
utvecklingsstrategi

20RS12472

Tjänsteställe, handläggare
Regional utveckling, Susanne Rosendahl

Sammanträdesdatum
2021-12-07

FöredragningsPM
Dnr: 20RS12472

Organ
Regionfullmäktige

Besvarande av motion från Mats Gunnarsson (MP), Monika Aune (MP) och Fredrik Persson (MP) om revidering av regional utvecklingsstrategi

Förslag till beslut

Regionfullmäktige beslutar

att motionen avslås.

Sammanfattning

Mats Gunnarsson (MP), Monika Aune (MP) och Fredrik Persson (MP) föreslår, i en motion att regionfullmäktige beslutar att den regionala utvecklingsstrategin revideras så att målen om hållbar utveckling blir överordnad andra utvecklingsmål.

Det långsiktiga målet är att det regionala utvecklingsarbetet ska bidra till samtliga tre dimensioner av hållbarhet och att Region Örebro län närmar sig de tre övergripande målen i Regional utvecklingsstrategi (RUS) som likt FN:s 17 hållbarhetsmål är balanserade, integrerade och odelbara.

I samband av den nu pågående uppdateringen av RUS är det därför viktigt att behålla balansen, integreringen och odelbarheten mellan de tre övergripande målen. Förslaget är därför att motionen avslås.

Ärendebeskrivning

Bakgrund

Mats Gunnarsson (MP), Monika Aune (MP) och Fredrik Persson (MP) skriver i sin motion att det i regionens utvecklingsprogram RUS finns höga ambitioner för hållbarhet och sänkning av fossila utsläpp samtidigt som det finns tillväxtmål som bidrar till en ökning av utsläppen. Som exempel lyfts Örebro Airport

Tjänsteställe, handläggare
Regional utveckling, Susanne Rosendahl

Sammanträdesdatum
2021-12-07

FöredragningsPM
Dnr: 20RS12472

och skattebidrag till företag som ökar fossila utsläpp. Därför vill Miljöpartiet att RUS revideras så att kampen mot klimatkrisen blir överordnad andra utvecklingsmål, i enlighet med klimatmålen i Agenda 2030 och Sveriges regerings ambitioner. Miljöpartiet föreslår fullmäktige besluta att den regionala utvecklingsstrategin revideras så att målen om hållbar utveckling blir överordnad andra utvecklingsmål.

Region Örebro läns nuvarande regionala utvecklingsstrategis övergripande mål, stark konkurrenskraft, hög och jämlik livskvalitet och god resurseffektivitet visar att RUS kan bidra inom de tre dimensionerna av hållbar utveckling: ekonomisk, social och ekologisk. Strategin anger vidare att utvecklingsinsatser och investering ska leda till hög och jämlik livskvalitet för länets alla invånare och till stark konkurrenskraft. Samtidigt får inte de planetära gränserna överskridas, eftersom både människors hälsa och den ekonomiska utvecklingen är beroende av att ekosystemen är i balans.

Region Örebro län har genom sitt regionala utvecklingsansvar uppdrag att ta fram en samlad och sektorsövergripande strategi för det regionala utvecklingsarbetet i enlighet med målet Utvecklingskraft med stärkt lokal och regional konkurrenskraft för en hållbar utveckling i alla delar av landet. Ekonomisk, social och miljömässig hållbarhet ska vara en integrerad del i analyser, strategier, program och insatser i det regionala utvecklingsarbetet. Just nu pågår en uppdatering av nuvarande strategi.

Med en hållbar utveckling, ekonomiskt, miljömässigt och socialt, kan vi tillfredsställa våra behov idag och samtidigt skapa förutsättningar för utveckling i framtiden. För att lyckas med det behöver vi förändra ekonomin i en mer hållbar riktning. Region Örebro län deltar därför, tillsammans med landets alla regioner, i Tillväxtverkets projekt med syfte att utveckla och stärka arbetet med hållbar utveckling inom det regionala tillväxtarbetet. Projektmålet för Region Örebro län är att testa nya arbetssätt att planera, genomföra och leda utvecklingsarbete för att hantera samhällsutmaningar och möjliggöra omställning till ett mer hållbart samhälle. Det långsiktiga målet är att det regionala utvecklingsarbetet ska bidra till samtliga tre dimensioner av hållbarhet och att vi närmar oss de tre övergripande målen i RUS, som likt FN:s 17 hållbarhetsmål är balanserade, integrerade och odelbara.

Tjänsteställe, handläggare
Regional utveckling, Susanne Rosendahl

Sammanträdesdatum
2021-12-07

FöredragningsPM
Dnr: 20RS12472

Utmaningarna är stora och våra offentliga medel begränsade. Det innebär att offentliga investeringar behöver bidra till minst två eller alla tre av de övergripande målen i RUS och samtidigt inte innebära negativa konsekvenser för något annat mål. Investeringar och beslut som motverkar något av de tre övergripande målen i RUS bör undvikas.

I samband av den nu pågående uppdateringen av RUS är det avsikten att behålla balansen, integreringen och odelbarheten mellan de tre övergripande målen.

Beredning

Regionstyrelsen behandlade ärendet den 31 augusti 2021.

Regionstyrelsen föreslår regionfullmäktige besluta att motionen avslås.

Yrkanden

Mats Gunnarsson (MP) yrkar bifall till motionen.

Propositionsordning

Ordföranden ställer de båda förslagen mot varandra och finner att styrelsen beslutar enligt förvaltningens förslag.

Reservationer

Mats Gunnarsson (MP) reserverar sig mot styrelsens beslut till förmån för motionen.

Konsekvenser för miljö-, barn- och jämställdhetsperspektiven

Beslutet förväntas stärka företagens konkurrenskraft samtidigt som social och ekologisk hållbarhet stärks.

Ekonomiska konsekvenser

Beslutet innebär inga ekonomiska konsekvenser.

Beslutsunderlag

FöredragningsPM till regionfullmäktige den 7 december 2021.

Svar på motionen.

Motionen.

Sammanträdesdatum Beteckning
2021-08-31 Dnr: 20RS12472

Mats Gunnarsson (MP), Monika Aune (MP),
Fredrik Persson (MP)

Svar på motion från Mats Gunnarsson (MP), Monika Aune (MP) och Fredrik Persson (MP) om revidering av regional utvecklingsstrategi

Region Örebro läns nuvarande regionala utvecklingsstrategis övergripande mål, stark konkurrenskraft, hög och jämlik livskvalitet och god resurseffektivitet visar att Regional utvecklingsstrategi (RUS) kan bidra inom de tre dimensionerna av hållbar utveckling: ekonomisk, social och ekologisk. Strategin anger vidare att utvecklingsinsatser och investering ska leda till hög och jämlik livskvalitet för länets alla invånare och till stark konkurrenskraft. Samtidigt får inte de planetära gränserna överskridas, eftersom både människors hälsa och den ekonomiska utvecklingen är beroende av att ekosystemen är i balans.

Region Örebro län har genom sitt regionala utvecklingsansvar uppdrag att ta fram en samlad och sektorsövergripande strategi för det regionala utvecklingsarbetet i enlighet med målet Utvecklingskraft med stärkt lokal och regional konkurrenskraft för en hållbar utveckling i alla delar av landet. Ekonomisk, social och miljömässig hållbarhet ska vara en integrerad del i analyser, strategier, program och insatser i det regionala utvecklingsarbetet. Just nu pågår en uppdatering av nuvarande strategi.

Med en hållbar utveckling, ekonomiskt, miljömässigt och socialt, kan Region Örebro län tillfredsställa behovet idag och samtidigt skapa förutsättningar för utveckling i framtiden. För att lyckas med det behöver vi förändra ekonomin i en mer hållbar riktning. Region Örebro län deltar därför, tillsammans med landets alla regioner, i Tillväxtverkets projekt med syfte att utveckla och stärka arbetet med hållbar utveckling inom det regionala tillväxtarbetet. Projektmålet för Region Örebro län är att testa nya arbetssätt att planera, genomföra och leda utvecklingsarbete för att hantera samhällsutmaningar och möjliggöra omställning till ett mer hållbart samhälle. Det långsiktiga målet är att det regionala utvecklingsarbetet ska bidra till samtliga tre

dimensioner av hållbarhet och att vi närmar oss de tre övergripande målen i RUS, som likt FN:s 17 hållbarhetsmål är balanserade, integrerade och odelbara.

Utmaningarna är stora och våra offentliga medel begränsade. Det innebär att offentliga investeringar behöver bidra till minst två eller alla tre av de övergripande målen i RUS och samtidigt inte innebära negativa konsekvenser för något annat mål. Investeringar och beslut som motverkar något av de tre övergripande målen i RUS bör undvikas.

I samband av den nu pågående uppdateringen av RUS är det därför Region Örebro läns avsikt att behålla balansen, integreringen och odelbarheten mellan de tre övergripande målen.

Regional tillväxtnämnd föreslår regionstyrelsen föreslå regionfullmäktige besluta

att motionen avslås.

TILL REGIONFULLMÄKTIGE I REGION ÖREBRO

2020-11-27

MOTION

Revidera den regionala utvecklingsstrategin

Klimatkrisen är vår och mänsklighetens största utmaning. Krafttag krävs alltså för att anpassa men också för att vända utvecklingen. Människan måste hejda uppvärmningen av planeten och det enda sättet är att minska utsläppen av klimatfarliga gaser. FN:s klimatpanel talar om att mänskligheten har cirka 10 år på sig att göra drastiska åtgärder för att sänka de fossila utsläppen.

Regeringen beslutade i juli 2015 om en nationell strategi för hållbar regional tillväxt och attraktionskraft 2015–2020. I strategin framgår att jämställdhets-, integrations-, klimat- och miljöperspektiven samt det ekonomiska perspektivet på ett tydligt sätt ska integreras i det regionala tillväxtarbetet. Uppdraget bidrar även till att stärka genomförandet av Agenda 2030 på regional nivå.

Det regionala utvecklingsuppdraget möjliggör alltså att regionen kan bli en stark aktör för att driva på en hållbar framtid för länet. För att påskynda den delen av arbetet beslöt regeringen för drygt ett år sedan att ge Tillväxtverket i uppdrag att utveckla och stärka arbetet med hållbar utveckling inom det regionala tillväxtarbetet. De insatser som ska genomföras inom uppdraget ska leda till att ekonomisk, social och miljömässig hållbarhet integreras i ordinarie verksamhet. Uppdraget ska därmed att stärka redan pågående processer med hållbar utveckling på regional nivå.

I regionens utvecklingsprogram RUS finns höga ambitioner för hållbarhet och sänkning av fossila utsläpp. Tyvärr finns också tillväxtmål i samma program som bidrar till en ökning av utsläppen. Ett exempel är Örebro Airport och skattebidrag till andra företag som direkt ökar fossila utsläpp. Mätningar visar också att de fossila utsläppen i länet stiger.

Därför vill Miljöpartiet att RUS revideras så att kampen mot klimatkrisen blir överordnad andra utvecklingsmål, i enlighet med klimatmålen i Agenda 2030 och Sveriges regerings ambitioner.

Miljöpartiet föreslår fullmäktige besluta

att den regionala utvecklingsstrategin revideras så att målen om hållbar utveckling blir överordnad andra utvecklingsmål

För Miljöpartiet de gröna

Mats Gunnarsson

Monika Aune

Fredrik Persson

29

Besvarande av motion från
Ola Karlsson (M) om att
stärka tillgången och
tillgängligheten till läkare i
äldreomsorgen

20RS12715

Tjänsteställe, handläggare
Ärende- och utredningsenheten Hälso- och
sjukvårdsförvaltning, Eva Åkesson Enelo

Sammanträdesdatum
2021-12-07

FöredragningsPM
Dnr: 20RS12715

Organ
Regionfullmäktige

Besvarande av motion från Ola Karlsson (M) om att stärka tillgången och tillgängligheten till läkare i äldreomsorgen

Förslag till beslut

Regionfullmäktige beslutar

att motionen ska anses besvarad.

Sammanfattning

Ola Karlsson (M) har inkommit med en motion som föreslår att regionfullmäktige ska besluta att snabbt utveckla digitala verktyg och ordna en organisation så att det blir lätt för sjuksköterskan i äldreomsorgen att få snabb tillgång till och kunna konsultera en specialistläkare. Det pågår nu förändringsarbete på flera plan gällande regionens insatser inom området. Regionen arbetar även med att förstärka hemsjukvården genom mobila närsjukvårdsteam. Det pågår också arbete med att möjliggöra digital informationsdelning mellan länets kommuner och regionen samt digitala kontaktvägar och tjänster för länsinvånarna.

Ärendebeskrivning

Primärvården är den vårdnivå som i huvudsak ansvarar för läkarinsatserna på länets särskilda boenden. Just nu pågår förstärkning av läkarinsatserna inom hemsjukvården, bland annat genom att se över den tid som den kommunala hälso- och sjukvården har tillgång till läkare. Ett arbete med att ta fram en ny modell för läkarmedverkan inom kommunal hälso- och sjukvård har påbörjats. Det pågår även kompetenshöjande insatser i flera led och ett arbete med att stärka samverkan mellan läkare på geriatriiska kliniken och läkare på länets vårdcentraler är påbörjat.

Region Örebro län är även på gång med att inrätta en tjänst som äldrevårdsöverläkare, vilket syftar till att stärka kompetensen och skapa en struktur för

Tjänsteställe, handläggare
Ärende- och utredningsenheten Hälsa- och
sjukvårdsförvaltning, Eva Åkesson Enelo

Sammanträdesdatum
2021-12-07

FöredragningsPM
Dnr: 20RS12715

uppföljning, systematiskt kvalitetsarbete och utveckling inom äldreområdet i primärvården.

Vården inom äldreomsorg och hemsjukvård bygger på ett genomgående samspel och samarbete mellan regionens läkare och kommunernas sjuksköterskor. Att det finns väl fungerande arbetssätt och struktur för samarbete mellan huvudmännen är en grundläggande faktor för att ge en god och nära vård.

I handlingsplanen för samverkan inom området e-hälsa för regionen och kommunerna inom länet finns en riktlinje som beskriver möjligheten att använda digitala tjänster för möten över organisationsgränser. Här krävs nya arbetssätt för digitala tjänster med tillgång och tillgänglighet för att säkerställa att samverkan uppnås. Region Örebro län publicerar idag information till nationell patientöversikt (NPÖ), vilket kommunernas sjuksköterskor kan ta del av. Ett inriktningsbeslut i handlingsplanen för e-hälsa syftar till att även regionen ska få tillgång till kommunernas journaldokumentation. De juridiska perspektiven gällande informationsdelning över organisationsgränser är en prioriterad aktivitet i regionens digitaliseringsarbete.

Beredning

Beredning för närsjukvård har vid sammanträdet 15 september 2021 behandlat ärendet.

Beredning för närsjukvård föreslår hälso- och sjukvårdsnämnden föreslå regionstyrelsen föreslå regionfullmäktige besluta att motionen ska anses besvarad.

Hälso- och sjukvårdsnämnden har vid sammanträdet 29 september 2021 behandlat ärendet.

Hälso- och sjukvårdsnämnden föreslår regionstyrelsen föreslå regionfullmäktige besluta att motionen ska anses besvarad.

Yrkanden

Sebastian Cehlin (M) och Willhelm Sundman (L) yrkar bifall till motionen.

Anteckning

Elin Jensen (SD) anmäler att Sverigedemokraterna inte deltar i beslutet.

Tjänsteställe, handläggare
Ärende- och utredningsenheten Hälso- och
sjukvårdsförvaltning, Eva Åkesson Enelo

Sammanträdesdatum
2021-12-07

FöredragningsPM
Dnr: 20RS12715

Propositionsordning

Ordföranden ställer de två förslagen mot varandra och finner att nämnden beslutar enligt förvaltningens förslag.

Reservationer

Sebastian Cehlin (M) och Wilhelm Sundman (L) reserverar sig mot nämndens beslut till förmån för motionen.

Regionstyrelsen behandlade ärendet vid sitt sammanträde den 23 november 2021.

Regionstyrelsen föreslår regionfullmäktige besluta att motionen ska anses besvarad.

Yrkanden

Ola Karlsson (M), Wilhelm Sundman (L), Monika Aune (MP) och Jihad Menhem (V) bifall motionen.

Propositionsordning

Ordföranden ställer de båda förslagen mot varandra och finner att styrelsen beslutar enligt förvaltningens förslag.

Reservationer

Ola Karlsson (M), Sebastian Cehlin (M), Wilhelm Sundman (L) och Jihad Menhem (V) reserverar sig mot styrelsens beslut till förmån för motionen.

Konsekvenser för miljö-, barn- och jämställdhetsperspektiven

Förslag till beslut har inga konsekvenser för dessa perspektiv.

Ekonomiska konsekvenser

Förslag till beslut har inga ekonomiska konsekvenser.

Beslutsunderlag

FöredragningsPM regionfullmäktige 2021-12-07
Förslag till yttrande
Motionen

Sammanträdesdatum Beteckning
2021-09-15 Dnr: 20RS12715

Ola Karlsson (M)

Svar på motion från Ola Karlsson (M) om tillgång och tillgänglighet till läkare i äldreomsorgen

Ola Karlsson (M) har inkommit med en motion som föreslår att regionfullmäktige ska besluta att snabbt utveckla digitala verktyg och ordna en organisation så att det blir lätt för sjuksköterskan i äldreomsorgen att få snabb tillgång till och kunna konsultera en specialistläkare. Med anledning av motionen får hälso- och sjukvårdsnämnden anföra följande.

Såväl regionerna som kommunerna har ansvar för att ge hälso- och sjukvård till sina invånare, men inom olika områden. Medan det största ansvaret ligger hos regionerna, ansvarar kommunerna exempelvis genom avtal med regionen för hälso- och sjukvård i särskilda boenden (SÄBO) och i hemsjukvård upp till sjuksköterskenivå. Regioner måste alltid ansvara för läkarvården.

Primärvården är den vårdnivå som i huvudsak ansvarar för läkarinsatserna på länets särskilda boenden. Läkarna utgår oftast från den vårdcentral som ligger geografiskt närmast aktuellt boende. Tillgången till läkare inom den kommunala hälso- och sjukvården regleras genom avtal mellan regionen och länets tolv kommuner, vilket kallas för normtid. I nuvarande avtal gäller 1 läkartimme för tio boenden per vecka på ett SÄBO, vilket bland annat ska inkludera rondtid, planerade besök och konsultationer med ansvarig sköterska. Den här normtiden motsvarar inte dagens behov och idag planerar en del vårdenheter sina läkarinsatser i betydligt större utsträckning.

Just nu pågår en förstärkning av läkarinsatserna inom hemsjukvården. Som en del i detta ska normtiden för läkarinsatser på SÄBO ses över, kompetenshöjande insatser genomförs i flera led och ett arbete med att stärka samverkan mellan läkare på geriatriska kliniken och läkare på länets vårdcentraler är påbörjat. En ny överens-

kommelse med länets kommuner avseende hälso- och sjukvård i hemmet har startat i projektform, där underlag till beslut beräknas vara klart i december år 2022. Regionen arbetar även med att förstärka hemsjukvården genom mobila närsjukvårdsteam. Förutom att utgöra en förlängning av den specialiserade vården i hemmen kan teamen även efterfrågas som stöd av primärvården.

Region Örebro län är även på gång med att inrätta en tjänst som äldrevårdsöverläkare, vilket syftar till att stärka kompetensen och skapa en struktur för uppföljning, systematiskt kvalitetsarbete och utveckling inom äldreområdet i primärvården.

Ett arbete med att ta fram en ny modell för läkarmedverkan inom kommunal hälso- och sjukvård har påbörjats. Detta inkluderar en modell för när hembesök på jourtid skall göras och arbetsrutiner för hur samsyn kring behov av individuell bedömning jourtid ska uppnås. Kvalitetsindikatorer för god vård inom SÄBO ska tas fram och uppföljning av läkartillgång inom kommunal vård ska genomföras regelbundet.

På ett SÄBO arbetar regionens läkare tillsammans med kommunens sjuksköterskor, vilket innebär ett genomgående samspel och samarbete i de olika arbetsuppgifterna som rör vården av de boende, både på plats och på distans. Processen för arbetet mellan läkare och sjuksköterska påverkas av faktorer som exempelvis erfarenhetsgrad, prioriteringar, vårdtyngd och klientel på boendet. Även avstånd till boende, samt hur man lokalt kommit överens om att fördela arbetet är faktorer som spelar in. Tillsammans utför läkare och sjuksköterska sittronder, hembesök, inskrivningar, årskontroller och läkemedelsgenomgångar. Efter hembesöket ansvarar sjuksköterskan för att provtagningar och andra kontroller genomförs. Läkarens arbete fortsätter genom att diktera journaler, skriva remisser beställa prover. Sjuksköterskan och läkaren brukar sedan hålla kontakten under veckan, exempelvis för att gå igenom provsvar.

Det finns idag en handlingsplan för samverkan inom området e-hälsa för regionen och kommunerna inom länet, där en riktlinje är framtagen som beskriver möjligheten att redan idag använda digitala tjänster för möten över organisationsgränser. Utmaningen här är att implementera ett nytt arbetssätt kring digitala tjänster. Ett sådant arbetssätt kräver att tillgång och tillgänglighet säkerställs till de läkare som har ansvar för patienterna, för att uppnå den samverkan som krävs mellan kommunens sjuksköterska och regionens läkare.

Region Örebro län publicerar idag information till nationell patientöversikt (NPÖ). Idag är det främst kommunernas sjuksköterskor som tar del av information via NPÖ. Genom handlingsplanen för e-hälsa finns nu ett inriktningsbeslut om att även kommunerna ska ansluta och publicera information till NPÖ, så att regionen på motsvarande sätt kan ta del av kommunernas journaldokumentation. En

implementeringsplan för detta är under utarbetande. De juridiska perspektiven gällande informationsdelning över organisationsgränser är en prioriterad aktivitet i regionens digitaliseringsarbete.

I årets Krav- och kvalitetsbok för Hälsoval ställs det nu krav att vårdcentralerna ska ta fram en digital utvecklingsplan, som ska inkludera redovisning om omställningsarbetet till att digitalisering är en del av ordinarie verksamhetsutveckling och att invånare kan erbjudas digitala kontaktvägar och tjänster.

Regionen har också genomfört en förstudie gällande egenmonitorering, vilket handlar om att patienter med hjälp av digital teknik ska kunna följa värden hemifrån. Här finns förslag om att starta ett pilotprojekt för hjärtsviktpatienter, där också patienter som omfattas av den kommunala omsorgen ska kunna få stöd av undersköterska eller sjuksköterska inom kommunal omsorg gällande registreringar.

En väl fungerande samverkan mellan region och kommun är en nödvändig byggsten i det kontinuerliga utvecklingsarbetet för att ge en god och nära vård till länets äldre. Arbetet med att säkra att äldre får vård efter behov innebär också att det är regionen som behöver fördela och förstärka resurserna så att de hamnar där de bäst behövs.

Med anledning av ovan resonemang anses motionen besvarad.

Motion

Stärk tillgången och tillgängligheten till läkare i äldreomsorgen

Jag vill att Regionen snabbt utvecklar digitala verktyg och ordnar en organisation så att det blir lätt för sjuksköterskan i äldreomsorgen och på äldreboendet att snabbt få tillgång till, och kunna konsultera, en specialistläkare.

Corona-pandemin har satt blyxtbelysning på frågan om läkartillgång i äldreomsorgen. När så förfärande många gamla dör i en pandemi måste frågan ställas om hur vi kan förbättra tillgången till läkare och annan sjukvårdspersonal både i äldreomsorgen och på särskilda äldreboenden.

Det har varit väl känt under många, långa år att det finns brister i samverkan mellan sjukvården å ena sidan och äldreomsorgen och äldreboenden å den andra. Många åtgärder har gjorts, allt från Ädel-reformen, förändrad lagstiftning för utskrivningsklara, särskilda SKL-projekt till lokala och regionala samverkansprojekt.

Fortfarande är det så att sjuka äldre riskerar att "ramla mellan stolarna" och fara illa, eller inte få optimal behandling, när samverkan mellan den kommunala äldreomsorgen och regionens sjukvård brister. Det är också väl känt att sjukvården inte är särskilt väl anpassad, vare sig till äldre med kroniska sjukdomar, eller till gruppen "mest sjuka äldre". Bristen på kontinuitet och fasta läkare på vårdcentralerna slår hårt mot äldre med kroniska sjukdomar och specialistvårdens organisation i stuprör är sällsynt olämplig för många multisjuka äldre.

Ett annat mycket stort problem är svårigheten att dela information om den äldre patienten mellan äldreomsorg och sjukvård. Bokstavligen livsviktig information är inte alltid tillgänglig för personalen i sjukvården eller äldreomsorgen om de är på fel sida av organisationsgränsen. En förändrad lagstiftning skulle kunna rädda liv, men en handlingsförlamad minister agerar bromskloss.

Det som nu blivit akut aktuellt är bristen på tillgängliga läkare i äldreomsorgen. Många äldre i äldreomsorgen eller på äldreboenden lider av olika sjukdomar. Den kommunala (och privata) äldreomsorgen har inga egna läkare utan måste förlita sig på regionernas läkare på vårdcentralerna. Den planerade verksamheten fungerar ofta väl men vid mer akuta problem riskerar det att brista.

Många gånger blir lösningen en ambulanstransport till vårdcentralen. Där riskerar patienten att skickas vidare direkt till akutmottagningen och efter många, långa timmars väntan där, i förvirrat och uttorkat tillstånd, få träffa en stressad läkare, och då med sämre förutsättningar att behandlas och ges rätt diagnos.

Många distriktsläkare gör fantastiska insatser, men brist på fasta läkare och ibland brist på läkare över huvud taget skapar problem. Vi vet också att det skulle behövas fler med geriatrisk (åldrandet sjukdomar) kompetens för att bättre möta patienterna i äldreomsorgen och på särskilda boenden.

Hittills har arbetet gått ut på att stärka vårdcentralerna så att de lättare kan möta behoven hos de äldre i äldreomsorgen. Men många läkare med expertis inom viktiga områden för sjuka äldre jobbar på sjukhusen, långt från både vårdcentraler och äldreboenden.

Vi behöver göra det lättare för de kommunalt anställda sjuksköterskorna att snabbt få kontakt med och tillgång till läkarkompetens för att kunna få en läkarbedömning av den äldre patientens sjukdom och behov av behandling.

Jag vill att Regionen upphandlar eller utvecklar digitala verktyg och ordnar en organisation så att det blir lätt för sjuksköterskan i äldreomsorgen att snabbt få hänvisning till och kunna konsultera en specialistläkare, oavsett om det är en distriktsläkare, geriatriker eller invärtes medicinare, oavsett läkaren arbetar på vårdcentral eller sjukhus. De digitala teknikerna borde göra det enkelt att gå över organisationsgränserna och snabbt ge äldre tillgång till rätt diagnos och behandling.

Digitala läkare skulle stödja och underlätta för den medicinska personalen på plats på äldreboendet eller i hemmet och minska behoven av transporter och många timmars väntan i en miljö med stora smittrisker för den äldre. Men tillgång till digitala specialistläkare får inte leda till att vårdcentralernas och distriktsläkarnas ansvar för de sjuka äldre minskar.

Jag vill därför föreslå Regionfullmäktige besluta

Att snabbt utveckla digitala verktyg och ordna en organisation så att det blir lätt för sjuksköterskan i äldreomsorgen att få snabb tillgång till och kunna konsultera en specialistläkare.

Karlskoga den 4 december 2020

Ola Karlsson
Oppositionsråd (M)

30

Besvarande av motion från
Elin Jensen (SD), Daniel
Spiik (SD), Bo Ammer (SD)
och Gunilla Fredriksson
(SD) om HBQTQ-certifiering
21RS395

Tjänsteställe, handläggare
Staben Hållbar utveckling, Anna Jakobsson

Sammanträdesdatum
2021-12-07

FöredragningsPM
Dnr: 21RS395

Regionfullmäktige

Besvarande av motion från Elin Jensen (SD), Daniel Spiik (SD), Bo Ammer (SD) och Gunilla Fredriksson (SD) om HBTQ-certifiering

Förslag till beslut

Regionfullmäktige beslutar

att motionen avslås.

Sammanfattning

Elin Jensen (SD), Daniel Spiik (SD), Bo Ammer (SD) och Gunilla Fredriksson (SD) har i sin motion yrkat följande:

- att regionfullmäktige ger regionstyrelsen i uppdrag att ta bort alla krav på speciella HBTQ-utbildningar och certifiering/diplomering av våra verksamheter som sker genom lobbyorganisationer.
- att HBTQ-frågor lyfts i samma grad som alla andra frågor som behandlas under hanteringen av bemötandefrågor.
- att utreda och redovisa kostnaderna för HBTQ-utbildningarna och certifieringarna/diplomeringarna för de senaste fem åren.

Regionstyrelsen bedömer att hbtqi-diplomeringen är en kostnadseffektiv och väl avvägd åtgärd. Den fyller en viktig funktion, då utbildningsinsatserna syftar till att stärka hbtqi-perspektivet genom att öka medvetenhet och kunskap inom området och därmed bidra till att uppfylla vårt ansvar som samhällsaktör, vårdgivare och arbetsgivare så att hbtqi-personer känner sig trygga och inkluderade i mötet med regionens verksamheter.

Ärendebeskrivning

Bakgrund till Region Örebro läns hbtqi- (homo, bi, trans, queer och

Tjänsteställe, handläggare
Staben Hållbar utveckling, Anna Jakobsson

Sammanträdesdatum
2021-12-07

FöredragningsPM
Dnr: 21RS395

intersex) diplomering

Region Örebro län ska vara en inkluderande region, där mänskliga rättigheter sätts högt och där alla oavsett könsidentitet, könsuttryck och sexuell läggning är respekterade och kan leva på likvärdiga villkor. Arbetet med mänskliga rättigheter innefattar insatser för hbtqi-personers hälsa och välbefinnande.

Undersökningar av hbtqi-personers hälsa och livsvillkor visar att hbtqi-personers hälsostatus är lägre i jämförelse med befolkningen i stort. Forskning visar också på sambandet mellan ohälsa och diskriminering, där de grupper som förekommer i frågor om diskriminering även är de som finns överrepresenterade i statistik om psykisk och fysisk ohälsa. Därför är en satsning på att öka medvetenheten i dessa frågor viktig och en förutsättning för en mer jämlik hälsa.

I den nationella strategin ”En strategi för lika rättigheter och möjligheter oavsett sexuell läggning, könsidentitet eller könsuttryck” gavs olika myndighetsgemensamma och myndighets specifika uppdrag i syfte att motverka diskriminering och utveckla kunskapen om hbtqi-personers levnadssituation. Därför behöver hbtqi-perspektivet vara en del av arbetet med att ta fram övergripande strategier, planer samt i beslut på alla nivåer i regionen och ett integrerat perspektiv i personal-, likabehandlings-, arbetsmiljö- och kvalitetsarbete. Information, kommunikation med och bemötande av invånare och patientgrupper ska upplevas inkluderande och respektfullt oavsett könsidentitet, könsuttryck och sexuell läggning. Vård, stöd och service ska erbjudas med god kunskap om hbtqi-personers livsvillkor och situation. Region Örebro län ska uppfattas som en attraktiv arbetsgivare för alla oavsett könsidentitet, könsuttryck och sexuell läggning. För att göra detta möjligt behöver chefer och medarbetare en grundläggande hbtqi-kompetens.

I samband med att diskrimineringslagen kom att omfatta könsöverskridande identitet och uttryck betonades att kunskap om hbtqi-personers livsvillkor och erfarenheter, mer specifikt transpersoners, behövde stärkas och vårdgivaren gavs i uppdrag att vidta aktiva åtgärder för samtliga diskrimineringsgrunder.

I Region Örebro läns uppföljning av dåvarande hbt-program framkom ett behov av fördjupad kunskap inom området, varför ett eget diplomeringskoncept för att möta regionens uppdrag som samhällsaktör, vårdgivare och arbetsgivare med anpassning till regionernas verksamheter utvecklades i samverkan med Region Halland, Region Blekinge, Region Sörmland, Region Jönköpings län, Region Kronoberg, Region Östergötland och Region Kalmar län.

Tjänsteställe, handläggare
Staben Hållbar utveckling, Anna Jakobsson

Sammanträdesdatum
2021-12-07

FöredragningsPM
Dnr: 21RS395

Kopplat till den nationella strategin har det sedan 2017 gått att ansöka om utvecklingsmedel för arbetet hos Socialstyrelsen. Region Örebro län har ansökt och erhållit utvecklingsmedel under 2017, 2018 och 2019. Medlen har använts till hbtqi-diplomering, gemensamma och riktade utbildningsinsatser utifrån de behov som funnits inom regionens verksamheter.

Kostnaden för en hbtqi-diplomering är 27 320 kronor exklusive moms. Under 2020 har diplomeringarna pausats på grund av pandemin.

Beredning

Regionstyrelsen behandlade ärendet den 23 november 2021.

Regionstyrelsen föreslår regionfullmäktige besluta att motionen ska avslås.

Yrkanden

Elin Jensen (SD) yrkar bifall till motionen.

Willhelm Sundman (L), Jihad Menhem (V) och Monika Aune (MP) yrkar bifall till förvaltningens förslag.

Propositionsordning

Ordföranden ställer de båda förslagen mot varandra och finner att styrelsen beslutar enligt förvaltningens förslag.

Reservationer

Elin Jensen (SD) och Patrik Nyström (SD) reserverar sig mot styrelsens beslut till förmån för motionen.

Konsekvenser för miljö-, barn- och jämställdhetsperspektiven

Beslutet förväntas få positiva konsekvenser för barn- och jämställdhet, då Region Örebro län genom att hbtqi-diplomera sina verksamheter bidrar till mer jämlika verksamheter.

Ekonomiska konsekvenser

Hbtqi-diplomeringen har hittills i huvudsak finansierats med riktade medel.

Beslutsunderlag

FöredragningsPM till regionfullmäktige den 7 december 2021.

Svar på motionen.

Motionen.

Sammanträdesdatum
2021-12-07

Beteckning
Dnr: 21RS395

Sverigedemokraterna Elin Jensen (SD), Bo Ammer (SD), Daniel Spiik (SD), Gunilla Fredriksson (SD)

Svar på motion från Elin Jensen (SD), Bo Ammer (SD), Daniel Spiik (SD) och Gunilla Fredriksson (SD) om HBTQ-certifiering

Elin Jensen (SD), Daniel Spiik (SD), Bo Ammer (SD) och Gunilla Fredriksson (SD) har i sin motion yrkat följande:

- att regionfullmäktige ger regionstyrelsen i uppdrag att ta bort alla krav på speciella HBTQ-utbildningar och certifiering/diplomering av våra verksamheter som sker genom lobbyorganisationer.
- att HBTQ-frågor lyfts i samma grad som alla andra frågor som behandlas under hanteringen av bemötandefrågor.
- att utreda och redovisa kostnaderna för HBTQ-utbildningarna och certifieringarna/diplomeringarna för de senaste fem åren.

Regionstyrelsen bedömer att hbtqi-diplomeringen är en kostnadseffektiv och väl avvägd åtgärd. Den fyller en viktig funktion, då utbildningsinsatserna syftar till att stärka hbtqi-perspektivet genom att öka medvetenhet och kunskap inom området och därmed bidra till att uppfylla vårt ansvar som samhällsaktör, vårdgivare och arbetsgivare så att hbtqi-personer känner sig trygga och inkluderade i mötet med regionens verksamheter.

Bakgrund till Region Örebro läns hbtqi- (homo, bi, trans, queer och intersex) diplomering

Region Örebro län ska vara en inkluderande region, där mänskliga rättigheter sätts högt och där alla oavsett könsidentitet, könsuttryck och sexuell läggning är

respekterade och kan leva på likvärdiga villkor. Arbetet med mänskliga rättigheter innefattar insatser för hbtqi-personers hälsa och välbefinnande.

Undersökningar av hbtqi-personers hälsa och livsvillkor visar att hbtqi-personers hälsostatus är lägre i jämförelse med befolkningen i stort. Forskning visar också på sambandet mellan ohälsa och diskriminering, där de grupper som förekommer i frågor om diskriminering även är de som finns överrepresenterade i statistik om psykisk och fysisk ohälsa. Därför är en satsning på att öka medvetenheten i dessa frågor viktig och en förutsättning för en mer jämlik hälsa.

I den nationella strategin ”En strategi för lika rättigheter och möjligheter oavsett sexuell läggning, könsidentitet eller könsuttryck” gavs olika myndighetsgemensamma och myndighetsspecifika uppdrag i syfte att motverka diskriminering och utveckla kunskapen om hbtqi-personers levnadssituation. Därför behöver hbtqi-perspektivet vara en del av arbetet med att ta fram övergripande strategier, planer samt i beslut på alla nivåer i regionen och ett integrerat perspektiv i personal-, likabehandlings-, arbetsmiljö- och kvalitetsarbete. Information, kommunikation med och bemötande av invånare och patientgrupper ska upplevas inkluderande och respektfullt oavsett könsidentitet, könsuttryck och sexuell läggning. Vård, stöd och service ska erbjudas med god kunskap om hbtqi-personers livsvillkor och situation. Region Örebro län ska uppfattas som en attraktiv arbetsgivare för alla oavsett könsidentitet, könsuttryck och sexuell läggning. För att göra detta möjligt behöver chefer och medarbetare en grundläggande hbtqi-kompetens.

I samband med att diskrimineringslagen kom att omfatta könsöverskridande identitet och uttryck betonades att kunskap om hbtqi-personers livsvillkor och erfarenheter, mer specifikt transpersoners, behövde stärkas och vårdgivaren gavs i uppdrag att vidta aktiva åtgärder för samtliga diskrimineringsgrunder.

I Region Örebro läns uppföljning av dåvarande hbt-program framkom ett behov av fördjupad kunskap inom området, varför ett eget diplomeringskoncept för att möta regionens uppdrag som samhällsaktör, vårdgivare och arbetsgivare med anpassning till regionernas verksamheter utvecklades i samverkan med Region Halland, Region Blekinge, Region Sörmland, Region Jönköpings län, Region Kronoberg, Region Östergötland och Region Kalmar län.

Kopplat till den nationella strategin har det sedan 2017 gått att ansöka om utvecklingsmedel för arbetet hos Socialstyrelsen. Region Örebro län har ansökt och erhållit utvecklingsmedel under 2017, 2018 och 2019. Medlen har använts till hbtqi-diplomering, gemensamma och riktade utbildningsinsatser utifrån de behov som funnits inom regionens verksamheter.

Kostnaden för en hbtqi-diplomering är 27 320 kronor exklusive moms.
Under 2020 har diplomeringarna pausats på grund av pandemin.

Med hänvisning till ovanstående föreslår regionstyrelsen att regionfullmäktige
beslutar

att motionen avslås.

För Region Örebro län

Andreas Svahn
Regionstyrelsens ordförande

Rickard Simonsson
Regiondirektör

Motion

Stå upp för jämlikhet

I regionens verksamheter ska alla bli bemötta med respekt och ingen ska bli diskriminerad.

Det är många områden som regionens personal måste vara insatt i och ha kunskap om för att kunna bemöta människor på ett bra sätt i verksamheterna. Det kan handla om att man ska främja patientens integritet och göra denne mer delaktig, men även om att kunna upptäcka hedersrelaterat tvång och våld, missbruk, misshandel eller annan utsatthet och eventuella omkringliggande orsaker till att en patient mår eller reagerar på ett visst vis.

Med sunt förnuft och genom att behandla människor på ett jämlikt sätt kommer man väldigt långt, men dessa mångfacetterade ämnen behöver ändå lyftas och dryftas som en del av vidare kunskapsinhämtning på arbetsplatsträffar, vidareutbildningar och i liknande forum för att kunna ge patienterna ett bra bemötande.

Innebörden av ordet bemötande förklaras med följande utdrag från en publikation av Socialstyrelsen:

”Ett gott bemötande i hälso- och sjukvården är en av de viktigaste faktorerna för att utveckla en mer jämlik hälsa, vård och omsorg. Bra bemötande är mer än en trivselfråga – det handlar även om kvalitet och om att bygga tillit i mötet mellan patienten och vårdpersonalen. Bemötandet har också betydelse för patientsäkerheten och kan till exempel påverka patientens mottaglighet för vård och behandling. Varje möte är unikt och behöver anpassas efter patientens behov och förutsättningar. Två experter möts på lika villkor – vårdpersonalen är expert på det kliniska, patienten är expert på sig själv. Centralt i varje möte är att ge patientens unika berättelse utrymme, lyssna och agera på den.”

Dessa ord förpliktar och vi vänder oss emot att man väljer ut en grupp där det läggs en massa extra resurser på bemötandet. Vi ser det inte som ett verkningfullt och effektivt sätt att på bred front arbeta med bemötandefrågan. Denna grupp ska naturligtvis ingå som en del i alla andra frågor som har med bemötande att göra och lobbygrupper behöver inte sponsras för att uppnå detta. Vi anser därför inte att HBTQ-diplomering/certifiering av regionens verksamheter är det som skattebetalarnas pengar eller de anställdas arbetstid ska gå till.

Sverige har länge varit ett föregångsland när det gäller öppenheten och respekten för olikheter. Sverigedemokraterna vill att alla ska behandlas lika av lagen oavsett sexuell läggning eller identitet och att diskriminering ska bekämpas. För oss är kampen emot hot, våld, hatbrott och hederskultur den viktigaste frågan för att förbättra HBTQ-personers ställning.

Region Örebro län skrev i februari 2009 under CEMR-deklarationen och Sverigedemokraterna anser att syftet med HBTQ-perspektiv och HBTQ-certifieringar/diplomeringar uppfylls genom undertecknandet av denna deklaration, som vi också står bakom. Vi är förvissade om att vår personal kan behandla alla våra patienter med hänsyn utifrån denna artikel.

Med anledning av detta yrkar vi:

- Att Regionfullmäktige ger Regionstyrelsen i uppdrag att ta bort alla krav på speciella HBTQ-utbildningar och certifiering/diplomering av våra verksamheter som sker genom lobbyorganisationer.
- Att HBTQ-frågor lyfts i samma grad som alla andra frågor som behandlas under hanteringen av bemötandefrågor.
- Att utreda och redovisa kostnaderna för HBTQ-utbildningarna och certifieringarna/diplomeringarna för de senaste fem åren.

För Sverigedemokraterna Region Örebro län:**Elin Jensen (SD)****Daniel Spiik (SD)****Bo Ammer (SD)****Gunilla Fredriksson (SD)**

31

Besvarande av interpellationer och frågor

Sammanträdesdatum Beteckning
2021-04-14 Dnr: 21RS3348

Willhelm Sundman (L)

Svar på interpellation från Willhelm Sundman (L) om att psykisk ohälsa hos unga kan bli nästa pandemi

Willhelm Sundman (L) skriver i en interpellation om att psykisk ohälsa hos unga kan bli nästa pandemi och ställer två frågor:

- 1. Vilka åtgärder tänker du genomföra så att ungdomar inte drabbas av bestående psykisk ohälsa på grund av pandemin?*
- 2. Hur ser du på att öka samarbetet med universitetet och psykologstudenter för att erbjuda stödsamtal till samtliga unga i länet under pandemin?*

Jag vill med anledning av frågorna lämna följande svar:

Den pågående pandemin påverkar den psykiska hälsan hos våra unga. Det visar sig bland annat i att de unga som söker hjälp hos Region Örebro län i många fall mår sämre än innan pandemin. Däremot finns det totalt sett ingen tydlig bild av att fler skulle behöva hjälp.

Inför 2021 gjorde regionfullmäktige en satsning med 15 miljoner på att göra det lättare att få hjälp mot psykisk ohälsa. Primärvården och barn- och ungdomspsykiatri arbetar nu tillsammans för att med hjälp av detta extra budgetanslag förstärka första linjens psykiatri och bygga upp en gemensam ingång – ”En väg in”.

Region Örebro län har under lång tid samarbetat med psykologutbildningen vid Örebro universitet. Psykiatri tar emot psykologstudenter som under sin praktik med stöd av handledare får träffa patienter. Dessutom hänvisar Psykiatri vidare patienter med lindrigare tillstånd till en särskild mottagning som drivs av studenter.

Alla unga i länet har möjlighet att söka hjälp hos Region Örebro län. Genom att förbättra tillgängligheten och göra det enklare att få kontakt genom ”En väg in” gör vi det enklare att få hjälp för den som behöver. Något ytterligare samarbete med

psykologstudenterna vid Örebro universitet är därför inte aktuellt.

Härmed anser jag att interpellation är besvarad.

Karin Sundin (S)
Ordförande Hälso- och sjukvårdsnämnden

Interpellation

Till Hälso- och sjukvårdsnämndens
ordförande Karin Sundin.

Psykisk ohälsa hos unga kan bli nästa pandemi

Ensamhet är en bidragande faktor till psykisk ohälsa. Vi kan se hur äldres ensamhet påverkar både fysiskt och psykiskt välmående. Det här är ett problem som vi måste jobba med både under och efter pandemin. En grupp som däremot sällan upplevt storskalig ensamhet är våra ungdomar, framförallt skol- och gymnasieungdomar.

För de allra flesta ungdomar består vardagen av att gå till skolan, träffa klasskamrater och engagera sig inom aktiviteter i föreningslivet. Nu när pandemin satt stopp för stora delar av umgängen i skolan och utanför skolan, ungdomar emellan, börjar ensamheten långsamt att sätta sina spår. Dessa spår riskerar att bli bestående för en generation framöver.

All psykisk ohälsa beror inte på pandemin, men eftersom den dagliga kontakten mellan elever och skolpersonal blivit mer frånvarande har även möjligheten att upptäcka problem minskat avsevärt. Lärare som tidigare kunde se att en elev var ensam, bekymrad eller inte riktigt mådde bra får det svårt om inte näst in till omöjligt att nu göra det genom en skärm. Samtidigt blir avsaknaden av spontana möten mellan ungdomar och vuxna påtagligt för att upptäcka när något är fel.

Utöver skolan har även föreningslivet och speciellt idrottslivet fått se sig begränsas under pandemin. Ungdomar som tidigare kunde träffas efter skoltid och engagera sig i ett gemensamt intresse får nu avstå från både intresse och umgänge. Även om föreningslivet drabbas negativt är det allvarigare att ungdomar drabbas av ensamhet på grund av bortkopplingen från sociala sammanhang. Det här leder i sin tur till ökad risk för psykisk ohälsa.

Samtidigt som ungdomar ser sina sociala sammanhang begränsas har många av de deltidsarbeten studenter normalt sätt kan söka sig till försvunnit. Här skulle Region Örebro län tillsammans med universiteten kunna nyttja psykologstudenter som en resurs till att hålla stödsamtal med länets ungdomar. Studenterna får ett extra jobb och ungdomar får tillgång till stödsamtal. Det är självfallet ingen ersättning för kvalificerat psykologiskt stöd, men stödsamtal kan i nuläget vara en del av lösningen.

För att undvika en bestående psykisk ohälsa bland ungdomar i länet behöver Region Örebro län vara proaktiv i sitt arbete för att undvika framtida utmaningar.

DÄRFÖR VILL JAG FRÅGA:

- **Vilka åtgärder tänker du genomföra så att ungdomar inte drabbas av bestående psykisk ohälsa på grund av pandemin?**
- **Hur ser du på att öka samarbetet med universitetet och psykologstudenter för att erbjuda stödsamtal till samtliga unga i länet under pandemin?**

För Liberalerna

Willhelm Sundman

Från: [Ammer Bo, Politisk sekreterare SD Politisk ledning opposition](#)
Till: [Berglund Kristina, Regionkansliet Nämndsadministration](#)
Ärende: Interpellation
Datum: den 7 september 2021 16:56:16

Kristina !

Jag skrev en interpellation i våras avseende munskydd i kollektivtrafiken. Den skrevs i en situation när det kom negativa rapporter både vad gällde smittspridningen och användningen av munskydd i kollektivtrafiken.

Glädjande nog ser det ut som det nu ljusnar vid horisonten vilket gör att interpellationen inte längre är aktuell.

Jag ber Dig därför att stryka interpellationen då det inte finns någon relevans i att lyfta den till debatt.

Hälsningar

Bo Ammer

Politisk sekreterare, SD Region Örebro län

Telefon: 070-3657714

bo.ammer@sd.se

Interpellation

Interpellation om munskydd i kollektivtrafiken

Till: ordförande i samhällsbyggnadsnämnden Nina Höijer

Det har kommit till vår kännedom, att flera regionala busslinjer under vissa tider är högt belastade med resenärer. Trängseln i bussarna är då uppenbar, vilket i så fall äventyrar det pågående arbetet mot smittspridningen.

Även om sittplatser är överkryssade för att innehålla säkerhetsavstånd, kompenserar resenärerna detta genom att stå upp vilket ökar trängseln ytterligare.

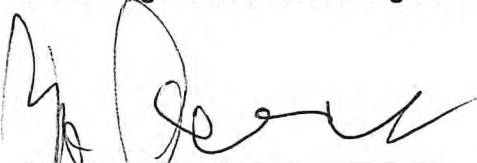
Vissa linjer kör tätare turer för att kompensera för problematiken.

Med anledning av detta undrar jag:

Hur säkerställer Region Örebro Län att resenärerna använder sig av munskydd i den regionala kollektivtrafiken och då särskild vid de hårdast belastade resorna?

Vilka åtgärder i övrigt vidtogs för att minimera smittspridningen i den regionala kollektivtrafiken?

För Sverigedemokraterna Region Örebro län:

Bo Ammer (SD)

Sammanträdesdatum Beteckning
2021-04-14 Dnr: 21RS3375

Mats Gunnarsson (MP)

Svar på interpellation från Mats Gunnarsson (MP) om felaktiga nekanden inom busstrafiken

Den situation som hände i höstas föranledde oss att se över vad det var som var orsaken till att en elrullstolsburen person blivit nekat att kliva ombord på bussen. Vi kom då fram till att orsaken snarast var att bussförare och bussvärdar förlitat sig på gamla sanningar. Det kan i sin tur bero på att vi varit dåliga på att informera om förändringar. Vi bedömde inte att det var någon form av systematisk diskriminering som låg bakom händelsen. Det hindrar dock inte att den nu drabbade resenären och andra resenärer kan uppleva sig diskriminerade. Konsekvensen blev därför att vi fokuserade på att förtydliga information och regler samt att informera förare och bussvärdar. Följande åtgärder vidtogs under hösten:

- Förtydligande av resevillkor gällande hjälpmedel. Dessa uppdaterade resevillkor har nu beslutats av samhällsbyggnadsnämnden.
- Särskild information till förare och bussvärdar om dessa punkter i resevillkoren.
- Framtagande av broschyr (tillsammans med Hjälpmedelscentralen) som visuellt visar hur godkända modeller av elrullstolar vanligen ser ut. Denna broschyr har gått ut till bussförarna.
- Initierat ett projekt med DHR, som går ut på att rullstolsburna ska teståka buss och åiterrapporterna till Region Örebro län. Ett annat syfte med detta är att bussförare helt enkelt ska få fler tillfällen att träffa elrullstolsburna i sitt yrkesutövande. DHR ska också besöka bussdepåer för att svara på frågor. Projektet är pausat i avvaktan på att pandemin ska lätta.
- Beslut om att samtliga bussförare ska bli certifierade enligt den modell som tagits fram av branschorganisationen Svensk kollektivtrafik. En central del i certifieringen handlar just om kundbemötande.

Bedömningen är att åtgärderna ovan ska ge effekt såväl på kort sikt, samt lägga grund för att liknande situationer inte ska behöva uppstå igen. När nu situationen har återupprepats, vilket jag verkligen beklagar, så har Länstrafiken självklart uppföljt upp den och jag kommer när vi träffar Svealandstrafiken försäkra mig om att de fortsätter med de åtgärder som vi kommit överens om och även diskutera den nya händelsen.

Härmed anser jag att interpellationen är besvarad.

Nina Höijer
Ordförande i samhällsbyggnadsnämnden

TILL REGIONFULLMÄKTIGE I REGION ÖREBRO

2021-04-06

Interpellation till regionråd Nina Höjer

Upprepade felaktiga nekanden inom busstrafiken

I Höstas nekades en resenär att åka med stadsbusstrafiken med sin permobil på felaktiga grunder. Fallet fick stor uppmärksamhet i olika media och länstrafiken och det ansvariga bussbolaget medgav att den typen av hjälpmedel är helt ok ombord på bussen.

Förbättrad information/utbildning utlovades men nu i mars månad blev samma resenär återigen nekad att åka med en av stadsbussarna i Örebro. Trots innehav av intyg om vikten på sitt hjälpmedel.

Tanken att personer som i formell mening har rätt till färdtjänst ändå skall kunna åka med den allmänna kollektivtrafiken är bra. Det ger ökade möjligheter att själv styra sin tid och kunna delta på spontana aktiviteter. Dessutom minskar det behovet av dyrare färdtjänstresor. Därför skickar händelser av det här slaget fel signaler.

Mina frågor till dig lyder därför

1. Vilka åtgärder har vidtagits efter den första incidenten?
2. Vad planeras nu för att inte detta skall hända igen.

Mats Gunnarsson

Sammanträdesdatum Beteckning
2021-06-21--22 Dnr: 21RS4358

Monika Aune (MP)

Svar på interpellation från Monika Aune (MP) om rasism inom hälso- och sjukvården

Monika Aune (MP) ställer i en interpellation om rasism inom hälso- och sjukvården frågor om huruvida det finns en färsk kartläggning av förekomsten av rasism, om det finns handlingsplaner och görs utbildningsinsatser och om det är min uppfattning att rasism ska bekämpas. Jag vill med anledning av frågorna lämna följande svar:

Jag delar helt uppfattningen att rasism inom hälso- och sjukvården ska bekämpas.

Region

Örebro län ska inte tolerera någon form av rasism i någon av sina verksamheter.

Att personal av annan härkomst utsätts för rasism i verksamheten är ett känt fenomen. Den exakta omfattningen är oklar. En ny medarbetar- och säkerhetsenkät kommer genomföras hösten 2021 och frågor rörande diskriminering och kränkningar kommer att formuleras om för att på ett bättre sätt kunna följas upp och så att rätt åtgärder kan vidtas.

Arbetet mot förekomsten av rasism och annan diskriminering och kränkningar är, och ska vara, ständigt pågående i verksamheten. Hur varje incident och fall hanteras beror i hög grad på medarbetarnas och arbetslagens förmågor att stötta varandra och upprätta gemensamma förhållningssätt och lösningar. Till stöd i det arbetet finns av regionen framtagna riktlinjer, *Hantering av diskriminering i vården i Region Örebro län*, senast reviderad 2019. Rasism är en icke-specificerad del i detta. Riktlinjerna utgår från arbetsmiljölagen, diskrimineringslagen och patientlagen. De definierar de olika typerna av direkt och indirekt diskriminering och omfattar både att patient eller närstående betar sig kränkande och att medarbetare betar sig kränkande.

Av riktlinjerna framgår mycket tydligt att även om en patient kan ha önskemål om att få träffa en viss läkare/tandläkare eller annan vårdpersonal, så har patienten ”inte rätt att ställa diskriminerande krav på att behandlas av personal av visst kön, etniskt ursprung, trosuppfattning eller liknande”. Det finns vägledning om hur patienten ska bemötas, vikten av tydlighet för att undvika missförstånd, samt att diskriminerande krav eller önskemål inte ska tillmötesgå. ”Patienten ska i stället informeras om att denne kan söka annan vårdgivare.”

Riktlinjerna säger också att den som blivit utsatt för kränkning eller diskriminering omgående bör informera sin närmaste chef, att händelsen ska dokumenteras och anmälas i regionens avvikelssystem. Om det är en händelse som omfattas av en brottsrubricering bör polisanmälan göras.

Det har gjorts utbildningsinsatser. Senast under hösten 2020 arrangerades utbildning av Hållbar utveckling kring att möjliggöra maktkritisk förändring utifrån diskrimineringsgrunderna där också representanter från HR deltog. Planering finns för att erbjuda regionens chefer utbildning när läget återgår till ett mer normalt.

Som i alla frågor som ställs i regionfullmäktige har den politiska majoriteten det yttersta ansvaret, så också för att frågorna kring rasism hanteras och inte accepteras i någon av regionens verksamheter. Om arbetet mot rasism bli framgångsrikt måste dock ansvaret bäras gemensamt av alla som värnar ett öppet och demokratiskt samhälle.

Jag anser härmed har besvarat interpellationen.

Karin Sundin
Hälso- och sjukvårdsnämndens ordförande

Ankom
Regionkansliet

2021 -04- 28

miljöpartiet de gröna

TILL REGIONFULLMÄKTIGE

2021-04-23

Interpellation

Till regionråd Karin Sundin

Det finns idag många vittnesmål i Sverige rörande rasism inom hälso- och sjukvården. Det handlar om läkare som utsätts för rasism av både patienter och kollegor, samt patienter som far illa på grund av sin hudfärg och härkomst. Annika Esscher, vid Uppsala universitet, som forskat på frågan visar exempelvis i sin studie "Maternal Mortality in Sweden" att utrikesfödda kvinnor har högre mödradödlighet än inrikesfödda, vilket bland annat kan ha ett orsakssamband med behandling grundad på fördomar.

Rasism, diskriminering och fördomar förekommer alltså inom sjukvården, precis som i övriga samhället. Konsekvenserna kan bli direkt ödesdigra. Fördomar kan leda till beslut om medicinsk behandling som inte är adekvat eller har vetenskaplig evidens. Diskriminering kan exempelvis leda till att kompetent personal inte blir anställda eller att vissa patienter blir sämre bemötta än andra.

Frågan om rasism inom vården är svår att greppa idag då den enda vägen att påtala diskriminering på grund av härkomst eller hudfärg går via Diskrimineringsombudsmannen, och inte via IVO.

Ett sätt att arbeta mot rasism och säkerställa personalens kompetens inom området är att kartlägga förekomsten och därefter upprätta handlingsplaner på vårdenheterna. I Dagens Samhälle, utgiven vecka 16, berättas det om Botkyrka kommun som nu gör en ordentlig kartläggning över organisationens värdegrund och kultur, i detta avseende, och har dessutom anställt särskild personal för att implementera arbetet.

Mina frågor till regionrådet Karin Sundin är:

**Har Region Örebro län en färsk kartläggning av förekomsten av rasism inom Hälso- och sjukvården?
Om inte - avser du att initiera en sådan?**

Finns det handlingsplaner och görs det utbildningsinsatser på vårdenheterna kring hur rasism ska motverkas?

Delar du min uppfattning att rasism inom Hälso- och sjukvården ska bekämpas och att den politiska majoriteten har det yttersta ansvaret?

Monika Aune MP

Oskar Svärd (M)

Svar på interpellation från Oskar Svärd (M) om klimatanpassningsplan

Oskar Svärd (M) ställer i en interpellation till mig följande frågor:

- Har Region Örebro län en uppdaterad klimatanpassningsplan?
- På vilka sätt arbetar Region Örebro län med klimatanpassningsåtgärder?
- Vilka förbättringsområden finns när det gäller klimatanpassningsåtgärder för att på så sätt säkra de viktiga verksamheter Region Örebro län bedriver?
- Med vilka aktörer samverkar Region Örebro län i klimatanpassningsarbetet?

Med anledning av interpellationen vill jag framföra följande:

Det är viktigt att Region Örebro län arbetar förebyggande med lämpliga anpassningar till de nya förutsättningar som klimatförändringarna förväntas medföra för verksamheten. Jag anser dock, i likhet med vad regionfullmäktige svarade på en liknande motion nyligen, att framtagandet av en klimatanpassningsplan skulle vara en opåkallad arbetsinsats då en stor del av materialet som skulle ingå i en sådan plan redan tas fram i andra sammanhang, till exempel genom den regional risk- och sårbarhetsanalys som görs i början av varje mandatperiod, och det därefter följande kontinuitetshanteringsplaneringen.

Jag anser att arbetet med klimatanpassning måste integreras i den ordinarie verksamheten, det vill säga i de planer och arbetsprocesser som redan finns etablerade. För att detta ska fungera tillfredsställande kan dock den övergripande styrningen för klimatanpassning behöva samlas i ett sammanhang där olika aktörers ansvar och roller i relation till

klimateanpassningsarbetet tydliggörs. Jag anser att detta bör genomföras genom att övergripande mål för klimateanpassning infogas program för hållbar utveckling när detta revideras. Ett mål bör då vara att klimateanpassning ska finnas med i alla relevanta styrdokument inom region Örebro län.

En stor del av arbetet med klimateanpassning görs effektivast i olika regionala och nationella samarbeten, till exempel arbetet med att säkra varu- och materialflöden och arbetet med att ta fram kunskaps- och informationsmaterial om de olika effekter som det förändrade klimatet har på vår hälsa.

Vi arbetar kontinuerligt i de olika verksamheterna med att säkerställa redundans så att viktig verksamhet kan fungera även under olika former av påfrestningar, självfallet inkluderande de allvarliga påfrestningar som klimateförändringarna kommer att medföra. Genom arbetet med Energi- och klimaterådgivning tillsammans med kommunerna, arbetar vi också med dessa frågor. Det finns även flera andra arenor som Region Örebro län verkar på, inte minst tillsammans med länsstyrelsen och med näringslivet för att minska klimatepåverkan i vårt län.

Jag anser härmed ha besvarat interpellationen.

Andreas Svahn
Ordförande i regionstyrelsen

Interpellation

till Regionstyrelsens ordförande Andreas Svahn (S)

Klimatanpassningsplan

Klimatfrågan har under flera decennier diskuterats och debatterats. Det har skett på olika nivåer i beslutande församlingar, organisationer och mellan oss invånare som privatpersoner.

Olika typer av frågor har diskuterats mer intensivt än andra och över tid har debatten intensifierats när det exempelvis skett en naturkatastrof av något slag. Ingen kan ha undgått klimatförändringarna och debatten som speglar det som pågår i Sverige och i vår omvärld.

Samhället blir alltmer sårbart och påverkas av klimatförändringsrelaterade risker förknippade med väderhändelser som stormar, översvämningar och värmeperioder. Det är händelser som blir allt mer vanliga men som vi kan ta lärdom av för att minimera de skador som kan uppkomma som följd av väderhändelser.

I Sverige har vi de senaste åren sett de konsekvenser som kommer från klimatförändringar på ett sådant sätt vi inte skådat tidigare. Genom att noga studera de extrema väderhändelsernas kommande utveckling och risker kan det sedermera presenteras analyser och svar på vilka klimatanpassningsåtgärder som måste till för att minimera dess effekter på samhället, ekonomin och befolkningen.

Allt fler aktörer arbetar fram klimatanpassningsplaner för att på bästa sätt kunna möta de problem som uppstår, även för att förhindra stora skador som drabbar verksamheten på längre sikt. För Region Örebro läns del kan det exempelvis handla om USÖ, som har viktig verksamhet under marknivå. Men även vårdcentraler, bussdepåer och andra viktiga samhällsfunktioner som dygnet runt fyller en funktion för att samhället ska fungera – och där invånare ska kunna leva ett bra liv.

Med anledning av ovanstående har jag följande frågor:

- Har Region Örebro län en uppdaterad klimatanpassningsplan?
- På vilka sätt arbetar Region Örebro län med klimatanpassningsåtgärder?
- Vilka förbättringsområden finns när det gäller klimatanpassningsåtgärder för att på så sätt säkra de viktiga verksamheter Region Örebro län bedriver?
- Med vilka aktörer samverkar Region Örebro län i klimatanpassningsarbetet?

Oskar Svärd (M)

Vice Ordförande Samhällsbyggnadsnämnden

miljöpartiet de gröna

Interpellation om Regionens roll i framtidens Vätgasförsörjning?

Till Ordförande i regional tillväxtnämnd Irén Lejegen (S)

EU storsatsar men vad gör regionen?

Energisystemen i världen har påbörjat en gigantisk omställning från produktion baserad på fossila lösningar till hållbara. En del av de förnyelsebara produktionen är svår att styra utan bygger på naturens egna cykler som inte alltid stämmer med behovet i realtid. I Sverige har vi stora mängder vattenkraft som fungerar som bra reglerkraft för att möta en varierad efterfrågan men när behoven ökar genom industrins och transportsektorns omställning krävs även lagring av energi på smarta sätt.

Vindkraft och solen kan vissa dagar ge väldigt stor produktion när behoven inte är som störst men vår förmåga att spara den energin till kallare dagar har varit liten. Ett sätt att spara energin till kommande dagar är att omvandla den elektriska energin till vätgas. Fördelen är att det inte kräver lika mycket resurser i form av mineraler som dagens batteriteknik. Den andra är att vätgas som energibärare kan användas både för transporter i olika typer av fordon samt för industrins behov av värme.

EU och flera stora industrinationer gör nu stora satsningar på att bygga ut vätgasnätverk. Även våra nordiska grannländer där konkreta planer har lagts fram för att skapa ett nät av tankstationer för vätgas. Enskilda kommuner och regioner i Sverige har också påbörjat resan och ibland är målet just vårt län. Mariestad och Västtrafik tar hjälp av EU-finansierade projekt för att testa vätgasdrivna tåg på Kinnekullebanan. Inlandsbanan har också testkört liknande fordon. Men också några av världens största fordonstillverkare planerar för att utöka produktionen av stora och små fordon med bränsleceller som drivs av vätgas.

I Region Örebro län har vi värnat vår roll som hållbart logistiknav. Transporterna utgör en stor del av utsläppen som hotar klimatet och här behövs flera alternativ. Det räcker inte med

biobränsle och el för den tunga fordonssidan. Risken är att vi kommer på efterkälken om inte vätgasen får en tydlig plats som ett av de hållbara alternativen i vårt län.

Mina frågor till dig lyder därför

1. Hur ser planerna ut för etablering av Vätgasförsörjning i vår region?
2. Varför utnyttjar vi inte de enorma summor som EU satsar på utveckling inom vätgasområdet?
3. Har dialog förts med Västra Götaland om samverkan kring Vätgaståg/Hybridtåg?

För miljöpartiet de Gröna

Mats Gunnarsson

Mats Gunnarsson (MP)

Svar på interpellation till tillväxtnämndens ordförande Irén Lejegren om regionens roll i framtidens vätgasförsörjning

De senaste åren har vätgasen betydelse för den gröna omställningen diskuteras allt mer bland annat för vätgasens mångsida användas som industriråvara, drivmedel och för lagring av energi. EU lade 2020 fram en vätgasstrategi och Energimyndigheten ska redovisa den svenska vätgasstrategin i höst. I EU:s strategi betonar de att vätgasen är en viktig del i den gröna omställningen och en del av den *Gröna given*. I framtida energisystem och för drivmedelsförsörjning kan vätgas samverka med biogas och el eftersom dessa tre är kan omvandlas till varandra. Lokal produktion av vätgas, el och biogas förväntas också bidra till ökade arbetsmöjligheter, regional utveckling samt ökad beredskap och självförsörjning.

Planerat arbete för etablering av vätgas i Örebro län

Eftersom stora mängder av el behövs för att producera fossilfri vätgas är en stabil elförsörjning nödvändig för utveckling av grön vätgas. En utredning av effektbehovet i länet har redan initierats och ska genomföras under 2022 vilket också kan bidra till utveckling inom vätgasområdet. Region Örebro län kommer också delta i projektet *Vätgasens roll i energi- och klimatomställningen* som drivs av Energiforsk. Projektet pågår under fyra år från hösten 2021 och har målet att bland annat undersöka potentialen för olika användningar av vätgas samt att identifiera hur vätgas kan underlätta energiomställningen. Just nu pågår också en dialog om möjligheterna att genomföra en förstudie för att undersöka vilken roll vätgas, el och biogas kan spela i regionens omställning. I förstudien kan behov, distribution och infrastruktur av vätgas, el och biogas kartläggas. Även lokala produktion samt möjligheterna att utveckla ett regionalt vätgaskluster kan ingå i en förstudie.

Utnyttjandet av EU-finansiering för utveckling inom vätgasområdet

EU har annonserat att de ska satsa 430 miljarder euro på vätgas till 2030 varav 180 miljarder euro är i stöd och resten ska komma från den privata sektorn. Pengarna går att söka från flera fonder och många utlysningar är på gång. En del av fonderna är dock medel till industrin. För bidrag från EU-fonder krävs alltid en andel medfinansiering vilket kan bidra till problem. Tidigare undersöktes ansökan i *Nordic Hydrogen Corridor*, för att etablera en tankstation för vätgas i länet. Ingen ansökan gjordes dock då eftersom det inte gick att få medfinansiering.

I Region Örebro län pågår ett stort antal projekt finansierade av EU-pengar. Inget av projekten som pågår just nu har huvudfokus på vätgas men vätgas ingår till viss del i projekten *Fossilfritt 2030-fordon och drivmedel*. En förstudie, *Förstudie om hur en första vätgasmack i Örebro kan bli av*, har också genomförs i Region Örebro län. Förstudien undersökte strategiska lägen för en vätgastankstation i Örebro stad. För att få tillgång till EU-medel riktat mot vätgas och annan grön omställning kommer Region Örebro län att fortsätta att söka projektmedel inom området. Nätverk mellan industri, offentliga organisationer och andra aktörer kan underlätta samarbete och ansökningar kopplat till vätgas, el och biogas. Inom *Energi- och klimatrådet* diskuteras bland annat ett nätverk kopplat till transporter. Via det nätverk och andra samt rådet i sig kan gemensamma projekt och ansökningar initieras.

Dialog med Västra Götaland om samverkan kring Vätgaståg/hybridtåg

I dagsläget har ingen dialog förts med Västra Götaland kring vätgaståg eller hybridtåg. Den sträcka som utreds för vätgaståg på Kinnekullebanan är Håkanstorp-Gårdsjö. Den del av Kinnekullebanan som Region Örebro län ansvarar för gällande trafikförsörjning är Laxå-Örebro. Ett avtal med Västtrafik för trafik på denna sträcka finns till 2025. En förstudie gällande vätgaståg på Kinnekullebanan pågår och testkörning planeras till 2024-2026. Efter det kan det även bli aktuellt med vätgaståg på sträckan Laxå-Örebro. Tankstationerna för vätgas som ska installeras vid Kinnekullebanan är kombinationstankstationer där både tåg och tunga vägtransporter ska kunna tanka. Det skulle göra att vätgaståg på sträckan Laxå-Örebro kanske också skulle kunna bidra till ökad infrastruktur för tunga transporter gällande vätgas i länet. Resultaten från förstudien samt framtida tester kommer att följas noga.

Jag anser härmed ha besvarat interpellationen.

Irén Lejegren
Tillväxtnämndens ordförande

Ola Karlsson (M)

Svar på interpellation från Ola Karlsson (M) om näringsliv och företag är viktiga för utveckling och tillväxt

Ett förslag till Regional utvecklingsstrategi, RUS är ute på remiss till olika organisationer, aktörer och myndigheter i länet. Ola Karlsson (M) anser att Region Örebro län borde ha involverat andra företrädare från näringslivet än Handelskammaren i processen och ställer följande frågor till regionråd Irén Lejegren

1. På vilket vis har man efterfrågat och fått in näringslivets olika synpunkter i utvärderingen av nu gällande RUS?
2. På vilket sätt har man efterfrågat och fått näringslivets olika synpunkter på hur nuvarande RUS kan utvecklas och revideras inför en remissversion?
3. På vilket sätt har man efterfrågat och fått in de gröna näringarnas förslag på hur nuvarande RUS kan utvecklas och revideras inför en remissversion?

Handelskammaren Mälardalen har en speciell roll då de företräder näringslivet i länet i det regionala utvecklingsarbetet genom deltagandet i Partnerskapet för regional utveckling.

1. Handelskammaren var involverade i framtagandeprocessen av nuvarande RUS, har deltagit på dialogmöten och på partnerskapets möten under 2018-2020 med fokus på RUS innehåll och genomförande och har då haft möjlighet att förmedla näringslivets behov av utveckling i länet. Under den framtagandeprocessen var även flera av näringslivets organisationer inbjudna till både dialogmöten och som remissinstanser.

2. Beslutet att göra en mindre uppdatering och att Region Örebro län skriver fram ett uppdaterat förslag och skickar ut på remiss till partnerskapet för regional utveckling har godkänts av Handelskammaren. Organisationer utanför partnerskapet men som fick remissen till nuvarande RUS är inbjudna att lämna synpunkter vid remisskonferensen den 29 september. Inbjudan har också gått ut brett via Regional utvecklings nyhetsbrev.
3. Region Örebro län har skickat den uppdaterade RUS:en på remiss till LRF Örebro län samt till arbetsmarknadens parter.

Härmed anser jag att interpellationen är besvarad.

Irén Lejegren (S)

Regionråd tillika ordförande i regional tillväxtnämnd

Interpellation

till Regionstyrelsens ordförande Andreas Svahn

Ankom
Regionkansliet

2021-09-22
21RS9159-1

Hot och våld mot vårdens medarbetare

Allt oftare rapporteras det om hot och våld mot vårdens medarbetare. Allt från stenkastning mot ambulanser, verbala hot på akutmottagningen och till och med fysiskt våld mot personalen är typiska exempel. Hårdast utsatta är medarbetare inom akutvården och psykiatrien men det är även vanligt inom primärvården.

Enligt Region Örebro läns avvikelserapportering har regionens vårdpersonal hittills i år rapporterat över 100 avvikelser som gäller hot och våld på arbetstid.

I en undersökning som Novus genomförde åt Vårdförbundet förra året kunde man se att både muntliga hot och fysiskt våld mot vårdpersonalen ökat sedan 2018. Den visade också att nästan hälften av Vårdförbundets medlemmar någon gång utsatts för hot på jobbet. Samtidigt var det bara hälften av de som drabbats som gjorde någon form av anmälan.

För akutsjukvården i stort har uppdragen ökat markant och medborgarna har högt ställda krav på vad sjukvården ska leverera. Dessutom har samhällsklimatet förändrats de senaste åren, vilket bland annat märks i en förändrad attityd till vårdpersonalen.

Runt om i landet rapporteras det om att både ambulanssjuusköterskor och vårdpersonal på akutmottagningar kan bli utsatta i en mängd olika situationer. Ofta är det den som de ska hjälpa som går till angrepp, men personalen behöver också hantera våldsamma åskådare och hotfulla anhöriga.

Det får aldrig bli vardag att bli utsatt för verbala hot eller fysiskt våld när man arbetar med personer i utsatta situationer. Som en av länets största arbetsgivare bör personalens trygghet och säkerhet vara en våra mest prioriterade frågor.

Med anledning av ovanstående vill jag ställa följande frågor till regionstyrelsens ordförande Andreas Svahn:

Vad gör Region Örebro län för att anställda inom vården ska känna sig trygga på sin arbetsplats?

Vilket stöd finns att tillgå för vårdpersonal som blivit utsatt för hot och våld?

Är det vanligt förekommande med vårdpersonal som sjukskriver sig efter att blivit utsatt för hot och våld?

Enligt Vårdförbundets statistik är det bara hälften av de som utsätts för hot och våld på arbetsplatsen som gör någon form av anmälan. Anser du att det finns ett mörkertal när det kommer till avvikelserapporteringen i vår region? Om så är fallet, hur arbetar Region Örebro län med att motverka detta?

Örebro den 22 september

Sebastian Cehlin (M)

Sammanträdesdatum
2021-10-05Beteckning
Dnr: 21RS9159

Sebastian Cehlin (M)

Svar på interpellation från Sebastian Cehlin (M) angående hot och våld mot vårdens medarbetare

I Region Örebro län ska medarbetare kunna känna sig trygga på sin arbetsplats. Hot och våld förekommer tyvärr och vi är noga med att se till att beredskapen för dessa händelser finns. Att förebygga våld och hot om våld är ett arbetsområde som kräver att alla medverkar och tar sin del av ansvaret.

Om regionens medarbetare utsätts för hot eller våld ska detta polisanmälas samt anmäla händelsen till Arbetsmiljöverket som allvarligt tillbud eller allvarlig arbetsplatsolycka. En avvikelserapportering ska också ske.

Vi har utbildningar för chefer och skyddsombud tillsammans och på arbetsplatser för att ge ökade kunskaper om hur hot och våldssituationer kan förebyggas, vad respektive person ska göra om en situation inträffar, samt hur situationen hanteras efteråt. Lokala rutiner ska finnas på varje arbetsplats.

En särskild fördjupningsutbildning riktar sig till särskilt utsatta verksamheter som nämns i interpellationer men där även IVA, geriatriken och psykiatrin innefattas.

För personal som har blivit utsatt för hot och våld i arbetet sker krisstöd i nära samarbete med Regionhälsan utöver detta finns kollegialt stöd, stöd från chef sjukhuskyrkan, och vår HR organisation.

Om personal sjukskriver sig på grund av hot och våld kan vi inte se specifikt då vi inte registrerar frånvaroorsaker. Hot och våldshändelser är avvikelser i arbetet och ska alltid rapporteras i vårt avvikelssystem.

Det är inte helt ovanligt att anställda undviker att polisanmäla händelser då personen själv blir målsägande. Här behöver vi utveckla vårt stöd så att enskilda medarbetare orkar och vågar göra en polisanmälan.

Våld och allvarliga hot om våld mot medarbetare/motsvarande ska anmälas till Arbetsmiljöverket av ansvarig verksamhetschef inom 24 timmar.

Inom Region Örebro län finns det ett antal personer som i vardagen arbetar med personal- och säkerhetsfrågor och som är utbildade för att vara ett stöd för den som blivit drabbad av brott. Det kan vara att hjälpa till med kontakter med till exempel brottsofferjouren, brottsoffermyndigheten eller med andra frågor som du har i samband med en polisanmälan och en eventuell rättegång.

Dessa frågor är allvarliga och behöver ständigt vara uppe till dialog på våra arbetsplatser för att förebygga och vidta åtgärder. Vi arbetar tillsammans med våra skyddsombud för att förebygga händelser och säkerställa att avvikelserapportering och stöd vid dessa händelser finns.

Med detta anser jag att interpellationen är besvarad.

Andreas Svahn

Ordförande i Regionstyrelsen

Sammanträdesdatum 2021-10-05
Beteckning Dnr: 21RS9233

Anna Nordqvist (M)

Svar på interpellation från Anna Nordqvist (M) om Folktandvården i Region Örebro län är på väg att centraliseras

Anna Nordqvist (M) ställer i en interpellation till folktandvårdsnämndens ordförande Maria Comstedt (C) frågan om Folktandvården i Region Örebro län är på väg att centraliseras. Interpellationen utgår ifrån resultaten och förslagen i utredningen *Folktandvården 2035* samt de i folktandvårdsnämndens verksamhetsplan för 2022 beställda utredningsuppdragen om det ökande behovet av mer tandvård i centrala Örebro samt frågan om hur stor respektive liten en klinik får vara utifrån parametrar som kvalitet, tillgänglighet och ekonomi. Interpellanten känner en stor oro för att utredningarna kommer att påverka den politiska intentionen om en klinik per kommun och leda till en mindre jämlik tandvård. Interpellanten ställer med anledning av detta följande sex frågor:

1. På vilket sätt arbetar man för att öka tillgängligheten i länet när man samtidigt skär ner på öppettider i kranskommunerna?
2. Hur ser kötiden ut i de kranskommuner där man skär ner på öppettider?
3. På vilket sätt skulle en centralisering av folktandvården skapa bättre service och tillgänglighet för människor boendes på landsbygden?
4. Finns det behov av en storklinik i centrala Örebro?
5. På vilket sätt arbetar man för att förbättra incitamenten för att framförallt tandläkare ska välja att arbeta någon annanstans än i Örebro stad?
6. På vilket sätt tänker man samarbeta med den privata sektorn för att tillgodose behovet av en god och jämlik tandvård för hela länet?

Med anledning av interpellationen vill jag framföra följande:

Folktandvården strävar efter att hela tiden bli bättre och vara en lärande organisation. Utredningen och kartläggningen *Folktandvården 2035*, som interpellanten hänvisar till, visar med all tydlighet att stora utmaningar väntar inte bara Region Örebro läns utan hela landets folktandvård de närmaste decennierna.

Arbetet med att säkra god tillgänglighet i hela Region Örebro län handlar om att göra flera saker samtidigt. Utbudet av tandvård måste anpassas efter 1. ett stadigt minskande och procentuellt åldrande patientunderlag i de allra flesta landsbygdskommuner; 2. kraftigt ökande befolkning och tandvårdsbehov i centrala Örebro; 3. tillgången till nödvändiga kompetenser vilket i mycket är en nationell fråga kopplad till lärosätenas förutsättningar och incitament; 4. möjligheterna att rekrytera samma kompetenser till alla berörda utbudspunkter; samt 5. nya framväxande tekniska och arbetsställrelaterade möjligheter att bedriva tandvård. Både *Folktandvården 2035* och den nationella utredningen *När behovet får styra - ett tandvårdssystem för en mer jämlik tandhälsa* (SOU 2021:8) visar tydligt att både resurser och kompetenser riskerar att inte räcka för att säkerställa ett jämlikt utbud på dagens alla befintliga utbudspunkter och det inbegriper både stad och landsbygd.

Fokus måste i detta utmanande läge vara att på ett ansvarsfullt sätt ligga steget före och anpassa tandvårdsutbudet efter ovan nämnda gradvis förändrade förutsättningar. Då kan vi fortlöpande säkra tillgängligheten till god tandvård oavsett var medborgaren bor i regionen. Om tio år beräknas Örebro kommun få närmare 30 000 fler invånare och även om denna siffra kan komma att räknas ner innebär det att utbudet måste öka i denna del av regionen. I nästan alla regionens övriga kommuner beräknas befolkningen minska i olika grader från några hundra i Degerfors och Karlskoga till runt och över 1000 i Ljusnarsberg, Hällefors respektive Lindesberg. Undantagen är Kumla och Lekeberg som beräknas öka med mellan 500 och 1000 invånare. Den kvantitativa förskjutningen i tandvårdsbehov från landsbygdskommunerna till centralorten är alltså anmärkningsvärd och kommer behöva betydande anpassningar.

Denna förskjutning inkluderar samtidigt en procentuell föråldring av landsbygdens medborgare och en föryngring av centralortens. Detta medför att anpassningarna inte bara måste ta hänsyn till antal medborgare utan även varierande arbetssätt. Kranskommunerna kommer få procentuellt fler patienter med kroniska sjukdomar, en mer komplex sjukdomsbild hos äldre, mer frekvent tandvård och mindre sällanvård och frisktandvård med vuxna revisionspatienter. Dessa tendenser kommer öka även i centralorten men inte procentuellt i samma grad.

De ovan nämnda beställda utredningarna om dels behovet av en eller flera nya kliniker i centrala Örebro och dels frågan om hur stor respektive liten en klinik

får vara syftar till att förse oss med underlag för kort- och långsiktigt kloka beslut gällande utbudsanpassningar. I väntan på resultaten av dessa viktiga utredningar kommer här dock ett försök till svar på interpellantens sex frågor.

1. På vilket sätt arbetar man för att öka tillgängligheten i länet när man samtidigt skär ner på öppettider i kranskommunerna?

Jag anser att ett ansvarsfullt sätt att använda våra resurser är att för våra patienter tillgängliggöra så mycket klinisk tid som möjligt hos de behandlare vi har. Utifrån perspektiven patientsäkerhet, arbetsmiljö och ekonomi är det bättre att ha en samlad personalstyrka och öppet färre dagar än att sprida ut behandlare för att hålla kliniken öppen alla dagar. Utifrån brist på legitimerad tandvårdspersonal och patientläge är det inte försvarbart att idag hålla alla kliniker öppna alla dagar.

2. Hur ser kötiden ut i de kranskommuner där man skär ner på öppettider?

Folktandvårdens prioriteringsordning för omhändertagande av patienter är enligt följande:

1. Akut tandvård för barn och unga
2. Akut tandvård för vuxna
3. Allmäntandvård för barn och unga
4. Behandling inom regionens tandvårdsstöd
5. Specialisttandvård för barn och unga
6. Specialisttandvård för vuxna
7. Allmäntandvård för vuxna

Punkt 1-4 klaras på alla kliniker i regionen utan köer. Viss specialisttandvård (punkt 5-6) har kö medan andra kan ta emot patienter direkt.

På punkt 7 skiljer sig kötiden åt på olika kliniker. Patienter som står i kö till kliniker med längre väntetid erbjuds att få komma till kliniker med kortare, eller ingen kö. Härnedan följer en tabell som visar nuvarande kötider på respektive klinik. Variationerna i väntetid har som framgår ingen koppling till förhållandet centralort och kranskommuner.

Klinik	Procentandel av totala antalet vuxna patienter där försening finns	Ungefärlig väntetid för en ny patient att få komma på undersökning på vald klinik
Folktandvården Adolfsberg	28,1 %	>12 mån
Folktandvården Askersund	14,2%	5 mån
Folktandvården Brickebacken	10,1%	6 mån
Folktandvården Degerfors	21,8%	11 mån
Folktandvården Eyra	11,9%	11 mån
Folktandvården Frövi	2,9%	0 mån
Folktandvården Haga	32,7%	>12 mån

Folktandvården Hallsberg	14,5%	5 mån
Folktandvården Hertig Karl	23,4%	>12 mån
Folktandvården Hällefors	22,0%	10 mån
Folktandvården Karlskoga	21,7%	>12 mån
Folktandvården Kopparberg	20,4%	8 mån
Folktandvården Kumla	2,2%	0 mån
Folktandvården Laxå	21,2%	11 mån
Folktandvården Lekeberg	19,2%	>12 mån
Folktandvården Lillån	9,8%	0 mån
Folktandvården Lindesberg	8,3%	0 mån
Folktandvården Nora	18,9%	10 mån
Folktandvården Odensbacken	31,4%	8 mån
Folktandvården Sofia	15,5%	7 mån
Folktandvården Wivallius	2,5%	0 mån

3. På vilket sätt skulle en centralisering av folktandvården skapa bättre service och tillgänglighet för människor boendes på landsbygden?

Det interpellanten kallar centralisering är som beskrivs ovan snarare den fortlöpande anpassning av utbudet som på grund av de demografiska förskjutningarna krävs för att säkra en jämlik tandvård i hela regionen. Om utbudet inte ökas där befolkningen växer mest kan jämlik tandvård rimligen inte säkras. När det gäller säkrandet av god tillgänglighet till tandvård i landsbygdskommunerna pågår bland annat en utredning kring mobil tandvård vilket skulle kunna användas till patienter boende på landsbygd.

Folktandvården i Region Örebro län är också först i landet med att öppna en digital mottagning som är tillgänglig för alla patienter oavsett var i länet man bor. Detta för att ge alla våra patienter möjlighet till service och tillgänglighet. Även här kommer den beställda utredningen om klinikstorlekar kunna klargöra vad som är möjligt ur bland annat perspektiven kvalitet, tillgänglighet och ekonomi.

4. Finns det behov av en storklinik i centrala Örebro?

Vi har som nämnts ovan fram till år 2035 en förväntad befolkningsminskning i de flesta av kranskommunerna medan Örebro kommun beräknas öka med närmare 30 000 invånare. I den beställda utredningen kommer det undersökas hur vi på bästa sätt kan tillgodose att dessa människor kan få tillgång till god och jämlik tandvård. En av våra stadskliniker (Sofia-kliniken) är dessutom dåligt anpassad till att bedriva tandvård i, vilket gör att även denna utbudspunkt måste bli en del av samma utredning. Frågan om detta leder till en ny större klinik, två eller flera mindre, utökningar av befintliga eller om den

privata tandvården är intresserad av att möta dessa behov och så vidare är en väsentlig del av utredningen.

5. På vilket sätt arbetar man för att förbättra incitamenten för att framförallt tandläkare ska välja att arbeta någon annanstans än i Örebro stad?

Det finns i vår region och i hela landet många försök att förbättra incitamenten för att välja att arbeta någon annanstans än i centralorterna, men exemplen på fall där de är framgångsrika är försumbara. Lönetillägg är ett sätt och resor på arbetstid ett annat som Region Örebro län jobbar med, men det hindrar inte den stora tendens, som finns väl beskriven i *Folktandvården 2035*, dvs att långa restider och små och sårbara arbetsplatser med få kollegor inte lockar när det finns alternativ i form av dels folktandvårdskliniker i storstäderna och dels privata kliniker där lönenivån är en annan.

6. På vilket sätt tänker man samarbeta med den privata sektorn för att tillgodose behovet av en god och jämlik tandvård för hela länet?

Folktandvårdens behov av att samarbeta med den privata tandvården är stora inom flera områden såsom fördelning av patientgrupper, säkrandet av jämlik tandvård på landsbygden, lokalfrågor, utbildning, fortbildning och kompetensförsörjning, men inget av detta är förpliktigande för den privata tandvården. Som den nationella utredningen tydlig visar saknas hos den privata tandvården såväl ekonomiska som juridiska incitament för att etablera sig på landsbygden och överhuvudtaget öka befolkningsansvaret. Folktandvården blir i nuvarande system alltmer ensam om att ta hand om de mest kostnadskrävande patientgrupperna inklusive en demografiskt minskande landsbygd där klinikernas sårbarhet ökar både ekonomiskt och kompetensmässigt. Här välkomnas alla konstruktiva förslag till hur den privata tandvården ska kunna lockas till att dela ett övergripande ansvar för Region Örebro läns tandvård och då inte bara i centralorten. Under tiden måste Region Örebro läns folktandvård utifrån sitt lagstadgade befolkningsansvar arbeta för en jämlik tandvård i hela regionen och detta utifrån de förutsättningar, utmaningar och möjligheter som beskrivs ovan.

Härmed anser jag att interpellationen är besvarad.

För Region Örebro län

Maria Comstedt (C)
Ordförande Folktandvårdsnämnden

Ankom
Regionkansliet

2021-09-27

21RS9233-1

Interpellation

Till Folk tandvårdsnämndens ordförande Maria Comstedt.

Är Folk tandvården i Region Örebro län på väg att centraliseras?

Röster höjs nu från flera kommuner i Örebro län att tillgängligheten till Folk tandvården blivit sämre genom neddragningar av öppettider. Enligt regionens hemsida har 5 kliniker i kranskommunerna stängt minst en dag i veckan, i Hällefors är det stängt två dagar av fem vilket medfört att medarbetarna oroas över att inte kunna tillgodose invånarnas behov samt rädsla för att ytterligare neddragningar är att vänta.

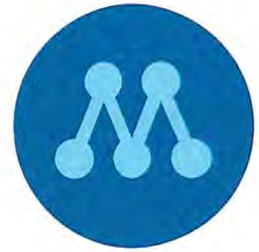
Efter att ha läst utredningen som nyligen gjorts och presenterats i nämnden om "Folk tandvården 2035" finns tydliga indikationer på att Folk tandvården inte på något sätt kommer att vara förskonad från den centralisering vi ser pågå i resten av länet. Där talas om ett minskande behov i landsbygdskommunerna och ett kraftigt ökande tandvårdsbehov i centrala Örebro. Utredningen uppger att klinikutbudet behöver minskas och en gradvis utfasning av klinikverksamhet bör ske främst i Kopparberg, Hällefors, Laxå och Odensbacken men även i Frövi och Degerfors.

I verksamhetsplanen för 2022 finns två utredningsuppdrag som utgår från ovanstående utredning:

1. Starta utredning om hur liten respektive hur stor en klinik får vara utifrån parametrar som kvalitet, tillgänglighet och ekonomi.
2. Starta utredning som visar för- och nackdelar med att bygga en storklinik i centrala Örebro.

Av det vi tidigare fått erfara från andra utredningar i centraliseringens tecken som gjorts i regionen, har jag en stor oro för att dessa två utredningar även här kommer leda till att små kliniker i länets mindre kommuner stängs ned för att gå samma öde tillmötes som Fellingsbro. Den politiska intentionen som funnits om en klinik per kommun blir då ett minne blott då endast nodklinikerna kan komma att bestå. Utredningens rekommendationer om nivåstrukturering görs ännu tydligare när även en utredning om att bygga en central storklinik i Örebro samtidigt ska ske parallellt med detta.

För mig är det viktigt att man lätt kan nå tandvården även om man bor utanför Örebro. Jag är orolig för att resultatet av dessa utredningar kommer att leda till att den politiska majoriteten (S, C, Kd) fattar beslut som innebär att flera kommuner kommer att bli utan Folk tandvårdskliniker framöver vilket medför att dessa kommuninvånare blir av med en del av den välfärd och service som skattebetalare på landsbygden förtjänar lika väl som de som bor i staden.

Jag vill därför ställa följande frågor:

På vilket sätt arbetar man för att öka tillgängligheten i länet när man samtidigt skär ner på öppettider i kranskommunerna?

Hur ser kötiden ut i de kranskommuner där man skär ner på öppettider?

På vilket sätt skulle en centralisering av Folktandvården skapa bättre service och tillgänglighet för människor boendes på landsbygden?

Finns det behov av en storklinik i centrala Örebro?

På vilket sätt arbetar man för att förbättra incitamenten för att framförallt tandläkare ska välja att arbeta någon annanstans än i Örebro stad?

På vilket sätt tänker man samarbeta med den privata sektorn för att tillgodose behovet av en god och jämlik tandvård för hela länet?

Anna Nordqvist (M)

2:e vice ordförande
Folktandvårdsnämnden

Sammanträdesdatum 2021-10-05
Beteckning Dnr: 21RS9258

Willhelm Sundman (L)

Svar på interpellation från Willhelm Sundman (L) om effekten av målrelaterad ersättning

Willhelm Sundman (L) ställer i en interpellation till mig följande frågor:

-Vilken effekt på patientunderlaget kan vi se hos de vårdcentraler som når eller inte når upp till sina mål kopplade till den målrelaterade ersättningen?

-Hur säkerställer vi att vårdcentraler med framgångsrika arbetssätt belönas och inte straffas kopplade till den målrelaterade ersättningen?

Med anledning av interpellationen vill jag framföra följande:

Den målrelaterade ersättningen utgör en mindre del av den ersättning som vårdcentralerna inom Hälsovalet erhåller för sitt uppdrag. 85 procent av ersättningen är en fast kapitationsersättning, som följer medborgarens val av vårdcentral, med andra ord antalet listade individer på vårdcentralen. Därutöver erhåller vårdcentralerna 10 procent i rörlig ersättning i form av besöksersättning för direkta besök, samt 5 procent i målrelaterad ersättning.

Avsikten med en stor del fast kapitationsersättning är just att vårdcentralerna ska kunna jobba med framgångsrika arbetssätt utan att bli straffade. Ersättningsformer som ersätter ett paket av åtgärder, som kapitationsersättningen, ger generellt sett bättre förutsättningar för innovationer, eftersom denna ersättningsform inte detaljstyr vårdgivaren till specifika aktiviteter. Den ger också incitament att bedriva vården så resurseffektivt som möjligt. En anledning till att den rörliga ersättningen i form av besöksersättning endast utgör en mindre del är att det finns risker kopplade till sådan ersättningsform. Om denna andel är hög kan det resultera i att man premierar många korta

besök på bekostnad av patienter med hög grad av samsjuklighet.

Besöksersättning kräver därför noggrann konstruktion för att inte skapa oönskade undanträngningseffekter eller arbetssätt som inte är resurseffektiva. Hälsoval följer därför noga utvecklingen som sker på vårdcentralerna utifrån ersättningsmodellen.

Eftersom det är viktigt att verksamheten inte uppfattar att ersättningsmodellen motverkar nya och smarta arbetssätt kan nämnas att det gjordes ett tillägg i 2020 års "Krav- och kvalitetsbok för Hälsoval" som innebär att vårdcentralerna nu även får besöksersättning för digitala besök via video och kvalificerat rådgivande telefonsamtal. För dessa besök ersätts vårdcentralerna idag med samma belopp som ett fysiskt besök när det digitala besöket ersätter ett fysiskt besök.

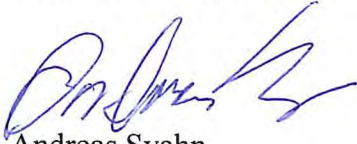
När det gäller den målrelaterade ersättningen har den fokus på fem områden. Tre av områdena har kvantitativa mål som krav för ersättningen, dessa är telefontillgängligheten, kvalificerat rökslutarstöd och fysisk aktivitet på recept. Telefontillgängligheten påverkas i hög grad av bemanningen på vårdcentralen, vilken ständigt förändras till följd av personalomsättning. Antalet rökare och personer med otillräcklig fysisk aktivitet påverkas av befolkningsutvecklingen vilken också förändras.

Det är givetvis viktigt att utvärdera effekten på patienterna beroende på valda arbetssätt för att uppnå mål kopplade till den målrelaterade ersättningen. Att utläsa effekter av enskilda insatser på patientunderlaget i form av ökad folkhälsa, exempelvis utifrån indikatorerna antal rökare eller personer med otillräcklig fysisk aktivitet, är svårt eftersom dessa indikatorer även påverkas av befolkningsutvecklingen och övriga insatser i samhället.

På de områden där det finns uppsatta mål som krav för ersättning är det viktigt att kontinuerligt se över kring hur måltalen formuleras för att kännas relevanta för verksamheten att jobba mot, vilket görs inför varje år. Men även om vårdcentralerna uppnår måltalen behöver man arbeta vidare med de målrelaterade insatserna för att upprätthålla en god kvalitet.

Däremot saknas det indikationer på att patienter väljer vårdcentral utifrån hur de presterar när det gäller målrelaterad ersättning. För de flesta patienter, inte minst äldre och multisjuka är många gånger den geografiska närheten det som prioriteras. Undantaget Örebro tätort, Karlskoga och till viss del Kumla, finns det endast en vårdcentral i tätorten där patienten bor.

Med detta anser jag att interpellationen är besvarad

Andreas Svahn

Ordförande i Regionstyrelsen

Interpellation

Till Regionstyrelsens ordförande
Andreas Svahn

Effekten av målrelaterad ersättning

Region Örebro län styr primärvårdens aktörer inom hälsovalet utifrån bestämda principer från krav och kvalitetsboken. Styrningen innebär allt ifrån vilka kompetenser som ska finnas på en vårdcentral, öppettider och vad en vårdcentral ska erbjuda inom sin verksamhet. Dessa krav om erbjudanden kan även vara kopplat till den ersättning som vårdcentralen får från regionen, en ersättning som varierar beroende på hur väl vårdgivaren når upp till de satta målen.

Den målrelaterade ersättningen till vårdcentraler är beroende av hur väl vårdcentralen lever upp till politiska satta mål. Denna ersättning är tänkt att se till att vårdcentraler erbjuder ett visst utbud av vård som stärker länsinvånarna i sin hälsa. Att vårdcentraler ska arbeta med att skapa en bättre folkhälsa är inte märkligt, tvärt om är det område vi måste bli bättre på. Däremot behöver vi se till att arbetssätten vi använder för att just få en bättre folkhälsa har effekt.

Syftet om att erbjuda bl.a. sluta-röka-stöd bör rimligtvis vara att invånare går från att vara rökare till att bli icke rökare. Målet i sig, om att erbjuda hjälp, bör därför kunna utvärderas utifall arbetet har givit avkastning i form av färre rökare i patientunderlaget. Vi kan då se vart man behöver satsa mer resurser för ett hälsopreventivt arbete men även vart man lyckas bra och kan ta del lärdom kring arbetssättet på andra platser i länet.

Preventiva åtgärder för att förbättra folkhälsan bör i längden syfta till att avskaffa behovet av det samma. Ett mål om att minska rökning bör ha som slutmål att ingen längre röker. Det här innebär att målet, om arbetet är lyckat, måste justeras i relation till ett minskande antal rökare. Annars kan det leda till att en målrelaterad ersättning för en vårdcentral blir omöjlig att nå upp till då underlaget för att kunna nå målet inte länge finns kvar. På samma sätt kan även vårdcentraler med mindre framgångsrika metoder belönas om de inte lyckas minska antalet rökare då målet blir lättare att nå.

Att styrning genom mål och ersättning är komplicerat råder det inget tvivel om. Men Region Örebro län bör i sitt arbete säkerställa att det arbetssätt vi väljer att använda oss av även går att utvärdera på ett något empiriskt vis.

DÄRFÖR VILL JAG FRÅGA:

- Vilken effekt på patientunderlaget kan vi se hos de vårdcentraler som når eller inte når upp till sina mål kopplade till den målrelaterade ersättningen?
- Hur säkerställer vi att vårdcentraler med framgångsrika arbetssätt belönas och inte straffas kopplade till den målrelaterade ersättningen?

För Liberalerna

Willhelm Sundman

Datum
2021-10-05

Fredrik Askhem (L)

Svar på interpellation om cykelparkeringar vid busshållplatser

Fredrik Askhem (L) frågar:

Hur arbetar regionen för att öka cyklisters möjlighet att komplettera sitt resande med kollektivtrafiken?

Nuläge

För att resenärer ska välja att kombinera resandet med cykel och kollektivtrafik behöver det framförallt finnas trygg och säker infrastruktur på plats. Arbetet med utveckling av infrastruktur sker strategiskt utifrån mål i RUS, regionalt trafikförsörjningsprogram, länsplan och regional cykelstrategi. I länsplanen finns medel för att finansiera infrastrukturåtgärder.

Cykelvägar planeras utifrån prioritering i cykelstrategin och utifrån de stråk som utreds som åtgärdsvalsstudier. Prioriteringen innebär att cykelvägar främst byggs i stråk där det finns arbets- och/eller skolpendling där det också finns kollektivtrafik. När en cykelväg byggs ser Trafikverket över hållplatserna i stråket och tillgänglighetsanpassar dem. Behov av cykelparkering avgörs i varje enskilt fall.

När tillgängligheten anpassas på en hållplats får hållplatsen en viss kantsättning och det byggs taktilt och visuellt stråk utifrån krav ställda av kollektivtrafikmyndigheten. Cykelparkering ingår inte i de grundläggande tillgänglighetskraven idag, likt väderskydd inte heller gör. Anledningen är att cykelparkering inte är den mest avgörande faktorn för resenären att resa med kollektivtrafiken. Däremot kan cykelparkering ses som ett medel att öka attraktiviteten för kombinerat resande.

Postadress
Region Örebro län
Regionkansliet
Box 1613, 701 16 Örebro
E-post: regionen@regionorebrolan.se

Besöksadress
Eklundavägen 2, Örebro
Tel: 019-602 10 00
Organisationsnummer: 232100-0164

Till en hållplats med cykelparkering hör en asfaltsyta och vid behov ett väderskydd och/eller ett cykelställ. Trafikverket räknar inte väderskydd eller cykelställ som något länsplanen kan finansiera. Cykelställ måste därför finansieras av någon annan, oftast kommunerna. Väderskydd finansieras av regionens hållplatsbudget och i den budgeten ingår inte cykelställ idag.

Vid vissa hållplatser finns pendlarparkeringar och det finns en ambition att arbeta mer med attraktiva bytespunkter tillsammans med Trafikverket och kommunerna.

Enheten Energi och klimat arbetar med olika projekt för bland annat förändrade resvanor. Ett exempel är projektet Vägval 2030 som riktat insatser till personer som är vana att åka bil och har sedan genomfört påverkansarbete för att dessa istället ska göra sitt resande med cykel och/eller kollektivtrafik. Liknande kampanjer görs också i projektform, oftast av Energi och klimat och ibland av kollektivtrafikenheten.

Regionens arbete med bytespunkter

Regionen arbetar med att utveckla bytespunkter för kollektivtrafik. Nu tas nya handlingsplaner fram som ska ge bättre förutsättningar för arbetet.

Trafikförsörjningsprogrammet remitteras i detta nu, länsplanen ska ut på remiss 11 oktober och den regionala cykelplanen ska remitteras i vår.

I förslaget till trafikförsörjningsprogram finns mål om att den fysiska och digitala infrastrukturen ska förbättras och förenkla resenärsupplevelsen. Tillgänglighet är den viktigaste faktorn som påverkar attraktivitet och nöjdhet hos kunden som leder till ökat resande. Som strategi för ökad attraktivitet och tillgänglighet ska hållplatser och bytespunkter utvecklas. Medel för denna utveckling finns till stor del i länsplanen. Kommunerna har också en viktig del i arbetet med sina investeringsbudgetar som kan få stöd via länsplanens statliga medfinansiering eller från stadsmiljöavtal hos Trafikverket.

Länsplanen ses som ett verktyg att uppnå mål i andra handlingsplaner, bland annat trafikförsörjningsprogrammet. I länsplanens förslag till inriktning åren 2022-2033 ska 42 procent av medlen gå till cykel och kollektivtrafikåtgärder, jämfört med 32 procent i nuvarande länsplan. Hur åtgärder prioriteras i genomförandet av länsplanen styrs av funktioner och strategier. Fyra av fem funktioner som identifierats som viktiga för länet handlar om tillgänglighet och hållbart resande. Strategierna hjälper vid prioritering och styr både var och vilka åtgärder som prioriteras. Målet är att i så hög utsträckning som möjligt uppnå de transportpolitiska målen som, kort sammanfattat, handlar om att förbättra tillgänglighet och funktion så samhällsekonomiskt effektivt som möjligt.

Cykelparkering är en viktig fråga för att möjliggöra kombinerat resande mellan cykel och kollektivtrafik. Så är även tillgänglighetsanpassning av hållplatser. Men alla åtgärder som finansieras av länsplanen behöver genomgå fyrstegsprincipen där behovet prövas först. Fyrstegsprincipen innebär att man ska pröva om ett behov identifierat i utredning går att lösa på ett annat sätt, till exempel att utnyttja befintlig cykelparkering på närliggande plats istället för att bygga en ny. Det handlar om att hitta en smart användning av medlen i länsplanen. För att hitta samhällsekonomiskt effektiva åtgärder använder vi åtgärdsvalsstudier som metod för utredning i stråk. Efter det har vi regelbundna träffar mellan kommuner och Trafikverket med dialog för vidare diskussion om exempelvis finansiering av åtgärder som inte kan finansieras av länsplan eller hållplatsbudget.

Varför är det acceptabelt att de som cyklar till en busshållplats på landsbygden ska behöva parkera sin cykel i diket?

Det är inte optimalt att det vid många hållplatser saknas en cykelparkering. Som nämntes ovan finns ingen ordinarie budget att finansiera cykelställ. Målsättningen är inte att ha cykelställ vid varje hållplats utan där det bedöms finnas störst behov.

Även om regionen själv vill avsätta pengar för cykelparkeringar i hållplatsbudgeten går det inte att placera ut cykelställ vid varje befintlig hållplats. Varje hållplats har olika geografiska förutsättningar och olika betydelse i kollektivtrafiksystemet. En hållplats kan ha fem resande per dag och cykelparkering för att den är belägen i en tätort eller nära en skola. En annan hållplats kan ha 20 resande per dag men inte ha cykelställ för att det inte finns utrymme att bygga en cykelparkering på platsen. Därför krävs utredningar och en prövning av behovet först. I det strategiska arbetet med att bygga nya cykelvägar och tillgänglighetsanpassa hållplatser är alltid ambitionen att utreda behovet av cykelparkering.

Hur många busshållplatser på landsbygd i länet med fler än 10 påstigande per dag saknar idag en parkeringsplats för cyklar.

Data som har använts för att svara på frågan är från vardagar månaderna jan-maj 2019, med anledning av Corona.

Det går inte att se exakt data utifrån hur frågan är ställd. Anledningarna är flera.

- I inventeringen av cykelparkering räknas cykelställ på närliggande platser som att hållplatsen har cykelparkering. Det betyder att det kanske inte finns cykelställ just vid hållplatsen utan det kan vara cykelställ vid en skola i närheten som räknats som hållplatsens cykelparkering.
- Det går inte att sortera ut hållplatser efter landsbygd för landsbygden är inte definierad.

Sortering har istället gjorts utifrån busslinjerna där stadstrafik ignorerats men all övrig busstrafik har inkluderats. I resultatet får man tyvärr också med hållplatser i större tätorter, till exempel Degerfors eller Fjugesta. En manuell utrensning är möjlig men har inte gjorts i detta fall eftersom vissa tätorter kan räknas som tillhörande till landsbygd, exempelvis Pålsboda eller Fellingsbro.

Det finns totalt 1 474 hållplatser i länet. Av dessa har cirka 100 stycken cykelparkering, och många ligger i Örebro tätort. Ungefär 400 hållplatser (27%) i länet har fler än 10 resande per dag, inräknat all trafik. Av dessa hållplatser saknar cirka 300 cykelparkering.

Av hållplatser med fler än 10 resande per dag, utan stadstrafik, saknas cykelparkering på cirka 100 hållplatser (25%).

Jag anser härmed ha besvarat interpellationen.

Nina Höijer
ordförande samhällsbyggnadsnämnden

Interpellation

Till Sambyggnadsnämndens
ordförande Nina Höjer.

Cykelparkeringar vid busshållplatser

Varje dag cyklar en miljon svenskar. Cykeln är sedan länge etablerad i Sverige och intresset verkar öka. Cyklandet är i förlängningen viktigt även för vår kollektivtrafik. Hela-resan-perspektivet där man tar hänsyn till hur resenären ska ta sig till hållplatsen samt resan vidare till sin tänkta destination efter avstigning är en mycket viktig faktor för att främja cyklandet.

När avstånden mellan bostad och hållplats är lite längre är cykel en naturlig del av resan. Valfungerande cykelparkeringar i anslutning till kollektivtrafiken ska underlätta för människor att åka kollektivt. Satsningar på bättre cykelparkeringar kan öka antalet personer som väljer att resa kollektivt. Viktiga aspekter för cyklande resenärer att utgå ifrån i detta sammanhang är närhet, kapacitet och stöldsäkerhet.

Cykel används främst på lite kortare sträckor som 500 meter till någon kilometer, men inte sällan cyklar vissa betydligt längre än så. En stor majoritet av vuxna människor i Sverige har tillgång till cykel. Funktionell cykelinfrastruktur är en mycket viktig aspekt för att det ska kännas och vara säkert och tryggt att välja cykeln, Cykelställ i anslutning till busshållplatser kan därför främja att resenären tar cykel till och från kollektivtrafiken. Är avståndet mellan hållplats och bostad lite längre, då är cykeln mycket viktig för att ta sig till hållplatsen.

Kundunderlaget, antalet påstigningar per dag vid en hållplats kan användas för att prioritera var insatser bör göras. Exempelvis kan mer än 10 påstigande per dag på landsbygd eller över 20 påstigande per dag inom tätort ses som ett riktmärke för att tillskapa bra cykelparkeringar vid hållplatser. Andra anpassningar till aktuella förhållanden vid varje enskild hållplats kan behöva göras. Låg turtäthet eller en hållplats som är en del av en skolväg kan vara anledningar att öka antalet cykelparkeringar.

DÄRFÖR VILL JAG FRÅGA:

- Hur arbetar regionen för att öka cyklisters möjlighet att komplettera sitt resande med kollektivtrafiken?
- Varför är det acceptabelt att de som cyklar till en busshållplats på landsbygden ska behöva parkera sin cykel i diket?
- Hur många busshållplatser på landsbygd i länet med fler än 10 påstigande per dag saknar idag en parkeringsplats för cyklar?

För Liberalerna

Fredrik Askhem

Berglund Kristina, Regionkansliet Nämndsadministration

Från: Anna Nordqvist <amknordqvist@hotmail.com>
Skickat: den 5 oktober 2021 16:00
Till: Berglund Kristina, Regionkansliet Nämndsadministration
Ämne: Återkallande av aktuell fråga

Prioritet: Hög

Hej Kristina!

Då vi inte hinner med min fråga ang förlossningen i Karlskoga ställd till Karin Sundin återkallar jag den enligt diskussion med presidiet och återkommer istället med en ny aktuell fråga till nästa Regionfullmäktige.

Mvh
Anna Nordqvist
Moderaterna Örebro län

Till Regionfullmäktige Örebro län 21- 06- 18.

Fråga

Till Hälso- och sjukvårdsnämndens ordförande Karin Sundin.

Det är nu två år sedan förlossningen stängdes i Karlskoga och den är fortfarande stängd trots löften om skyndsam återöppning. Oppositionspartierna har under dessa två år lagt motioner, interPELLerat och återkommande debatterat frågan. Idag står vårt hopp till pågående upphandling eller den utredning om kommunalförbund som utlovats. Om vi ska öppna i egen regi kommer det inte ske förrän 2024/2025 enligt majoriteten, en bidragande faktor är barnmorskebristen.

I veckan kunde vi läsa i media att 25 barnmorskor står beredda att börja arbeta vid ett återöppnande av Karlskoga förlossning. De vill inte arbeta någon annanstans och trots den personalflykt som denna stängning orsakat, så är de villiga att komma tillbaka för de älskar sin arbetsplats.

Min fråga är därför:

Tänker ni hålla ert löfte till regionens invånare och återöppna förlossningen i Karlskoga innan mandatperiodens slut?

Anna Nordqvist

Moderaterna

33

Valärenden